

Grupa Kapitałowa Arctic Paper

Skonsolidowany Raport Roczny

2017

ARCTIC PAPER

Spis treści

List Prezesa Zarządu ArcticPaper S.A.	5	Istotne informacje i czynniki mające wpływ na osiągnięte wyniki finansowe oraz ocenę sytuacji finansowej	34
Informacje o raporcie	7	Kluczowe czynniki wpływające na wyniki działalności	34
Definicje i objaśnienia skrótów	8	Zdarzenia i czynniki o charakterze nietypowym	35
Skróty stosowane w odniesieniu do podmiotów gospodarczych, instytucji i organów oraz dokumentów Spółki	8	Wpływ zmian w strukturze Grupy Arctic Paper na wynik finansowy	35
Definicje wybranych pojęć i wskaźników finansowych oraz skróty stosowane dla walut	10	Inne istotne informacje	35
Pozostałe definicje i skróty	12	Czynniki mające wpływ na rozwój Grupy Arctic Paper	37
Stwierdzenia odnoszące się do przyszłych oczekiwań	13	Informacje o trendach rynkowych	37
Stwierdzenia odnoszące się do czynników ryzyka	13	Czynniki mające wpływ na wyniki finansowe w perspektywie kolejnego roku	38
Opis działalności Grupy Arctic Paper SA	15	Czynniki ryzyka	39
Informacje ogólne	15	Informacje uzupełniające	43
Struktura grupy kapitałowej	16	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników finansowych	43
Zmiany w strukturze kapitałowej Grupy Arctic Paper	17	Informacje o dywidendzie	43
Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania	17	Zmiany w organach Arctic Paper S.A.	43
Struktura akcjonariatu	17	Zmiany w kapitale zakładowym Arctic Paper S.A.	43
Otoczenie rynkowe	18	Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej	43
Kierunki rozwoju i strategia	21	Umowy z Członkami Zarządu gwarantujące rekompensaty finansowe	44
Struktura sprzedaży	21	Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji emitenta lub uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę Arctic Paper S.A.	44
Rynki zbytu	22	Zarządzanie zasobami finansowymi	44
Odbiorcy	22	Lokaty kapitałowe i inwestycje	45
Dostawcy	23	Informacje o poręczeniach, gwarancjach i zastawach	45
Objaśnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności	24	Istotne pozycje pozabilansowe	46
Badania i rozwój	24	Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	46
Środowisko naturalne	24	Informacja o toczących się postępowaniach sądowych, arbitrażowych i przed organami administracji publicznej	46
Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych	27	Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych na warunkach innych niż rynkowe	46
Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat	27	Informacja o umowach powodujących zmiany w proporcjach posiadanych akcji	46
Wybrane pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	30	Informacje o nabyciu akcji własnych	47
Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych	33	Informacje na temat podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	47
		Zatrudnienie	47

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych	47	Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	69
Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego	48	Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	70
Zbiór zasad ładu korporacyjnego	48	Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	72
Wskazanie, w jakim zakresie Emitent odstąpił od postanowień zasad ładu korporacyjnego	48	1. Informacje ogólne	72
Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych	52	2. Skład Grupy	74
Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji	52	3. Skład organów zarządzających i nadzorujących	75
Papiery wartościowe dające specjalne uprawnienia kontrolne	53	4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	76
Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta oraz wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu	53	5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	76
Opis zasad zmiany Statutu Emitenta	53	6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	79
Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia	53	7. Zmiany w dotychczas stosowanych zasadach rachunkowości i porównywalność danych	80
Opis działań organów zarządzających i nadzorujących Emitenta oraz ich komitetów, a także informacje o składzie osobowym tych organów	54	8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	81
Informacja zgodnie z wymogami szwedzkich przepisów dotyczących ładu korporacyjnego.	61	9. Istotne zasady rachunkowości	84
Zgromadzenie akcjonariuszy	61	10. Segmenty operacyjne	103
Powolywanie organów spółki i audytorów	61	11. Przychody i koszty	107
Zadania organów spółki	61	12. Składniki innych całkowitych dochodów	110
Wielkość i skład organów spółki	62	13. Podatek dochodowy	110
Przewodniczący organów spółki	62	14. Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, działalność zaniechana	114
Postępowanie organów spółki	62	15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	116
Wynagradzanie osób zasiadających w organach spółki i kadry zarządczej	62	16. Zysk przypadający na jedną akcję	117
Informacje na temat ładu korporacyjnego	62	17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	118
Oświadczenia Zarządu	63	18. Rzeczowe aktywa trwałe	119
Dokładność i wiarygodność prezentowanych raportów	63	19. Leasing	120
Wybór jednostki uprawnionej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego	63	20. Nieruchomości inwestycyjne	121
Wybrane skonsolidowane dane finansowe	65	21. Aktywa niematerialne	122
Wybrane skonsolidowane dane finansowe	65	22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności	123
Skonsolidowane sprawozdania finansowe	66	23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących	123
Skonsolidowany rachunek zysków i strat	66	24. Pozostałe aktywa	124
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	67	25. Test utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	125
Skonsolidowany bilans	68	26. Świadczenia pracownicze	127
		27. Zapasy	129
		28. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	130
		29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	131
		30. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwowe	134
		31. Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego	138
		32. Oprocentowane kredyty bankowe, obligacje i pożyczki oraz pozostałe zobowiązania finansowe	139

33.	Rezerwy	142
34.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	143
35.	Plany inwestycyjne	144
36.	Zobowiązania warunkowe	144
37.	Informacje o podmiotach powiązanych	145
38.	Informacje o umowie i wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	147
39.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	148
40.	Instrumenty finansowe	151
41.	Zarządzanie kapitałem	161
42.	Struktura zatrudnienia	162
43.	Prawa do emisji CO2	162
44.	Certyfikaty w kogeneracji	163
45.	Dotacje i działalność w SSE	163
46.	Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym	164

List Prezesa Zarządu ArcticPaper S.A.

Szanowni Państwo,

2017 - ważne kroki podjęte w kierunku lepszej przyszłości w segmencie papieru

W ciągu ostatnich dwóch lat stworzyliśmy podstawy dalszego rozwoju dla Grupy Arctic Paper. Pierwsze kroki zostały podjęte w latach 2015-2016, poprzez wprowadzenie kompleksowego programu efektywności kosztowej, który w połączeniu z refinansowaniem wzmocnił naszą konkurencyjność. W 2017 r. opracowaliśmy nową strategię dla działalności papierniczej, pod nazwą "Przyszłość jest w papierze - Agenda Strategiczna 2022", która jest obecnie wdrażana i której celem jest osiągnięcie trwale wyższej rentowności.

Nasze wysiłki przyniosły rezultaty. W 2017 roku Grupa Arctic Paper osiągnęła obroty w wysokości 2,953 miliona złotych i zysk EBITDA w wysokości 244 milionów złotych, pomimo trudnych warunków rynkowych w segmencie papieru graficznego. Znaczący wzrost ceny celulozy w ciągu roku - który nie został jeszcze w pełni skompensowany wzrostem cen - w połączeniu z faktem, że działamy w konkurencyjnym otoczeniu, wywarł presję na nasze marże. Dzięki większościowemu udziałowi w Rottneros, notowanemu na giełdzie szwedzkiemu producentowi celulozy, który uważamy za strategiczny składnik naszych aktywów finansowych, korzystamy z rentowności uzyskiwanej na rynku celulozy. To połączenie przyczynia się do naszej stabilności.

Kontynuujemy zwiększanie udziałów w rynku

Rynek papieru graficznego kurczy się i nadal utrzymuje się znaczna nadwyżka zdolności produkcyjnych w tej branży. Choć oceniamy, że największą stratę w wolumenie mamy już za sobą, spodziewamy się, że trend ten utrzyma się w najbliższej przyszłości. Ale rozwój rynku nie idzie w negatywnym kierunku. Na rynku papieru graficznego istnieją rozwijające się segmenty, należą do nich np. druk cyfrowy czy wysokiej jakości projektowanie graficzne.

Przyszłość Arctic Paper nie opiera się tylko na wolumenach i tonach, ale także na relacjach z klientami oraz produktach premium o większej wartości za tonę. Nadal zwiększamy udziały w rynku dzięki naszym silnym markom: Munken, Arctic Volume, G-Print, Amber i Arctic. W 2017 r. osiągnęliśmy wzrost w segmencie druku cyfrowego, dzięki wprowadzeniu Amber Highway w 2015 r. i Munken Highway w 2016 r. W tym roku zakończyliśmy ofertowanie na papier powlekany G-Print Highway. W naszej całkowitej produkcji wynoszącej 663 000 ton, papiery specjalistyczne i premium stanowią obecnie 20% wolumenu mierzonego w tonach i 26% wartości sprzedaży.

Budowanie zorientowanej na wyniki kultury korporacyjnej

Ważną częścią naszej pracy jest kontynuacja budowy silnej kultury korporacyjnej ukierunkowanej na wyniki, w której wszyscy pracownicy aktywnie angażują się w podejmowane przez nas wysiłki. Dlatego pracujemy skupieni na założonym celu, przekładając go na zadania dla poszczególnych jednostek i pracowników. Zrównoważony rozwój jest kluczową częścią naszej strategii i poczyniliśmy znaczące inwestycje, aby zmniejszyć nasz wpływ na środowisko. Decyzja o rozbudowie elektrowni wodnej w naszym zakładzie w Munkedal jest ważnym krokiem w tym procesie.

W rok 2018 wchodzimy mocniejsi niż wcześniej. Mamy plan na przyszłość, oparty na sześciu strategicznych inicjatywach oraz na osiągnięciu wyniku EBIT na poziomie 10% najpóźniej w 2022 roku. Wierzymy w przyszłość papieru i dostrzegamy ogromne możliwości zwiększenia naszej rentowności poprzez skupienie się na wybranych segmentach i nowych rynkach geograficznych, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań opartych na współpracy z klientem i dalsze budowanie silnych marek.

Z wyrazami szacunku

Per Skoglund

Prezes Zarządu Arctic Paper S.A

Wprowadzenie

do raportu rocznego za rok 2017
Grupa Kapitałowa Arctic Paper

Informacje o raporcie

Niniejszy Skonsolidowany Raport Roczny za 2017 rok został sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2009 r., Nr 33, poz. 259, z późn. zm.), a także w części skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez UE (MSSF UE).

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie oraz standardami MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR).

Niektóre wybrane informacje zawarte w niniejszym raporcie pochodzą z systemu rachunkowości zarządczej oraz systemów statystycznych Grupy Arctic Paper.

Niniejszy Skonsolidowany Raport Roczny prezentuje dane w PLN, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Definicje i objaśnienia skrótów

O ile z kontekstu nie wynika inaczej, w całym dokumencie obowiązują następujące definicje i skróty:

Skróty stosowane w odniesieniu do podmiotów gospodarczych, instytucji i organów oraz dokumentów Spółki

Arctic Paper, Spółka, Emitent, Jednostka Dominująca, AP	Arctic Paper Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, Polska
Grupa Kapitałowa, Grupa, Grupa Arctic Paper, Grupa AP	Grupa kapitałowa tworzona przez Arctic Paper Spółka Akcyjna wraz ze spółkami zależnymi i wspólnymi przedsięwzięciami
Arctic Paper Kostrzyn, AP Kostrzyn, APK	Arctic Paper Kostrzyn Spółka Akcyjna z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą, Polska
Arctic Paper Munkedals, AP Munkedals, APM	Arctic Paper Munkedals AB z siedzibą w gminie Munkedal, powiat Västra Götaland, Szwecja
Arctic Paper Mochenwangen, AP Mochenwangen, APMW	Arctic Paper Mochenwangen GmbH z siedzibą w Mochenwangen, Niemcy
Arctic Paper Grycksbo, AP Grycksbo, APG	Arctic Paper Grycksbo AB z siedzibą w Kungsvagen, Grycksbo, Szwecja,
Papiernie	Arctic Paper Kostrzyn, Arctic Paper Munkedals, Arctic Paper Grycksbo, Arctic Paper Mochenwangen (do końca grudnia 2015 roku)
Arctic Paper Investment AB, API AB	Arctic Paper Investment AB z siedzibą w Göteborgu, Szwecja
Arctic Paper Investment GmbH, API GmbH	Arctic Paper Investment GmbH z siedzibą w Wolpertswende, Niemcy
Arctic Paper Verwaltungs	Arctic Paper Verwaltungs GmbH z siedzibą w Wolpertswende, Niemcy
Arctic Paper Immobilienverwaltungs	Arctic Paper Immobilienverwaltungs GmbH & Co. KG z siedzibą w Wolpertswende, Niemcy
Grupa Kostrzyn	Arctic Paper Kostrzyn Spółka Akcyjna z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą oraz EC Kostrzyn Sp. z o.o. z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą
Grupa Mochenwangen	Arctic Paper Investment GmbH, Arctic Paper Mochenwangen GmbH, Arctic Paper Verwaltungs GmbH, Arctic Paper Immobilienverwaltungs GmbH & Co.KG (w niniejszym raporcie pokazane jako działalność zaniechana, z wyjątkiem rezerwy na odprawy emerytalne)
Grupa Grycksbo	Arctic Paper Grycksbo AB i Arctic Paper Investment AB,
Biura Sprzedaży	Arctic Paper Papierhandels GmbH z siedzibą w Wiedniu (Austria); Arctic Paper Benelux SA z siedzibą w Oud-Haverlee (Belgia); Arctic Paper Danmark A/S z siedzibą w Greve (Dania); Arctic Paper France SA z siedzibą w Paryżu (Francja);

	Arctic Paper Deutschland GmbH z siedzibą w Hamburgu (Niemcy);
	Arctic Paper Italia Srl z siedzibą w Mediolanie (Włochy);
	Arctic Paper Baltic States SIA z siedzibą w Rydze (Łotwa);
	Arctic Paper Norge AS z siedzibą w Oslo (Norwegia);
	Arctic Paper Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (Polska);
	Arctic Paper España SL z siedzibą w Barcelonie (Hiszpania);
	Arctic Paper Sverige AB z siedzibą w Munkedal (Szwecja);
	Arctic Paper Schweiz AG z siedzibą w Zurychu (Szwajcaria);
	Arctic Paper UK Ltd z siedzibą w Caterham (Wielka Brytania);
	Arctic Paper East Sp. z o.o. z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą (Polska);
Arctic Paper Finance AB	Arctic Paper Finance AB z siedzibą w Göteborgu, Szwecja
Rottneros, Rottneros AB	Rottneros AB z siedzibą w gminie Sunne, Szwecja
Grupa Rottneros, Grupa Rottneros AB	Rottneros AB z siedzibą w gminie Sunne, Szwecja; Rottneros Bruk AB z siedzibą w gminie Sunne, Szwecja; Utansjo Bruk AB z siedzibą w gminie Harnösand, Szwecja, Vallviks Bruk AB z siedzibą w gminie Söderhamn, Szwecja; Rottneros Packaging AB z siedzibą w Sztokholmie, Szwecja; SIA Rottneros Baltic z siedzibą w Ventspils, Łotwa
Celulozownie	Rottneros Bruk AB z siedzibą w gminie Sunne, Szwecja; Vallviks Bruk AB z siedzibą w gminie Söderhamn, Szwecja
Biuro Zakupów Rottneros	SIA Rottneros Baltic z siedzibą na Łotwie
Kalltorp	Kalltorp Kraft Handelsbolaget z siedzibą w Trollhattan w Szwecji
Nemus Holding AB	Nemus Holding AB z siedzibą Göteborgu, Szwecja
Thomas Onstad	Główny akcjonariusz Emitenta, posiadający bezpośrednio i pośrednio ponad 50% akcji Arctic Paper S.A.; członek Rady Nadzorczej Emitenta
Zarząd, Zarząd Emitenta, Zarząd Spółki, Zarząd Grupy	Zarząd Arctic Paper S.A.
Rada Nadzorcza, Rada Nadzorcza Emitenta, Rada Nadzorcza Spółki, Rada Nadzorcza Grupy, RN	Rada Nadzorcza Arctic Paper S.A.
WZA, WZ, Walne Zgromadzenie, Walne Zgromadzenie Emitenta, Walne Zgromadzenie Spółki	Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Arctic Paper S.A.
NWZA, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Arctic Paper S.A., Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki	
Statut, Statut Emitenta, Statut Spółki	Statut Arctic Paper S.A.
KSSSE, SSE	Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Sąd Rejestrowy	Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu
Giełda, GPW	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie Spółka Akcyjna
KDPW, Depozyt	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
SFSA	(ang. Swedish Financial Supervisory Authority) Szwedzka komisja nadzoru finansowego, odpowiednik polskiego KNF
NASDAQ w Sztokholmie, Nasdaq	Giełda papierów wartościowych w Sztokholmie, w Szwecji
CEPI	(ang. Confederation of European Paper Industries) Konfederacja Europejskiego Przemysłu Papierniczego
EURO-GRAPH	(ang. The European Association of Graphic Paper Producers) Zrzeszenie Producentów Papierów Graficznych
Eurostat	Europejski Urząd Statystyczny
GUS	Główny Urząd Statystyczny
NBSK	(ang. Northern Bleached Softwood Kraft) masa celulozowa siarczanowa bielona z drewna iglastego północnego
BHKP	(ang. Bleached Hardwood Kraft Pulp) bielona siarczanowa masa celulozowa z drewna liściastego

Definicje wybranych pojęć i wskaźników finansowych oraz skróty stosowane dla walut

Marża zysku ze sprzedaży	Stosunek zysku (straty) ze sprzedaży do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej
EBIT	Zysk z kontynuowanej działalności operacyjnej
Rentowność EBIT, rentowność operacyjna, marża zysku operacyjnego	Stosunek zysku (straty) z działalności operacyjnej do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej
EBITDA	Zysk z kontynuowanej działalności operacyjnej powiększony o amortyzację i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości aktywów z działalności kontynuowanej
Rentowność EBITDA, marża EBITDA	Stosunek zysku z działalności operacyjnej powiększonego o amortyzację i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości aktywów do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej
Marża zysku brutto	Stosunek zysku (straty) brutto do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej
Wskaźnik rentowności sprzedaży, marża zysku netto	Stosunek zysku (straty) netto do przychodów ze sprzedaży
Wskaźnik rentowności kapitału własnego, stopa zwrotu z kapitału własnego, ROE	Stosunek zysku (straty) netto do kapitału własnego

Wskaźnik rentowności aktywów, stopa zwrotu z aktywów, ROA	Stosunek zysku (straty) netto do sumy aktywów
EPS	(ang. Earnings Per Share) Stosunek zysku netto do średniej ważonej liczby akcji
BVPS	(ang. Book Value Per Share) Stosunek wartości księgowej kapitału własnego do liczby akcji
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	Stosunek zobowiązań razem do kapitału własnego
Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym	Stosunek kapitału własnego do aktywów trwałych
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego zadłużeniem oprocentowanym	Stosunek zadłużenia oprocentowanego i innych zobowiązań finansowych do kapitału własnego
Wskaźnik długu netto do EBITDA	Stosunek zadłużenia oprocentowanego pomniejszonego o środki pieniężne do EBITDA z działalności kontynuowanej
Wskaźnik „solidity ratio”	Stosunek kapitału własnego (liczonego na podstawie szwedzkich zasad rachunkowości - Swedish GAAP) do wartości aktywów
Wskaźnik „interest coverage”	Stosunek wartości odsetek (z wyłączeniem odsetek dotyczących leasingu finansowego) do EBITDA (liczonego na podstawie szwedzkich zasad rachunkowości - Swedish GAAP)
Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek przez EBITDA	Stosunek EBITDA do kosztów odsetek z działalności kontynuowanej
Wskaźnik bieżącej płynności	(ang. current ratio) Stosunek aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych
Wskaźnik szybkiej płynności	(ang. quick ratio) Stosunek aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe do zobowiązań bieżących
Wskaźnik wypłacalności gotówkowej	Stosunek sumy aktywów pieniężnych i innych aktywów pieniężnych do zobowiązań krótkoterminowych
DSI	(ang. Days Sales of Inventory) Stosunek zapasów do kosztu własnego sprzedaży z działalności kontynuowanej pomnożony przez liczbę dni w okresie
DSO	(ang. Days Sales Outstanding) Stosunek należności z tyt. dostaw i usług do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej pomnożony przez liczbę dni w okresie
DPO	(ang. Days Payable Outstanding) Stosunek zobowiązań z tyt. dostaw i usług do kosztu własnego sprzedaży z działalności kontynuowanej pomnożony przez liczbę dni w okresie
Cykl operacyjny	DSI + DSO
Cykl konwersji gotówki	Cykl operacyjny – DPO
FY	Rok obrotowy
Q1	I kwartał roku obrotowego
Q2	II kwartał roku obrotowego

Q3	III kwartał roku obrotowego
Q4	IV kwartał roku obrotowego
H1	I półrocze roku obrotowego
H2	II półrocze roku obrotowego
YTD	Narastająco w roku obrotowym
Like-for-like, LFL	Analogiczny, w odniesieniu do wyników działalności.
p.p.	(ang. percentage point) Punkt procentowy - różnica między dwiema wartościami jednej wielkości podanymi w procentach
PLN, zł, złoty	Jednostka monetarna Rzeczypospolitej Polskiej
gr	grosz – 1/100 złotego – jednostki monetarnej Rzeczypospolitej Polskiej
Euro, EUR	Jednostka monetarna Unii Europejskiej
GBP	Funt szterling – jednostka monetarna Wielkiej Brytanii
SEK	Korona szwedzka - jednostka monetarna Królestwa Szwecji
USD	Dolar amerykański, waluta obowiązująca, jako prawny środek płatniczy na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki
MSR	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
MSSF UE	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone w Unii Europejskiej
PKB	Produkt krajowy brutto

Pozostałe definicje i skróty

Akcje Serii A	50.000 Akcji Arctic Paper S.A. Serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda.
Akcje Serii B	44.253.500 Akcji Arctic Paper S.A. Serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda.
Akcje Serii C	8.100.000 Akcji Arctic Paper S.A. Serii C o wartości nominalnej 1 zł każda.
Akcje Serii E	3.000.000 Akcji Arctic Paper S.A. Serii E o wartości nominalnej 1 zł każda.
Akcje Serii F	13. 884.283 Akcji Arctic Paper S.A. Serii F o wartości nominalnej 1 zł każda
Akcje, Akcje Emitenta	Akcje Serii A, Akcje Serii B, Akcje Serii C, Akcje Serii E i Akcje Serii F łącznie

Stwierdzenia odnoszące się do przyszłych oczekiwań

Informacje zawarte w niniejszym raporcie, które nie stanowią faktów historycznych, są stwierdzeniami dotyczącymi przyszłości. Stwierdzenia te mogą w szczególności dotyczyć strategii Grupy, rozwoju działalności, prognoz rynkowych, planowanych nakładów inwestycyjnych oraz przyszłych przychodów. Stwierdzenia takie mogą być identyfikowane poprzez użycie stwierdzeń dotyczących przyszłości takich jak np. „uważać”, „sądzić”, „spodziewać się”, „może”, „będzie”, „powinno”, „przewiduje się”, „zakłada się”, ich zaprzeczeń, odmian lub zbliżonych terminów. Zawarte w niniejszym raporcie stwierdzenia dotyczące spraw niebędących faktami historycznymi, należy traktować wyłącznie, jako przewidywania wiążące się z ryzykiem i niepewnością. Stwierdzenia dotyczące przyszłości są z konieczności oparte na pewnych szacunkach i założeniach, które, choć nasze kierownictwo uznaje za racjonalne, są z natury obarczone znanym i nieznanym ryzykiem i niepewnością oraz innymi czynnikami mogącymi sprawić, że faktyczne wyniki będą się znacząco różnić od wyników historycznych lub przewidywanych. Z tego względu nie można zapewnić, że jakiegokolwiek ze zdarzeń przewidzianych w stwierdzeniach dotyczących przyszłości wystąpi lub, jeśli nastąpi, jakie będą następstwa jego wystąpienia dla wyniku działalności operacyjnej Grupy lub jej sytuacji finansowej. Przy ocenie informacji zaprezentowanych w niniejszym raporcie nie należy polegać na takich stwierdzeniach dotyczących przyszłości, które są wyrażone jedynie w dacie ich sformułowania. O ile przepisy prawa nie zawierają szczegółowych wymogów w tym względzie, Grupa nie jest zobowiązana do aktualizacji lub weryfikacji tychże stwierdzeń dotyczących przyszłości, aby uwzględnić w nich nowe zdarzenia lub okoliczności. Ponadto, Grupa nie jest zobowiązana do weryfikacji ani do potwierdzenia oczekiwań analityków lub danych szacunkowych, z wyjątkiem tych wymaganych przepisami prawa.

Stwierdzenia odnoszące się do czynników ryzyka

W niniejszym raporcie opisaliśmy czynniki ryzyka, jakie Zarząd naszej Grupy uważa za specyficzne dla branży, w której działamy, jednakże lista ta może nie być wyczerpująca. Może się, bowiem zdarzyć, że istnieją inne czynniki, które nie zostały przez nas zidentyfikowane, a które mogłyby mieć istotny i niekorzystny wpływ na działalność, sytuację finansową, wyniki działalności operacyjnej lub perspektywę Grupy Arctic Paper. W takiej sytuacji cena akcji Spółki notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie lub na giełdzie NASDAQ w Sztokholmie może spaść, inwestorzy mogą utracić całość lub część zainwestowanych środków, a możliwość wypłacania przez Spółkę dywidendy może zostać ograniczona.

Prosimy o staranną analizę informacji zawartych w części Czynniki ryzyka niniejszego raportu, która zawiera omówienie czynników ryzyka i niepewności związanych z działalnością Grupy Arctic Paper.

1	1564	101130	5079
643788-1	1	14	
ROI	170	46	
900 * 640	250	3680	
L			
		328876	
			SLUT

412564
↓
411564
Plock

Sprawozdanie Zarządu

z działalności Grupy Kapitałowej
Arctic Paper do raportu za 2017 rok

11	351	100	2	10	
643975-1	120	46			
ROW					
640 * 900	250	2980			
L					

46	1	16	
----	---	----	--

Opis działalności Grupy Arctic Paper SA

Informacje ogólne

Grupa Arctic Paper jest wiodącym europejskim producentem objętościowego papieru książkowego, oferującym szeroki asortyment produktów w tym segmencie oraz jednym z czołowych producentów graficznego papieru wysokogatunkowego w Europie. Produkujemy wiele rodzajów bezdrzewnego papieru niepowlekanego oraz powlekanego, a także drzewnego papieru niepowlekanego dla drukarni, dystrybutorów papieru, wydawców książek i czasopism oraz branży reklamowej. W związku z nabyciem Grupy Rottneros w grudniu 2012 roku, nasz asortyment poszerzył się o produkcję celulozy. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Arctic Paper zatrudnia około 1.750 osób w swoich papierniach, spółkach zajmujących się sprzedażą papieru oraz w spółkach celulozowych, biurze zakupu oraz spółce produkującej opakowania do żywności. Nasze papiernie zlokalizowane są w Polsce i Szwecji i posiadają łączne zdolności produkcyjne na poziomie ponad 700.000 ton papieru rocznie. Produkcja papieru w Papierni zlokalizowanej w Niemczech o łącznej zdolności produkcyjnej 115.000 ton papieru rocznie została wygaszona pod koniec 2015 roku. Celulozownie zlokalizowane są w Szwecji i posiadają łączne zdolności produkcyjne na poziomie ponad 400.000 ton celulozy rocznie. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała 14 Biur Sprzedaży zapewniających dostęp do wszystkich rynków europejskich, w tym Europy Centralnej i Wschodniej. Nasze skonsolidowane przychody ze sprzedaży za 12 miesięcy 2017 roku wyniosły 2.953 milionów PLN.

Arctic Paper S.A. jest spółką holdingową utworzoną w kwietniu 2008 roku. Jednostka Dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu – Nowe Miasto i Wilda, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000306944. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 080262255. Spółka posiada oddział zagraniczny, którego siedziba znajduje się w Szwecji, w Göteborgu.

Przedmiot działalności

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Arctic Paper jest produkcja i sprzedaż papieru. Dodatkowymi przedmiotami działalności Grupy, w części podporządkowanymi produkcji papieru, są:

- Produkcja i sprzedaż celulozy,
- Wytwarzanie energii elektrycznej,
- Przesyłanie energii elektrycznej,
- Dystrybucja energii elektrycznej,
- Produkcja ciepła,
- Dystrybucja ciepła,
- Usługi logistyczne,
- Dystrybucja papieru

Nasze zakłady produkcyjne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku, jak również na dzień przekazania raportu Grupa posiadała następujące papiernie:

- papiernia w Kostrzynie nad Odrą (Polska) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 280.000 ton rocznie i produkuje głównie niepowlekaną papier bezdrzewny do ogólnych zastosowań drukarskich, tj. druku książek, broszur, formularzy oraz do produkcji kopert i innych wyrobów papierniczych;
- papiernia w Munkedal (Szwecja) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 160.000 ton rocznie i produkuje głównie wysokiej jakości niepowlekaną papier bezdrzewny stosowany przede wszystkim do druku książek oraz wysokiej jakości broszur;
- papiernia w Grycksbo (Szwecja) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 250.000 ton rocznie i zajmuje się produkcją powlekanego papieru bezdrzewnego, stosowanego do druku map, książek, czasopism, plakatów i materiałów reklamy kierunkowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku, jak również na dzień przekazania raportu Grupa posiadała następujące celulozownie:

- celulozownia w Rottneros (Szwecja) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 160.000 ton rocznie i produkuje głównie dwa rodzaje celulozy włóknistej mechanicznej: ścier drzewny (ang. groundwood) oraz celulozę chemotermomechaniczną (ang. CTMP);
- celulozownia w Vallvik (Szwecja) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 240.000 ton rocznie i produkuje dwa rodzaje celulozy siarczanowej (ang. long-fibre sulphate pulp): celuloza siarczanowa pełnobieleną (ang. fully bleached sulphate pulp) oraz niebieleną celuloza siarczanowa (ang. unbleached sulphate pulp). Większość produkcji celulozowni Vallvik znana jest jako celuloza NBSK. Produkowana przez celulozownię niebieleną celuloza siarczanowa cechuje się bardzo wysokim poziomem czystości i jest używana między innymi w produkcji transformatorów oraz przemyśle kablowym.

Nasze produkty

Asortyment produktów Grupy Arctic Paper obejmuje:

- Niepowlekany papier bezdrzewny, a w szczególności:
 - › biały papier offsetowy (ang. offset paper), który produkujemy i dystrybuujemy przede wszystkim pod marką Amber, będący jednym z najbardziej wszechstronnych rodzajów papieru przeznaczony do różnorodnych zastosowań;
 - › bezdrzewny książkowy papier objętościowy (ang. woodfree bulky book paper), który produkujemy pod marką Munken, stosowany przede wszystkim do druku książek;
 - › wysokogatunkowy papier graficzny (ang. high quality graphic paper) o szczególnie gładkiej powierzchni, używany do druku różnorodnych materiałów reklamowych i marketingowych, który produkujemy pod marką Munken;
- Powlekany papier bezdrzewny, a w szczególności:
 - › powlekany papier bezdrzewny (coated woodfree) produkowany pod markami G-Print oraz Arctic, stosowany przede wszystkim do druku książek, czasopism, katalogów, map, spersonalizowanej korespondencji seryjnej (ang. direct mail).
- Niepowlekany papier drzewny, a w szczególności:
 - › wysokiej jakości drzewny książkowy papier objętościowy (ang. premium wood containing bulky book paper), który produkujemy i dystrybuujemy pod marką Munken, został zaprojektowany specjalnie z myślą o wielobarwnym i czarno-białym druku książek;
- Celulozę siarczanową:
 - › celulozę siarczanową pełnobieleną (ang. fully bleached sulphate pulp) oraz celulozę siarczanową niebieleną (ang. unbleached sulphate pulp), która jest używana przede wszystkim do produkcji papieru drukarskiego i piśmiennego, tektury, papieru higienicznego oraz białego papieru opakowaniowego.
- Celulozę włóknistą mechaniczną:
 - › celulozę chemotermomechaniczną (ang. CTMP) oraz ścier drzewny (ang. groundwood), które są stosowane głównie do produkcji papieru drukarskiego oraz papieru piśmiennego;

Struktura grupy kapitałowej

Grupa Kapitałowa Arctic Paper składa się z Jednostki Dominującej Arctic Paper S.A. i jej spółek zależnych oraz wspólnych przedsięwzięć. Akcje Arctic Paper S.A. od 23 października 2009 roku notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na rynku podstawowym i od 20 grudnia 2012 roku na giełdzie papierów wartościowych NASDAQ w Sztokholmie. Grupa prowadzi działalność operacyjną poprzez swoje Papiernie i Celulozownie wraz ze spółką produkującą opakowania oraz Biura Sprzedaży i Biuro Zakupów.

Szczegółowe informacje na temat organizacji Grupy Kapitałowej Arctic Paper ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji zawarte są w części Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego (nota nr 1 oraz 2).

Zmiany w strukturze kapitałowej Grupy Arctic Paper

W 2017 roku nie nastąpiły istotne zmiany w strukturze kapitałowej Grupy Arctic Paper.

Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania

W 2017 roku nie nastąpiły istotne zmiany w podstawowych zasadach zarządzania.

Struktura akcjonariatu

Głównym akcjonariuszem Arctic Paper S.A. jest spółka prawa szwedzkiego Nemus Holding AB (należąca pośrednio do Pana Thomasa Onstad) posiadająca na dzień 31 grudnia 2017 roku 40.381.449 akcji naszej Spółki stanowiących 58,28% jej kapitału zakładowego odpowiadających 58,28% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. Tym samym Nemus Holding AB jest podmiotem dominującym w stosunku do Emitenta.

Ponadto, Pan Thomas Onstad, pośredni akcjonariusz Nemus Holding AB, posiada bezpośrednio 6.223.658 Akcji stanowiących 8,98% całkowitej liczby akcji Spółki oraz przez inny podmiot 600 000 akcji stanowiących 0,87% całkowitej liczby Akcji Spółki. Łączny bezpośredni i pośredni udział Pana Thomasa Onstada w kapitale Arctic Paper S.A. wynosi 68,13% na dzień 31 grudnia 2017 roku i nie zmienił się do dnia niniejszego raportu.

według stanu na 09.04.2018

Akcjonariusz	Ilość akcji	Udział w kapitale zakładowym		Udział w ogólnej liczbie głosów	
		[%]	Ilość głosów	[%]	
Thomas Onstad	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%	
- pośrednio poprzez	40 981 449	59,15%	40 981 449	59,15%	
<i>Nemus Holding AB</i>	40 381 449	58,28%	40 381 449	58,28%	
<i>inny podmiot</i>	600 000	0,87%	600 000	0,87%	
- bezpośrednio	6 223 658	8,98%	6 223 658	8,98%	
Pozostali	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%	
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	
Akcje własne	-	0,00%	-	0,00%	
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	

według stanu na 31.12.2017

Akcjonariusz	Ilość akcji	Udział w kapitale zakładowym [%]	Ilość głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]
Thomas Onstad	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%
- pośrednio poprzez	40 981 449	59,15%	40 981 449	59,15%
<i>Nemus Holding AB</i>	40 381 449	58,28%	40 381 449	58,28%
<i>inny podmiot</i>	600 000	0,87%	600 000	0,87%
- bezpośrednio	6 223 658	8,98%	6 223 658	8,98%
Pozostali	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%
Akcje własne	-	0,00%	-	0,00%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%

według stanu na 13.11.2017

Akcjonariusz	Ilość akcji	Udział w kapitale zakładowym [%]	Ilość głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]
Thomas Onstad	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%
- pośrednio poprzez	40 981 449	59,15%	40 981 449	59,15%
<i>Nemus Holding AB</i>	40 381 449	58,28%	40 381 449	58,28%
<i>inny podmiot</i>	600 000	0,87%	600 000	0,87%
- bezpośrednio	6 223 658	8,98%	6 223 658	8,98%
Pozostali	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%
Akcje własne	-	0,00%	-	0,00%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%

Dane w powyższych tabelach wykazano według stanu na datę zatwierdzenia niniejszego raportu, a także na datę publikacji raportu kwartalnego za III kwartał 2017 roku.

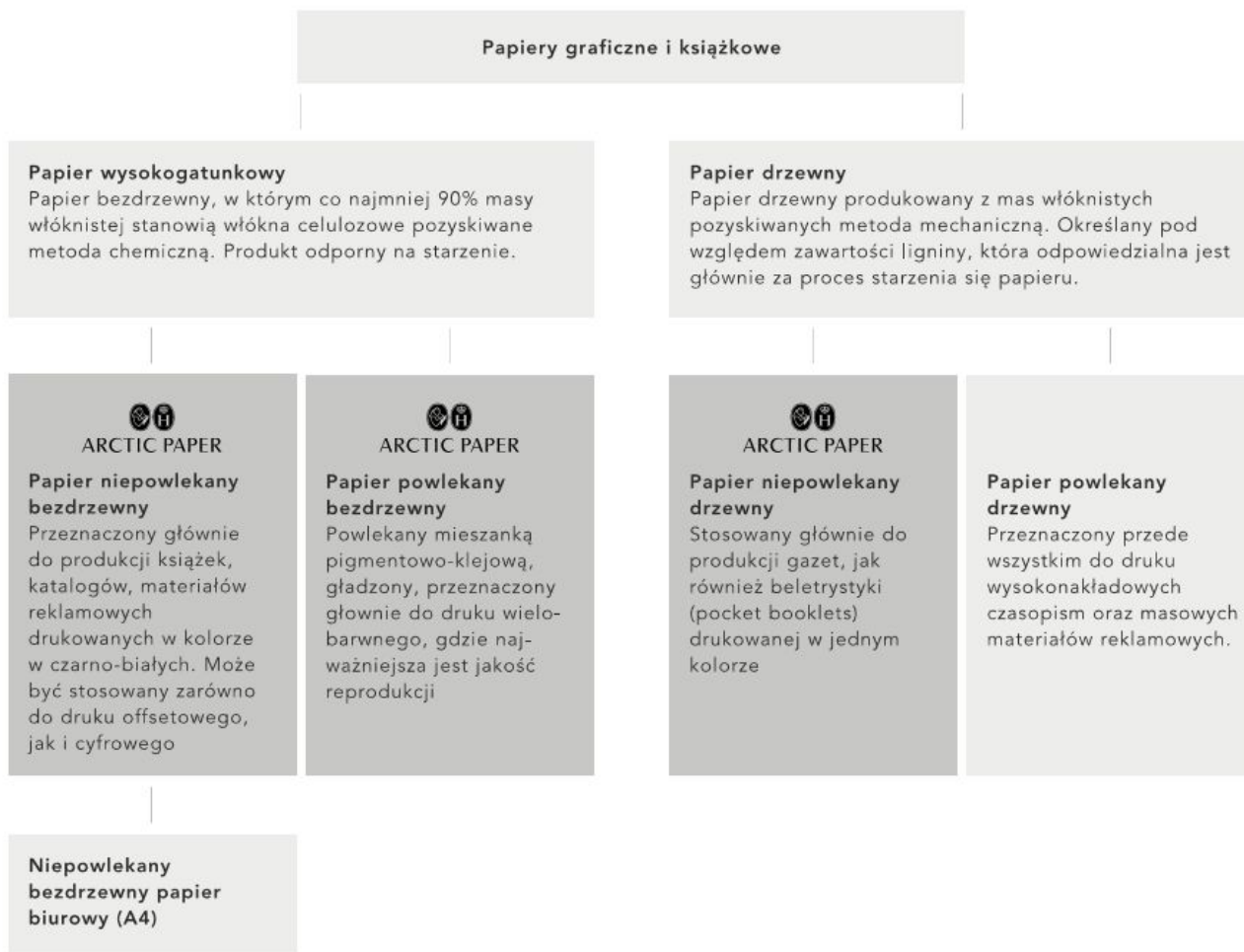
Otoczenie rynkowe

Segmenty rynku papieru graficznego

Rynek papieru graficznego dzieli się na trzy główne segmenty:

- papier wysokogatunkowy,
- papier gazetowy,
- papier do druku czasopism.

Grupa prowadzi działalność wyłącznie w segmencie papierów graficznych wysokogatunkowych. Nie jesteśmy obecni w segmencie papierów gazetowych i służących do druku czasopism, a także papierów kserograficznych, biurowych.

Poniżej przedstawiono opis poszczególnych segmentów rynku graficznego:

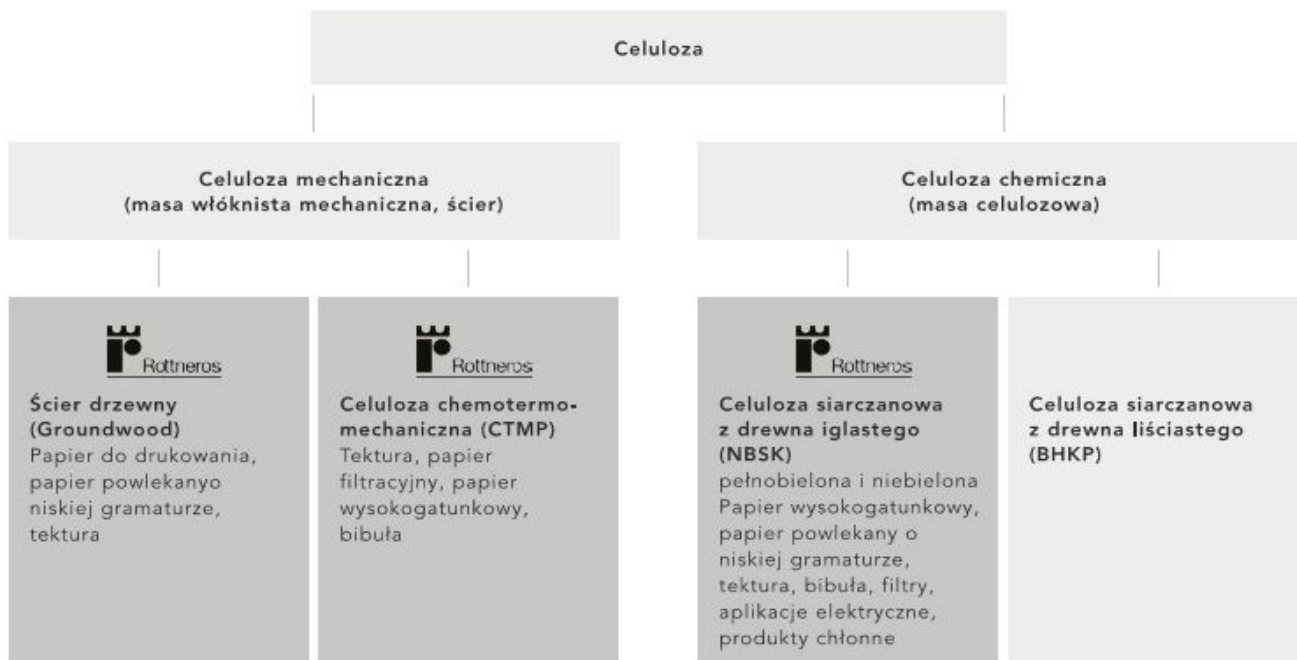
- papier wysokogatunkowy (ang. fine paper) to biały papier bezdrzewny, w którym co najmniej 90% masy włóknistej stanowią włókna celulozowe pozyskiwane metodą chemiczną:
 - › niepowlekany papier bezdrzewny (ang. uncoated woodfree) wytwarzany z mas celulozowych. Może być poddawany uszlachetnieniom takim jak zaklejenie powierzchniowe, kalandrowanie, barwienie powierzchniowe lub w masie.
 - › Dwie główne kategorie tego typu papieru to papier graficzny (używany m.in. do druku książek, podręczników i katalogów) oraz papier biurowy xero.
 - › powlekany papier bezdrzewny (ang. coated woodfree) wytwarzane z mas celulozowych, poddawany jest procesowi powleczenia mieszankami pigmentowo-klejowymi (kaolin, węgiel wapnia). Powlekanie może odbywać się o na maszynie papierniczej (ang. online), jak i poza maszyną papierniczą (ang. offline). Powlekanie papieru zwiększa gładkość i nieprzezroczystość podłoża, poprawia jakość reprodukcji barw.

- papier drzewny wytwarzany najczęściej z mas włóknistych pozyskiwanych metodą mechaniczną (ang. mechanical pulp) lub mas makulaturowych, bez lub z małą ilością wypełniacza. Posiada w swym składzie ligninę, która zwiększa nieprzezroczystość papieru, ale przyspiesza proces starzenia.
 - › niepowlekany papier drzewny (ang. uncoated wood-containing paper) wytwarzany z mas włóknistych pozyskiwanych metodą mechaniczną, wykorzystywany do druku czasopism technikami rotograwiurówą i offsetową (papier gazetowy – newsprint) i do druku publikacji w jednym kolorze. Produkty Grupy w tym segmencie są zazwyczaj używane do druku beletrystyki w oprawie miękkiej.
 - › powlekany papier drzewny (ang. coated wood-containing paper) wytwarzany z mas włóknistych pozyskiwanych metodą mechaniczną, dwustronnie powlekany. Przeznaczony do druku wielobarwnych czasopism i katalogów.
 - › W grupie tych produktów można wyróżnić między innymi papiery SC (Supercalandered), MFC (Machine Finished Coated), LWC (Light Weight Coated), ULWC (Ultra Light Weight Coated) MWC (Medium Weight Coated). Papier

ten w formie zwojów jest stosowany do druku typograficznego, offsetowego lub fleksograficznego.

Dodatkowe informacje na temat otoczenia rynkowego zamieszczono w dalszej części raportu w sekcji Informacje o trendach rynkowych.

Segmenty rynku celulozowego

Od grudnia 2012 roku, wraz z nabyciem Rottneros AB, nasz asortyment poszerzył się o:

- celulozę siarczanową pełnobielaoną (ang. fully bleached sulphate pulp) oraz celulozę siarczanową niebielaoną (ang. unbleached sulphate pulp), która jest używana przede wszystkim do produkcji papieru drukarskiego i piśmiennego, tektury, papieru higienicznego oraz białego papieru opakowaniowego.
- celulozę chemotermomechaniczną (ang. CTMP) oraz ścier drzewny (ang. groundwood), które są stosowane głównie do produkcji papieru drukarskiego oraz papieru piśmiennego

Kierunki rozwoju i strategia

Do głównych celów strategii Grupy należą:

Rozwój na rynkach Europy Środkowo-Wschodniej przy utrzymaniu pozycji lidera na kluczowych rynkach

W nadchodzących latach naszym strategicznym celem jest utrzymanie obecnej pozycji lidera w dziedzinie papieru wysokogatunkowego przeznaczonego dla rynków Europy Zachodniej przy jednoczesnym wykorzystaniu spodziewanego wzrostu rynku papieru w Europie Środkowo-Wschodniej. Rynki Europy Zachodniej pozostaną naszym strategicznym celem z uwagi na swoją wielkość, ale uważamy, że rynek papieru w Europie Środkowo-Wschodniej będzie rozwijał się w tempie szybszym niż w Europie Zachodniej. Spodziewamy się, że podstawą tego rozwoju będzie długofalowy wzrost porównywalnie niskiego obecnie poziomu zużycia papieru na mieszkańca i przewidywane przeniesienie mocy drukarni z Europy Zachodniej do Europy Środkowo-Wschodniej. Kluczowe elementy tej strategii obejmują wykorzystanie naszych przewag konkurencyjnych wynikających z lokalizacji i wydajnej działalności naszej papierni w Kostrzynie nad Odrą oraz rozbudowanej sieci sprzedaży w Europie Środkowo-Wschodniej.

W kolejnych latach będziemy również przyglądać się możliwościom zwiększenia sprzedaży poprzez dodanie nowych produktów do naszego asortymentu oraz wzrost na nowych rynkach papierów specjalistycznych oraz do celów projektowych (ang. design papers).

Ciągłe doskonalenie wydajności produkcji i dystrybucji

Jednym z kluczowych elementów decydujących o powodzeniu prowadzonej przez nas działalności jest zdolność do utrzymania efektywności kosztowej. W związku z powyższym podejmujemy inicjatywy w zakresie:

- maksymalizacji efektywności energetycznej,
- starannego zarządzania zasobami ludzkimi,
- wykorzystywania naszej silnej pozycji przetargowej do negocjowania niższych cen celulozy i innych surowców kupowanych od zewnętrznych dostawców,
- maksymalizacji wydajności naszych linii produkcyjnych oraz efektywności systemów logistycznych.

Struktura sprzedaży

W 2017 roku i 2016 roku struktura sprzedaży w podziale na poszczególne główne linie produktowe kształtowała się następująco:

tys. ton	2017	udział %	2016	udział %
<i>Papier</i>	663	65%	661	65%
Amber	329	32%	329	32%
G-Print	131	13%	128	13%
Munken	101	10%	100	10%
Arctic	102	10%	104	10%
AP Tech	0	0%	0	0%
<i>Celuloza</i>	365	35%	351	35%
NBSK	205	20%	206	20%
Ścier drzewny	72	7%	67	7%
CTMP	88	9%	77	8%
Razem papier i celuloza	1 028	100%	1 012	100%

tysiące PLN	2017	udział %	2016	udział %
<i>Papier</i>	2 173 538	74%	2 219 154	75%
Amber	1 030 309	35%	1 042 710	35%
G-Print	381 160	13%	389 778	13%
Munken	440 530	15%	451 037	15%
Arctic	321 451	11%	334 907	11%
AP Tech	88	0%	722	0%
<i>Celuloza</i>	779 267	26%	747 818	25%
NBSK	502 215	17%	501 423	17%
Ścier drzewny	119 564	4%	114 972	4%
CTMP	157 487	5%	131 423	4%
Razem papier i celuloza	2 952 806	100%	2 966 972	100%

W 2017 roku, nie zaszły istotne zmiany w strukturze sprzedaży papieru i celulozy Grupy ani w strukturze przychodów ze sprzedaży papieru i celulozy Grupy w podziale na jej produkty.

Rynki zbytu

W 2017 roku udział sprzedaży Grupy poza Polską w tysiącach PLN wyniósł 88% i nie zmienił się w porównaniu do 2016 roku (88%). W bieżącym roku, podobnie jak w latach poprzednich, sprzedaż była skoncentrowana na rynkach europejskich. Udział tych rynków w całości sprzedaży wartościowej wyniósł w 2017 roku 90% (w roku poprzednim 94%).

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży wg najważniejszych rynków sprzedaży w 2016 roku w porównaniu do poprzedniego roku została zaprezentowana w nocie objaśniającej nr 10.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Odbiorcy

Baza naszych klientów obejmuje zarówno odbiorców bezpośrednich, jak i pośrednich. Odbiorcy bezpośredni dokonują zakupów produktów Grupy w naszych papierniach. Odbiorcy pośredni nie nabywają samodzielnie produktów Grupy, korzystając w tym zakresie z pośrednictwa firm reklamowych lub dystrybutorów papieru, pomimo to, są oni ważną grupą docelową działań marketingowych Arctic Paper, ponieważ to właśnie odbiorcy pośredni zalecają lub wskazują stosowanie produktów Grupy przez odbiorców bezpośrednich. Grupy bezpośrednich i pośrednich odbiorców produktów stanowią:

- drukarnie – są odbiorcami bezpośrednimi, nabywającymi papier produkowany przez Grupę bezpośrednio od papierni,
- dystrybutorzy – są odbiorcami bezpośrednimi nabywającymi papier produkowany przez Grupę w celu dalszej odsprzedaży,
- wydawcy – są odbiorcami bezpośrednimi i pośrednimi nabywającymi papier produkowany przez Grupę bezpośrednio od Grupy do wykorzystania w prowadzonej działalności wydawniczej oraz zlecają lub rekomendują używanie naszego papieru drukarniom, którym sami zlecają druk książek lub innych wydawnictw,
- agencje reklamowe – głównie są odbiorcami pośrednimi, którzy nie nabywają bezpośrednio naszych produktów, jednak pełnią ważną rolę w zlecaniu oraz rekomendowaniu drukarniom naszych produktów, zwłaszcza wysokiej jakości papieru do druku raportów rocznych spółek, broszur, ulotek i opakowań,
- ostateczni odbiorcy – są odbiorcami bezpośrednimi i pośrednimi nabywającymi nasze produkty bezpośrednio, jak również pełnią ważną rolę w rekomendowaniu korzystania z naszych produktów drukarniom, którym powierzyli druk.

Głównymi odbiorcami produktów Celulozowni są klienci produkujący papier do druku, papierowe środki higieniczne oraz tekturę, a także urządzenia elektryczne i filtry. Celuloza dostarczana jest do podmiotów, które nie posiadają możliwości produkcji celulozy we własnym zakresie, a także do odbiorców produkujących wybrany typ celulozy i szukających dostawcy innego rodzaju celulozy.

Naszym zdaniem nie jesteśmy w znaczącym stopniu uzależnieni od żadnego konkretnego odbiorcy. W oparciu o skonsolidowane przychody Grupy za rok 2017 udział największego odbiorcy nie przekroczył 10% wartości przychodów ze sprzedaży ogółem.

Dostawcy

Grupa wykorzystuje w prowadzonej działalności następujące towary i usługi:

- Celuloza dla Papierni,
- Drewno dla Celulozowni
- Środki chemiczne,
- Energia elektryczna,
- Usługi transportowe.

Celuloza

Głównym surowcem używanym przez Grupę do produkcji papieru jest celuloza. Grupa nabywa celulozę na podstawie odnawialnych kontraktów rocznych zawieranych na mocy umów ramowych lub jednorazowych transakcji.

W związku z nabyciem Grupy Rottneros w grudniu 2012 roku, część celulozy jest dostarczana do Papierni z Celulozowni Grupy Rottneros.

Drewno

Głównym surowcem używanym przez Celulozownie do produkcji celulozy jest drewno. Grupa Rottneros posiada dział zakupów dokonujących zamówień w tartakach w Szwecji a także spółkę zależną – SIA Rottneros Baltic, dokonującą zakupów drewna dla celulozowni w Vallvik we wschodniej Europie, głównie łącznie w Rosji.

Środki chemiczne

Głównymi środkami chemicznymi wykorzystywanymi w produkcji papieru są wypełniacze (głównie węglan wapnia), skrobia (z kukurydzy, ziemniaków, tapioki), wybielacze optyczne i inne środki chemiczne. Środki chemiczne wykorzystywane są także do produkcji celulozy, głównie typu NBSK.

Energia elektryczna

Grupa wykorzystuje w procesie produkcyjnym energię elektryczną i energię cieplną. Całość zapotrzebowania kostrzyńskiej papierni na energię elektryczną i ciepłą jest zaspokajana z własnej elektrociepłowni zasilanej gazem ziemnym. Jest on dostarczany na podstawie umowy z polskim dostawcą (PGNiG) po cenach indeksowanych corocznie zgodnie ze zmianami wskaźników branżowych publikowanych przez GUS z zastrzeżeniem renegotjacji formuły indeksacyjnej w przypadku przekroczenia poziomu zmian określonego w umowie. Gaz jest wydobywany ze złóż w okolicach Kostrzyna nad Odrą i przesyłany do papierni z wykorzystaniem lokalnego gazociągu.

W analizowanym okresie głównym źródłem energii elektrycznej dla papierni w Munkedal był zakup od dostawców zewnętrznych. Kupowaliśmy również olej opałowy w celu zaspokojenia części naszego zapotrzebowania na energię cieplną.

Źródłem energii w papierni Arctic Paper Grycksbo AB jest biomasa oraz energia elektryczna częściowo nabywana od dostawców zewnętrznych.

Celulozownia Rottneros zaspokaja całość zapotrzebowania na energię elektryczną zakupami od dostawców zewnętrznych.

Celulozownia Vallvik zaspokaja około 75% zapotrzebowania na energię elektryczną we własnym zakresie. Pozostała część zapotrzebowania na energię elektryczną zaspokajana jest zakupami od dostawców zewnętrznych.

Usługi transportowe

Grupa nie posiada własnych środków transportu ciężarowego i w zakresie dystrybucji produktów z papierni i magazynów do odbiorców korzysta z usług wyspecjalizowanych w tym zakresie podmiotów zewnętrznych.

Podmioty Grupy nie są uzależnione od swoich dostawców. W oparciu o skonsolidowane przychody Grupy za rok 2017 udział największego dostawcy nie przekroczył 10% wartości przychodów ze sprzedaży ogółem.

Objaśnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności

Zapotrzebowanie na produkty Grupy podlega nieznacznym wahaniom w trakcie roku.

Zmniejszenie zapotrzebowania na papier występuje corocznie w okresie letnich wakacji oraz w okresie Świąt Bożego Narodzenia, kiedy to część drukarni, w szczególności na terenie Europy Zachodniej jest zamykana. Zmiany zapotrzebowania na papier nie są znaczące w porównaniu z popytem na papier w pozostałych okresach roku.

Badania i rozwój

W Grupie Arctic Paper prowadzone są przede wszystkim prace rozwojowe mające na celu usprawnienie i unowocześnienie procesów produkcyjnych oraz polepszenie jakości oferowanych produktów i zwiększenie ich asortymentu. W okresie objętym niniejszym raportem Papiernie Celulozownie prowadziły prace rozwojowe, których celem było usprawnienie procesu produkcyjnego, w szczególności skrócenie okresu przestojów maszyn papierniczych oraz prace przy jednoczesnym podniesieniu jakości papieru/celulozy i zwiększeniu szerokości asortymentu, a także poprawa własności jakościowych oferowanych produktów.

Istotnym celem prac rozwojowych w 2017 roku był rozwój nowych produktów.

Środowisko naturalne

Nasza Grupa przestrzega norm środowiskowych określonych licznymi przepisami prawa oraz decyzjami administracyjnymi. Normy te mają na celu zapewnienie ochrony gruntu, powietrza i wód przed zanieczyszczeniem oraz hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Poniżej opisujemy, w jaki sposób przepisy z zakresu ochrony środowiska wpływają na działalność naszych papierni i celulozowni:

Papiernia Kostrzyn

Kostrzyn otrzymał na podstawie decyzji Wojewody Lubuskiego z dnia 8 grudnia 2005 roku pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do produkcji papieru wraz z instalacją spalania paliw, zlokalizowanej na terenie zakładu w Kostrzynie nad Odrą. W przypadku Kostrzyna konieczność uzyskania tego pozwolenia wiązała się z posiadanymi zdolnościami produkcyjnymi papieru powyżej 20 ton na dobę. W celu realizacji wymogów określonych w pozwoleniu oraz innych norm środowiskowych w zakresie gospodarki odpadami Kostrzyn zawarł szereg umów dotyczących odbioru i utylizacji odpadów produkcyjnych.

W maju 2008 roku na terenie zakładów w Kostrzynie nad Odrą otwarto nową oczyszczalnię ścieków. Na mocy decyzji Wojewody Lubuskiego z dnia 14 sierpnia 2007 roku Kostrzyn uzyskał pozwolenie wodno-prawne na odprowadzanie wód opadowych oraz roztopowych oraz na wykonanie urządzenia wodnego w postaci doku wylotowego do rzeki Warty (ważne do 1 sierpnia 2017 roku). W 2017 roku uzyskano ponownie pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych ważne do 25 czerwca 2027 roku.

AP Kostrzyn bierze udział we Wspólnotowym Systemie Handlu Uprawnieniami do Emisji Gazów Ciepłarnianych. Zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych AP Kostrzyn uzyskał na mocy decyzji Marszałka Województwa Lubuskiego z dnia 9 listopada 2016 dla instalacji do produkcji papieru o zdolności produkcyjnej ponad 20 ton na dobę zlokalizowanej na terenie zakładu w Kostrzynie nad Odrą. Zezwolenie to udzielone zostało na czas nieoznaczony. W związku z uzyskaniem zezwolenia Kostrzyn zobowiązany jest do monitorowania wielkości emisji CO₂ oraz składania rocznych raportów emisji.

Z uwagi na ochronę środowiska Kostrzyn poczynił znaczące inwestycje, m.in. w nową elektrociepłownię opalaną gazem, która została otwarta w 2007 roku I etap i w 2009 roku II etap. Papiernia w Kostrzynie nad Odrą posiada certyfikaty zgodności z normami: OHSAS 18001, ISO 14001, ISO 9001 oraz EMAS. Ponadto, papier tu produkowany uzyskał specjalne certyfikaty FSC oraz PEFC. Przyznawanie powyższych certyfikatów ma na celu udokumentowanie, że celuloza wykorzystana do jego produkcji pochodzi z użytkowanych w sposób zrównoważony lasów. Certyfikat FSC (Forest Stewardship Council – Rada Zrównoważonej Gospodarki Leśnej) jest jednym z najważniejszych certyfikatów przyznawanych spółkom papierniczym. W 2006 roku przyznano pierwszy certyfikat FSC dla papieru produkowanego przez AP Kostrzyn. Obecnie do produkcji papieru marki Amber fabryka w

Kostrzynie nad Odrą wykorzystuje 85% masy papierniczej z certyfikatem FSC oraz 15% masy papierniczej z certyfikatem PEFC (Program Promocji Certyfikacji Zrównoważonego Zarządzania Lasami - Programme for the Endorsement of Forest Certification).

Papiernia Munkedals

Działalność Munkedals jest objęta systemami zarządzania środowiskowego EMAS i ISO 14001. EMAS (System Zarządzania i Audytu Środowiskowego) jest dobrowolnym systemem stosowanym przez Unię Europejską, który wyróżnia przedsiębiorców nieustannie poprawiających poziom ochrony środowiska w ramach prowadzonej działalności. Przedsiębiorcy zarejestrowani w EMAS przestrzegają przepisów ochrony środowiska, utrzymują system zarządzania środowiskowego i podają do wiadomości publicznej informacje na temat ochrony środowiska w ramach prowadzonej działalności w postaci niezależnego, zweryfikowanego oświadczenia o przestrzeganiu przepisów ochrony środowiska. ISO, Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna, opracowuje różne normy. ISO 14000 to grupa jednych z najlepiej znanych norm dotyczących zarządzania środowiskiem (tj. czynności podejmowane przez przedsiębiorców w celu (i) ograniczenia szkodliwego wpływu jego działalności na środowisko oraz (ii) zapewnienia nieustannej poprawy poziomu ochrony środowiska).

Część nieruchomości będącej własnością Munkedals położona jest na obszarze objętym siecią Natura 2000. Obszary objęte siecią Natura 2000 stanowią rezerwy dzikiej przyrody ustanowione na mocy decyzji Rady Powiatu Munkedal (Szwecja) w roku 2005. Celem utworzenia sieci Natura 2000 było zachowanie najbardziej zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w całej Europie. Zakres ochrony i ograniczenia dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej określony jest w Dyrektywie Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa w Sprawie Ochrony Siedlisk) i Dyrektywie Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (Dyrektywa w Sprawie Ochrony Ptaków) oraz odpowiednich przepisach krajowych. Poziom ochrony siedlisk i ptaków w obszarach Natura 2000 zależy od występowania na nich określonych gatunków i/lub siedlisk podlegających ochronie.

Papiernia Grycksbo

Produkcja papieru w papierni Arctic Paper Grycksbo AB jest wykonywana zgodnie z pozwoleniem środowiskowym z marca 2007 roku. Pozwolenie jest wydane przez szwedzki Trybunał Ochrony Środowiska i pozwala na produkcję do wysokości 310 000 ton rocznie. Dodatkowo papiernia posiada także pozwolenie na emisję dwutlenku węgla wydaną przez władze regionalne prowincji Dalarna.

Od 1997 roku Arctic Paper Grycksbo AB posiada certyfikat ISO 14001 i nasze działania środowiskowe są raportowane zgodnie z EMAS. Podstawowym celem EMAS jest zachęcenie organizacji członkowskich do poprawy działań ochrony środowiska naturalnego w sposób systematyczny i konsekwentny, w stopniu przekraczającym nawet wymagania legislacyjne. Odbyna się to poprzez ustanowienie programu składającego się z określonych programów działania i oceny wszystkich znaczących skutków dla środowiska związanych z prowadzoną działalnością. Firmy są zobowiązane do sporządzania corocznych raportów z wyników ich działań pro-środowiskowych. Niezależni kontrolerzy zapewniają, że przedsiębiorstwa dotrzymują swoich zobowiązań.

Arctic Paper Grycksbo AB bierze udział w programie Unii Europejskiej dotyczącym Handlu Emisjami Zanieczyszczeń Gazami Ciężkimi. Rok 2010 był pierwszym rokiem, w którym zgłoszono zero emisji dwutlenku węgla z paliw kopalnych. Było to możliwe poprzez znaczną przebudowę kotła w połączeniu z inwestycją w urządzenia do obsługi biopaliw, elektrycznych filtrów cząstek spalin i przebudową turbiny do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

W liczbach, przestawienie się na biopaliwa, oznacza roczną redukcję emisji dwutlenku węgla z paliw kopalnych o około 70 000 ton. Przebudowana turbina pozwala na zaspokojenie 20% potrzeb elektrycznych papierni poprzez odnawialne źródła energii, które sama wytwarza, co z kolei prowadzi do rocznego zmniejszenia emisji dwutlenku węgla o następane 4 000 ton.

Papiernia wdrożyła system zarządzania energią zgodnie z normą ISO 50001 (System Zarządzania Energią). Nasze produkty są weryfikowane w ramach „Chain of Custody” zgodnie z FSC (Rada Dobrej Gospodarki Leśnej) oraz zgodnie z PEFC (Program dla Wspierania Zasad Zrównoważonej Gospodarki Leśnej), a także spełniają wymogi nowych standardów Nordic Ecolable (Skandynawski Łabędź).

Celulozownie

Celulozownie dbają, aby drewno wykorzystywane do produkcji celulozy pochodziło z wiarygodnych i certyfikowanych źródeł. Celuloza jest znakowana symbolami „FSC” i „PEFC”, dwoma systemami działającymi w Europie i stojącymi na straży zgodnych z prawem źródeł pochodzenia drewna.

Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych

Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat

tys. PLN	2017	2016	Zmiana % 2017/2016
Przychody ze sprzedaży	2 952 806	2 966 972	(0,5)
w tym:			
Sprzedaż papieru	2 173 538	2 219 154	(2,1)
Sprzedaż celulozy	779 267	747 818	4,2
Zysk ze sprzedaży	535 725	567 126	(5,5)
% przychodów ze sprzedaży	18,14	19,11	(1,0) p.p.
Koszty sprzedaży	(348 093)	(353 255)	(1,5)
Koszty ogólnego zarządu	(92 671)	(90 335)	2,6
Pozostałe przychody operacyjne	43 654	66 554	(34,4)
Pozostałe koszty operacyjne	(29 060)	(45 147)	(35,6)
EBIT	109 555	144 942	(24,4)
% przychodów ze sprzedaży	3,71	4,89	(1,2) p.p.
EBITDA	244 388	249 603	(2,1)
% przychodów ze sprzedaży	8,28	8,41	(0,1) p.p.
Przychody finansowe	1 831	1 350	35,7
Koszty finansowe	(25 929)	(52 192)	(50,3)
Zysk/(Strata) brutto	85 458	94 099	(9,2)
Podatek dochodowy	(14 829)	(19 747)	(24,9)
Zysk/ (strata) netto z działalności kontynuowanej	70 629	74 352	(5,0)
% przychodów ze sprzedaży	2,39	2,51	(0,1) p.p.
Działalność zaniechana			
Zysk/ (strata) netto z działalności zaniechanej	(5 637)	2 198	nd
% przychodów ze sprzedaży	(0,19)	0,07	nd
Zysk/ (strata) netto	64 991	76 550	(15,1)
% przychodów ze sprzedaży	2,20	2,58	(0,4) p.p.
Zysk/(Strata) przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	36 720	47 910	(23,4)
Zysk/(Strata) na jedną akcję (w PLN) akcjonariuszy jednostki dominującej	0,53	0,69	(23,4)

Przychody

W 2017 roku skonsolidowane przychody ze sprzedaży osiągnęły poziom 2.952.806 tys. PLN w porównaniu do 2.966.972 tys. PLN w poprzednim roku i spadły o 0,5% (14.166 tys. PLN). Przychody ze sprzedaży papieru spadły o 2,1% (45.616 tys. PLN) a przychody ze sprzedaży celulozy wzrosły o 4,2% (31.449 tys. PLN) w porównaniu do 2016 roku.

Wolumen sprzedaży papieru w 2017 roku wyniósł 663 tys. ton i był o 2 tys. ton wyższy niż w poprzednim roku. Oznacza to wzrost wolumenu sprzedaży o 0,3%.

Wolumen sprzedaży celulozy w 2017 roku wyniósł 365 tys. ton (2016 rok: 351 tys. ton). Oznacza to wzrost wolumenu sprzedaży o 4,0%.

Zysk ze sprzedaży, koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży i koszty ogólnego zarządu

Zysk ze sprzedaży w 2017 roku był o 5,5% niższy niż w poprzednim roku. Marża zysku ze sprzedaży w bieżącym roku wyniosła 18,14% w porównaniu do 19,11% (-1,0 p.p.) w poprzednim roku.

Spadek zysku na sprzedaży w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku był wynikiem przede wszystkim niższych cen sprzedaży papieru denominowanych w PLN oraz odpisu z tytułu trwałej utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w AP Grycksbo.

W 2017 roku koszty sprzedaży wyniosły 348.093 tys. PLN i spadły w stosunku do 2016 roku o 1,5% głównie z powodu niższych kosztów transportu.

W 2017 roku koszty ogólnego zarządu osiągnęły poziom 92.671 tys. PLN w porównaniu do 90.335 tys. PLN w 2016 roku, co stanowi wzrost o 2,6%. Główną przyczyną wzrostu były wyższe koszty związane ze świadczeniem usług doradczych na rzecz Grupy przez podmioty zewnętrzne.

Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne w 2017 roku wyniosły 43.654 tys. PLN, co oznacza spadek w porównaniu do poprzedniego roku o 22.900 tys. PLN.

Pozostałe koszty operacyjne w 2017 roku, osiągnęły poziom 29.060 tys. PLN, w porównaniu do 45.147 tys. PLN poniesionych w 2016 roku.

Znaczącą część pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych stanowi przychód i koszt własny sprzedanej energii i pozostałych materiałów i spadek tych przychodów i kosztów spowodował głównie zmniejszenie pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Przychody finansowe i koszty finansowe

W 2017 roku przychody finansowe wyniosły 1.831 tys. PLN i były wyższe w porównaniu do przychodów uzyskanych w 2016 roku o 481 tys. PLN.

Koszty finansowe w 2017 roku wyniosły 25.929 tys. PLN w porównaniu do 52.192 tys. PLN poniesionych w 2016 roku. Wyższe koszty finansowe w 2016 roku wynikały przede wszystkim z ujemnych różnic kursowych netto (w 2017 roku dodatnie różnice kursowe netto), jednorazowych kosztów związanych z przedterminową spłatą kredytów bankowych zaciągniętych w 2012 roku oraz ze straty na udziałach we wspólnych przedsięwzięciach (w 2017 roku zysk na udziałach we wspólnych przedsięwzięciach).

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy w 2017 roku wyniósł -14.829 tys. PLN, natomiast w 2016 roku wyniósł -19.747 tys. PLN.

Zysk/ (strata) netto z działalności zaniechanej

Zysk/ strata netto z działalności zaniechanej obejmuje wyniki AP Mochenwangen i spółek utworzonych w celu nabycia Papierni. Ponieważ Zarząd Arctic Paper S.A. aktywnie poszukuje nabywcy dla Papierni, uznano jej działalność za niekontynuowaną.

Dodatni wynik na działalności zaniechanej w 2016 roku wynikał z odwrócenia odpisu na rzeczowe aktywa do wysokości przychodów ze sprzedaży, które zostały zrealizowane w 2017 roku.

Analiza rentowności

EBITDA w 2017 roku wyniosła 244.388 tys. PLN, natomiast w 2016 roku wyniosła 249.603 tys. PLN. Spadek EBITDA w 2017 roku jest wynikiem przede wszystkim niższych cen sprzedaży papieru denominowanych w PLN. W okresie sprawozdawczym marża EBITDA ukształtowała się na poziomie 8,28% w porównaniu do 8,41% w 2016 roku.

Zysk na działalności operacyjnej za 2017 rok wyniósł 109.555 tys. PLN natomiast za 2016 rok 144.942 tys. PLN. Marża zysku operacyjnego wyniosła w 2017 roku +3,71%, natomiast w 2016 roku +4,89%.

Zysk netto w 2017 roku wyniósł 64.991 tys. PLN natomiast w 2016 roku wyniosła 76.550 tys. PLN. Marża zysku netto wyniosła w 2017 roku +2,20% w porównaniu do +2,58% w 2016 roku.

tys. PLN	2017	2016	Zmiana % 2017/2016
Zysk ze sprzedaży	535 725	567 126	(5,5)
% przychodów ze sprzedaży	18,14	19,11	(1,0) p.p.
EBITDA	244 388	249 603	(2,1)
% przychodów ze sprzedaży	8,28	8,41	(0,1) p.p.
EBIT	109 555	144 942	(24,4)
% przychodów ze sprzedaży	3,71	4,89	(1,2) p.p.
Zysk/ (strata) netto z działalności kontynuowanej	70 629	74 352	(5,0)
% przychodów ze sprzedaży	2,39	2,51	(0,1) p.p.
Zysk/ (strata) netto z działalności zaniechanej	(5 637)	2 198	nd
% przychodów ze sprzedaży	(0,19)	0,07	nd
Zysk/(Strata) netto	64 991	76 550	nd
% przychodów ze sprzedaży	2,20	2,58	(0,4) p.p.
Rentowność kapitału / ROE (%)	8,2	9,7	(15,3)
Rentowność aktywów / ROA (%)	3,4	4,2	(18,8)

W 2017 roku rentowność kapitału własnego wyniosła +8,2%, podczas gdy w 2016 roku osiągnęła ona poziom +9,7%.

W 2017 roku rentowność aktywów wyniosła +3,4%, podczas gdy w 2016 roku osiągnęła ona poziom +4,2%.

Spadek rentowności kapitału własnego i rentowności aktywów w 2017 był spowodowany głównie spadkiem zysku netto osiągniętego w 2017 roku w porównaniu do 2016 roku.

Wybrane pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej

tys. PLN	2017-12-31	2016-12-31	Zmiana 31/12/2017 -31/12/2016
Aktywa trwałe	946 363	930 984	15 379
Zapasy	350 996	360 353	(9 357)
Należności	336 758	354 824	(18 066)
<i>w tym z tyt. dostaw i usług</i>	<i>330 071</i>	<i>343 496</i>	<i>(13 425)</i>
Pozostałe aktywa obrotowe	20 734	27 711	(6 977)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	241 403	130 157	111 246
Aktywa związane z działalnością zaniechaną	4 071	12 694	(8 623)
Razem aktywa	1 900 325	1 816 722	83 603
Kapitał własny	791 294	789 543	1 752
Zobowiązania krótkoterminowe	576 275	580 457	(4 181)
<i>w tym:</i>			
<i>z tyt. dostaw i usług oraz pozostałych</i>	<i>423 868</i>	<i>399 906</i>	<i>23 962</i>
<i>zadłużenie odsetkowe</i>	<i>72 593</i>	<i>82 053</i>	<i>(9 460)</i>
<i>pozostałe zobowiązania niefinansowe</i>	<i>79 814</i>	<i>98 498</i>	<i>(18 684)</i>
Zobowiązania długoterminowe	531 128	428 634	102 495
<i>w tym:</i>			
<i>zadłużenie odsetkowe</i>	<i>376 521</i>	<i>305 546</i>	<i>70 975</i>
<i>pozostałe zobowiązania niefinansowe</i>	<i>154 607</i>	<i>123 088</i>	<i>31 519</i>
Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną	1 626	18 088	(16 462)
Razem pasywa	1 900 325	1 816 722	83 603

Na dzień 31 grudnia 2017 roku aktywa ogółem wyniosły 1.900.325 tys. PLN w porównaniu do 1.816.722 tys. PLN na koniec 2016 roku.

Aktywa trwałe

Na koniec grudnia 2017 roku aktywa trwałe wyniosły 946.363 tys. PLN i stanowiły 49,8% sumy aktywów ogółem w porównaniu do 930.984 tys. PLN na koniec 2016 roku (51,2% sumy aktywów).

Zwiększenie aktywów trwałych było spowodowane przede wszystkim relatywnie wysokimi zakupami inwestycyjnymi głównie w spółkach Grupy Rottneros oraz wyższą pozytywną wyceną instrumentów zabezpieczających.

Aktywa obrotowe

Aktywa obrotowe osiągnęły na koniec grudnia 2017 roku poziom 953,962 tys. PLN w porównaniu do 885,738 tys. PLN na koniec grudnia 2016 roku. W ramach aktywów obrotowych zapasy spadły o kwotę 9.357 tys. PLN, należności spadły o 18.066 tys. PLN pozostałe aktywa obrotowe spadły o 6.977 tys. PLN, natomiast środki pieniężne i ich ekwiwalenty wzrosły o kwotę 111.246 tys. PLN. Aktywa obrotowe stanowiły na koniec grudnia 2017 roku 50,2% sumy aktywów (48,8% na koniec 2016 roku), w tym zapasy 18,5% (19,8% na koniec 2016 roku), należności 17,7% (19,5% na koniec 2016 roku), pozostałe aktywa obrotowe 1,1% (1,5% na koniec 2016 roku) oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty 12,7% (7,2% na koniec 2016 roku). Relatywnie wysoki stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na 31 grudnia 2017 roku jest wynikiem emisji obligacji na 400 milionów SEK przez Rottneros AB w drugiej połowie 2017 roku.

Aktywa związane z działalnością zaniechaną

Aktywa związane z działalnością zaniechaną obejmują aktywa Grupy Mochenwangen z wyłączeniem aktywów od innych spółek Grupy Arctic Paper. Na kwotę 4.071 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku (12.694 tys. PLN na 31 grudnia 2016 roku) składały się zapasy i rzeczowe aktywa 21 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 10.618 tys. PLN), należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe 1.414 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 358 tys. PLN), środki pieniężne 2.448 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 1.320 tys. PLN) oraz pozostałe aktywa finansowe i niefinansowe 188 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 398 tys. PLN).

Kapitał własny

Kapitał własny na koniec 2017 roku wyniósł 791.294 tys. PLN w porównaniu do 789.543 tys. PLN na koniec 2016 roku. Kapitał własny stanowił na koniec grudnia 2017 roku 41,6% sumy pasywów (43,5% na 31 grudnia 2016 roku).

Wzrost kapitału własnego był wynikiem zysku netto za 2017 rok i pozytywnej wyceny instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych skompensowany częściowo poprzez dywidendę wypłaconą przez Rottneros do udziałowców niekontrolujących, zmniejszenie dodatnich różnic kursowych z wyceny jednostek zależnych i straty aktuarialne.

Zobowiązania krótkoterminowe

Według stanu na koniec grudnia 2017 roku zobowiązania krótkoterminowe wyniosły 576.275 tys. PLN (30,3% sumy bilansowej) w porównaniu do 580.457 tys. PLN (32,0% sumy bilansowej) na koniec 2016 roku.

W 2017 roku nastąpił spadek zobowiązań krótkoterminowych o 4.181 tys. PLN.

Zobowiązania długoterminowe

Według stanu na koniec grudnia 2017 roku zobowiązania długoterminowe wyniosły 531.128 tys. PLN (27,9% sumy bilansowej) w porównaniu do 428.634 tys. PLN (23,6% sumy bilansowej) na koniec 2016 roku. W analizowanym roku nastąpił wzrost zobowiązań długoterminowych o 102.495 tys. PLN.

Wzrost zobowiązań długoterminowych był wynikiem emisji 4-letnich obligacji w SEK skompensowany częściowo przeniesieniem części pożyczek i kredytów do zobowiązań krótkoterminowych.

Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną

Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną obejmują zobowiązania Grupy Mochenwangen z wyłączeniem zobowiązań wobec innych spółek Grupy Arctic Paper oraz rezerwy na odprawy emerytalne na dzień 31 grudnia 2017 roku. Na kwotę 1.626 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016 roku: 18.088 tys. PLN) składały się rezerwy 838 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 15.406 tys. PLN), zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania 617 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 2.541 tys. PLN) oraz inne zobowiązania finansowe i niefinansowe 171 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 142 tys. PLN).

Analiza zadłużenia

	2017	2016	Zmiana 2017/2016
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego (%)	140,2	130,1	10,1 p.p.
Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym (%)	83,6	84,8	(1,2) p.p.
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego zadłużeniem oprocentowanym (%)	56,8	49,1	7,7 p.p.
Wskaźnik długu netto do EBITDA za 12 ostatnich miesięcy (x)	0,85x	1,03x	(0,18)
Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek przez EBITDA (x)	10,6x	10,5x	0,1

Według stanu na koniec grudnia 2017 roku wskaźnik zadłużenia kapitału własnego wyniósł 140,2,9% i był wyższy o 10,1 p.p. od poziomu z końca grudnia 2016 roku. Wzrost wskaźnika wynikał głównie ze wzrostu zadłużenia, głównie z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji.

Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym wyniósł 83,6% na koniec 2017 roku i był niższy o 1,2 p.p. od poziomu z końca grudnia 2016 roku na skutek wzrostu aktywów trwałych.

Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego zadłużeniem oprocentowanym wyniósł na koniec roku 2017 56,8% i był wyższy o 7,7 p.p. od poziomu tego wskaźnika obliczonego na koniec grudnia 2016 roku głównie na skutek wzrostu zadłużenia z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji.

Wskaźnik długu netto do EBITDA za 12 ostatnich miesięcy 2017 roku wyniósł 0,85x, i był niższy o 0,18 od poziomu tego wskaźnika za 2016 rok na skutek wyższego spadku długu netto niż EBITDA.

Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek przez EBITDA za 12 ostatnich miesięcy 2017 roku wyniósł 10,6x, i był wyższy o 0,1 od poziomu tego wskaźnika za rok 2016.

Analiza płynności

	2017	2016	Zmiana 2017/2016
Wskaźnik bieżącej płynności (current ratio)	1,6x	1,5x	0,1
Wskaźnik szybkiej płynności (quick ratio)	1,0x	0,9x	0,2
Wskaźnik wypłacalności gotówkowej	0,4x	0,2x	0,2
Cykl rotacji zapasów / DSI (dni)	52,3	54,1	(1,8)
Cykl rotacji należności / DSO (dni)	40,2	41,7	(1,4)
Cykl rotacji zobowiązań / DPO (dni)	63,1	60,0	3,1
Cykl operacyjny (dni)	92,5	95,7	(3,2)
Cykl konwersji gotówki (dni)	29,4	35,7	(6,4)

Wskaźnik bieżącej płynności wyniósł na koniec grudnia 2017 roku 1,6x i był wyższy od poziomu tego wskaźnika z końca grudnia 2016 roku (o 0,1).

Wskaźnik szybkiej płynności wzrósł z poziomu 0,9x na koniec grudnia 2016 do poziomu 1,0x na koniec grudnia 2017 roku.

Wskaźnik wypłacalności gotówki wzrósł z poziomu 0,2x na koniec grudnia 2016 do poziomu 0,4x na koniec grudnia 2017 roku.

Wzrost wskaźników płynności, a szczególnie wskaźnika wypłacalności gotówki, był wynikiem przede wszystkim relatywnie wysokiego stanu środków pieniężnych na 31 grudnia 2017 roku związanego z emisją obligacji w SEK w drugiej połowie 2017 roku.

Cykl konwersji gotówki za 2017 rok (29,4 dni) uległ skróceniu w porównaniu do 2016 roku (35,7 dni) o 6,4 dnia.

Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych

tys. PLN	2017	2016	Zmiana % 2017/2016
Przepływy z dz. operacyjnej	261 595	184 958	41,4
w tym:			
Zysk/(strata) brutto	79 813	95 290	(16,2)
Amortyzacja i odpis z tytułu trwałej utraty wartości	134 833	105 126	28,3
Zmiana kapitału obrotowego	17 834	1 236	1 342,8
Inne korekty	29 115	(16 694)	(274,4)
Przepływy z dz. inwestycyjnej	(180 715)	(174 677)	3,5
Przepływy z dz. finansowej	41 798	(66 817)	(162,6)
Razem przepływy pieniężne	122 678	(56 536)	(317,0)

Przepływy z działalności operacyjnej

W roku 2017 przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej osiągnęły wartość 261.595 tys. PLN w porównaniu z 184.958 tys. PLN w roku 2016. Wyższe przepływy pieniężne z działalności operacyjnej w 2017 roku były wynikiem obok zysku brutto powiększonego o amortyzację także poprawy rotacji kapitału obrotowego i szybszej konwersji gotówki.

Przepływy z działalności inwestycyjnej

W 2017 roku przepływy z działalności inwestycyjnej wyniosły -180.715 tys. PLN w porównaniu z -174.677 tys. PLN w 2016 roku i obejmowały głównie wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych.

Przepływy z działalności finansowej

Przepływy z działalności finansowej w roku 2017 osiągnęły poziom +41.798 tys. PLN w porównaniu z -66.817 tys. PLN w 2016 roku. Pozytywne przepływy z działalności finansowej w 2017 roku były skutkiem przede wszystkim wpływów z emisji długoterminowych obligacji w SEK.

Istotne informacje i czynniki mające wpływ na osiągnięte wyniki finansowe oraz ocenę sytuacji finansowej

Kluczowe czynniki wpływające na wyniki działalności

Na działalność operacyjną Grupy historycznie wywierały i w przyszłości będą wywierać wpływ następujące kluczowe czynniki:

- czynniki makroekonomiczne i inne czynniki gospodarcze;
- ceny papieru;
- ceny celulozy dla Papierni, drewna dla Celulozowni oraz energii;
- wahania kursów walut.

Czynniki makroekonomiczne i inne czynniki gospodarcze

Uważamy, że na popyt na papier wysokogatunkowy znaczący wpływ wywiera szereg czynników makroekonomicznych i innych czynników gospodarczych, które mogą również wpłynąć na popyt na wyroby Grupy oraz nasz wynik działalności operacyjnej.

Czynniki te obejmują:

- wzrost PKB;
- dochód netto, – jako miernik dochodów i zamożności populacji;
- moce produkcyjne – utrzymująca się w segmencie papierów wysokogatunkowych nadwyżka podaży nad popytem i spadek marż na sprzedaży papieru;
- zużycie papieru;
- rozwój technologii.

Ceny papieru

Ceny papieru podlegają cyklicznym zmianom i wahaniom, są uzależnione od globalnych zmian popytu oraz ogólnych czynników makroekonomicznych i innych czynników gospodarczych, takich jak wskazane powyżej. Na ceny papieru wywiera również wpływ szereg czynników związanych z podażą, przede wszystkim zmiany mocy produkcyjnych na poziomie ogólnoeuropejskim i europejskim.

Koszty surowców, energii i transportu

Głównymi elementami kosztów operacyjnych Grupy są koszty surowców, energii i transportu. Koszty surowców obejmują przede wszystkim koszty celulozy dla Papierni, drewna dla Papierni i Celulozowni i środków chemicznych używanych do produkcji papieru i celulozy. Nasze koszty energii historycznie obejmują przede wszystkim koszty energii elektrycznej, gazu, węgla i oleju opałowego. Koszty transportu obejmują koszty usług transportowych świadczonych na rzecz Grupy głównie przez podmioty zewnętrzne.

Zważywszy na udział tych kosztów w łącznych kosztach operacyjnych Grupy oraz ograniczoną możliwość kontrolowania tych kosztów przez Spółki Grupy, zmienność tych kosztów może wywrzeć istotny wpływ na rentowność Grupy.

Część dostaw celulozy do naszych Papierni odbywa się z naszych Celulozowni. Pozostała część celulozy wyprodukowanej w Celulozowniach sprzedawana jest do zewnętrznych klientów.

Wahania kursów walut

Na nasz wynik działalności operacyjnej znaczący wpływ wywierają wahania kursów walut. W szczególności, nasze przychody i koszty są wyrażane w różnych walutach obcych i nie są dopasowane, tak, więc aprecjacja walut, w których ponosimy koszty, wobec walut, w których osiągamy przychody, wywrze negatywny wpływ na nasze wyniki. Nasze produkty sprzedajemy przede wszystkim w krajach należących do strefy EURO, Skandynawii, Polsce i Wielkiej Brytanii, a zatem nasze przychody wyrażone są w dużej części w EUR, GBP, SEK i PLN, przy czym przychody Celulozowni uzależnione są głównie od USD. Koszty operacyjne Grupy są przede wszystkim wyrażone w USD (koszty celulozy dla Papierni), EUR (koszty związane z celulożą dla Papierni, energią, transportem, chemikaliami), PLN (większość pozostałych kosztów ponoszonych przez papiernię w Kostrzynie nad Odrą)

oraz SEK (większość pozostałych kosztów ponoszonych przez papiernie w Munkedal i Grycksbo oraz celulozownie Rottneros i Vallvik).

Kursy wymiany walut wywierają znaczący wpływ na wyniki ujmowane w naszych sprawozdaniach finansowych z uwagi na wahania kursów walut, w których osiągamy przychody i ponosimy koszty, a ponadto walutę, w której przedstawiamy nasze wyniki finansowe (PLN).

Zdarzenia i czynniki o charakterze nietypowym

W 2017 roku nie wystąpiły zdarzenia i nie zadziałały czynniki o charakterze nietypowym.

Wpływ zmian w strukturze Grupy Arctic Paper na wynik finansowy

W 2017 roku nie nastąpiły istotne zmiany w strukturze Grupy Arctic Paper, które miałyby istotny wpływ na osiągnięte wyniki finansowe.

Inne istotne informacje

Zawarcie umowy faktoringu bez regresu przez Arctic Paper Munkedals AB

W dniu 8 lutego 2017 roku spółka Arctic Paper Munkedals AB jako zbywca oraz Spółka jako gwarant zawarły umowę faktoringową z cesją wierzytelności z umowy ubezpieczenia z BGŻ BNP Paribas Faktoring sp. z o.o. jako faktorem. Przedmiotem umowy jest świadczenie przez Faktora na rzecz AP Munkedals usług faktoringowych obejmujących nabywanie wierzytelności pieniężnych przysługujących AP Munkedals wobec jego kontrahentów, przy czym maksymalny limit faktoringowy udzielony AP Munkedals wynosi 35 milionów PLN. Na podstawie Umowy Faktoringowej Spółka zobowiązała się wykonać zobowiązania AP Munkedals z tytułu Umowy Faktoringowej, jeżeli AP Munkedals nie wykona ich w całości lub części w terminie określonym w Umowie Faktoringowej. Zobowiązanie Spółki pozostaje w mocy do czasu spełnienia wszystkich zobowiązań wynikających z Umowy Faktoringowej, jednakże nie później niż 36 miesięcy od dnia jej rozwiązania oraz jest ograniczone do kwoty 52,5 miliona PLN.

Cash – pooling w BGŻ BNP Paribas oraz BZWBK

W dniu 1 czerwca 2017 roku, w ramach spółek z Grupy Arctic Paper został uruchomiony cash-pooling w walucie EUR w banku BGŻ BNP Paribas a w sierpniu 2017 roku w walucie PLN w banku BZWBK. Polega on na koncentrowaniu sald środków pieniężnych należących do poszczególnych uczestników oraz kompensowanie ich z czasowymi niedoborami środków u innych uczestników cash-poola. Wprowadzenie tego rozwiązania ma na celu zarówno efektywne zarządzanie gotówką w Grupie, jak również minimalizowanie kosztów zewnętrznych źródeł finansowania poprzez wykorzystanie własnych środków pieniężnych Grupy.

Spłata pożyczki od Pana Thomasa Onstada

W dniu 7 lipca 2017 roku, spółka Arctic Paper SA spłaciła pożyczkę od właściciela Pana Thomasa Onstada w kwocie 4.000 tys. EUR wraz z odsetkami.

Nowe inwestycje Grupy

W dniu 14 grudnia 2017 roku Zarząd Spółki wraz z Radą Nadzorczą podjął decyzję o rozpoczęciu realizacji projektu inwestycyjnego dotyczącego zwiększenia mocy produkcyjnych w spółce zależnej Arctic Paper Kostrzyn S.A. poprzez modernizację tej papierni. Celem projektu jest zwiększenie mocy produkcyjnych fabryki z obecnych 285 tysięcy ton papieru rocznie do około 315 tysięcy ton. Wartość projektu jest szacowana na około 10 milionów EUR (około 42 miliony PLN) i zostanie sfinansowana ze środków transzy B kredytu inwestycyjnego udostępnionego przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (Spółka informowała o zawarciu ww. umowy kredytu inwestycyjnego w raporcie bieżącym nr 20/2016 z dnia 9 września 2016 roku). Zakończenie prac inwestycyjnych jest planowane na pierwszą połowę 2019 roku. Poza zwiększeniem zdolności produkcyjnych planowana inwestycja wpłynie na wzrost efektywności wykorzystania zasobów i sprawności operacyjnej zakładu w Kostrzynie. Inwestycja wzmocni konkurencyjność produktów Grupy Arctic Paper i będzie miała wpływ na jej przyszłe wyniki operacyjne.

W dniu 12 marca 2018 roku Zarząd Spółki podjął decyzję o rozpoczęciu realizacji projektu inwestycyjnego dotyczącego rozbudowy elektrowni wodnej w papierni w Munkedal (Szwecja). Celem projektu jest wzmocnienie zrównoważenia środowiskowego zakładu. Inwestycja podwoi ilość energii produkowanej przez przyjazną dla środowiska elektrownię wodną w Arctic Paper Munkedals, co zwiększy samowystarczalność energetyczną papierni.

Wartość inwestycji jest szacowana na 70 mln koron szwedzkich (ok. 29 mln PLN). Grupa Arctic Paper planuje sfinansować projekt ze środków własnych. Po zakończeniu inwestycji poniesione koszty zostaną zrefinansowane kredytem bankowym. Spółka podpisała już list intencyjny z bankiem Swedbank dotyczącym refinansowania tego projektu.

Grupa Arctic Paper uzyskała już wszystkie niezbędne zezwolenia na realizację tej inwestycji. Zakończenie projektu planowane jest na IV kwartał 2019 roku.

Spłata zadłużenia z tytułu leasingu w Arctic Paper Grycksbo AB

W dniu 7 stycznia 2018, spółka Arctic Paper SA udzieliła Spółce zależnej Arctic Paper Grycksbo AB pożyczki w kwocie 5,56 milionów EUR w celu spłaty zobowiązań z tytułu leasingu w Svenska Handelsbanken AB. Jednocześnie Spółka zwróciła się do obecnego konsorcjum banków finansujących (Bank Zachodni WBK S.A. oraz Bank BGŻ BNP Paribas S.A.) o zgodę na zaciągnięcie przez Spółkę dodatkowego zadłużenia finansowego w formie kredytu terminowego do kwoty 25.820 tysięcy PLN, który ma zostać udzielony przez jako dodatkowa transza w ramach umowy kredytów z dnia 9 września 2016 roku, w celu finansowania lub refinansowania spłaty zadłużenia Arctic Paper Grycksbo AB z tytułu leasingu udzielonego przez Svenska Handelsbanken AB. Zgodę na takie finansowanie wyraziło w dniu 20 lutego 2018 roku Zgromadzenie Obligatariuszy. Obecnie Spółka kompletuje dokumentację dotyczącą wyżej wymienionej nowej transzy kredytu.

Ogłoszenie strategii działalności papierniczej

Zarząd Arctic Paper SA podjął decyzję o określeniu długoterminowego celu finansowego – osiągnięcia wyniku EBIT na poziomie 10%. Jednocześnie Zarząd zatwierdził nową strategię dla działalności papierniczej Grupy pod nazwą „Przyszłość jest w papierze – Agenda Strategiczna 2022”, której celem jest rozwój działalności i poprawa rentowności tego segmentu. Nowa strategia biznesowa opiera się na sześciu strategicznych inicjatywach:

- Rozwój działalności poprzez koncentrację na wybranych rentownych segmentach i rynkach, w tym na produktach specjalistycznych i produktach premium, w Europie Wschodniej i na nowych rynkach.
- Nowe innowacyjne produkty i gramatury, opracowane w ścisłej współpracy z klientami.
- Budowanie silnych marek dla segmentu premium oraz innych segmentów, w celu zwiększenia przychodów na tonę papieru.
- Optymalizacja wszystkich procesów w celu obniżenia kosztów.
- Wzmacnianie kultury wydajności wśród pracowników, opartej na jasnych i mierzalnych celach.
- Zrównoważona działalność oparta na produktach nadających się do recyklingu i materiałach odnawialnych.

Wdrażanie strategii już się rozpoczęło, co oznacza, że poszczególne jednostki Spółki opracowują szczegółowe plany działań oparte na tych strategicznych inicjatywach.

Czynniki mające wpływ na rozwój Grupy Arctic Paper

Informacje o trendach rynkowych

Dostawy, popyt i zdolności produkcyjne

W czwartym kwartale 2017 roku Grupa Arctic Paper odnotowała wzrost poziomu zamówień w porównaniu do trzeciego kwartału 2017 roku o 0,1% oraz wzrost poziomu zamówień w porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku o 3,7%.

Źródło danych: Analiza Arctic Paper

Ceny papieru

W czwartym kwartale 2017 roku średnie ceny dla wysokogatunkowych papierów UWF wzrosły o 8,3% a ceny dla papierów CWF wzrosły o 9,4% w porównaniu do analogicznych cen z końca 2016 roku.

W okresie od października do grudnia 2017 roku deklarowane przez producentów ceny papierów niepowlekanych bezdrzewnych (UWF) oraz powlekanych bezdrzewnych (CWF) dla wybranych rynków: Niemiec, Francji, Hiszpanii, Włoch i Wielkiej Brytanii wyrażone w EUR oraz GBP zanotowały taki sam wzrost w obu przypadkach: o 2,1%.

Fakturowane przez Arctic Paper średnie ceny w EUR porównywalnych produktów w segmencie niepowlekanych papierów bezdrzewnych (UWF) były na koniec 2017 roku wyższe o 7,5% w stosunku do cen tychże produktów z końca 2016 roku, natomiast w segmencie papierów powlekanych bezdrzewnych (CWF) wzrosły o 1,3%.

Źródło: Dla danych rynkowych - RISI, zmiany cen dla wybranych rynków Niemiec, Francji, Hiszpanii, Włoch i Wielkiej Brytanii w walutach lokalnych dla papierów graficznych zbliżonych do portfolio produktów Grupy Arctic Paper. Ceny są podawane bez uwzględnienia rabatów specyficznych dla poszczególnych klientów, a także nie zawierają wszelkiego rodzaju dodatków, czy też obniżek cen w stosunku do publicznie dostępnych cenników. Ceny estymowane dla danego miesiąca odzwierciedlają zamówienia złożone w danym miesiącu, natomiast ich dostawy mogą nastąpić w przyszłości. Z tego powodu szacunki cenowe RISI dla danego miesiąca nie odzwierciedlają rzeczywistych cen, po których są realizowane dostawy w danym okresie, a jedynie poziom cen, po których przyjmowane są zamówienia. Dla produktów Arctic Paper średnie fakturowane ceny sprzedaży dla wszystkich obsługiwanych rynków w EUR.

Ceny celulozy

Na koniec czwartego kwartału 2017 roku ceny celulozy osiągnęły poziom NBSK 1000 USD/tonę oraz BHKP 979 USD/tonę. Średnia cena NBSK w Q4 2017 była o 17,8% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, natomiast BHKP była 43,7% wyższa. Średnia cena celulozy w Q4 2017 roku była w porównaniu do Q3 2017 roku odpowiednio: dla NBSK wyższa o 6,6%, dla BHKP wyższa o 7,8%.

Średni koszt celulozy na tonę wyprodukowanego papieru obliczony dla Grupy AP wyrażony w PLN w Q4 2017 roku wzrósł w porównaniu do Q3 2017 o 3,1%, a w porównaniu do Q4 2016 wzrósł o 12%. Udział kosztów celulozy w koszcie własnym sprzedaży papieru w trzecim kwartale bieżącego roku wyniósł 56% i nie zmienił się w stosunku do poziomu odnotowanego w Q4 2016 roku (56%).

W czterech kwartałach 2017 roku Grupa AP zużywała w procesie produkcji celulozę w następującej strukturze: BHKP 73%, NBSK 19% oraz pozostałe 8%.

Źródło danych: www.foex.fi analiza Arctic Paper.

Kursy walut

Kurs EUR/PLN na koniec czwartego kwartału 2017 roku wyniósł 4,1709 i był o 3,2% niższy niż na koniec trzeciego kwartału 2017 roku i o 5,7% niższy niż na koniec czwartego kwartału 2016 roku. Średni kurs w czwartym kwartale 2017 roku był o 0,6% niższy w

porównaniu do poziomu z trzeciego kwartału 2017 roku i wyniósł 4,2337 wobec 4,2580. Średni kurs w Q4 2017 roku był w porównaniu Q4 2016 roku o 3,3% niższy.

Kurs EUR/SEK na koniec grudnia 2017 roku ukształtował się na poziomie 9,8301 wobec 9,5928 na koniec Q3 2017 roku oraz 9,5778 na koniec czwartego kwartału 2016 roku, co oznaczało aprecjację EUR wobec SEK o odpowiednio 2,5% i 2,6%.

Średni kurs dla tej pary w czwartym kwartale był o 2,4% wyższy niż w trzecim kwartale 2017 roku. Średni kurs w czwartym kwartale 2017 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku był o 0,4% wyższy.

Zmiany te oznaczają osłabienie się SEK względem EUR w Q4 2017 roku, co korzystnie wpływa na wyniki finansowe Grupy, przede wszystkim w odniesieniu do generowanych przychodów ze sprzedaży przez fabryki szwedzkie, które są uzależnione od cen w EUR.

Kurs USD/PLN na koniec czwartego kwartału 2017 roku zanotował spadek o 4,7% w porównaniu do tego z końca trzeciego kwartału 2017 roku i wyniósł 3,4813. Średni kurs w czwartym kwartale 2017 roku wyniósł 3,5955 w porównaniu do 3,6251 w trzecim kwartale 2017 roku. Oznacza to umocnienie się PLN wobec USD o 0,8%.

Kurs USD/SEK na koniec czwartego kwartału 2017 roku wyniósł 8,2048 i był o 0,9% wyższy niż na koniec trzeciego kwartału 2017 roku. Średni kurs w Q4 2017 roku wyniósł 8,3155 i był o 2,2% wyższy w porównaniu do średniego kursu w Q3 2017 roku. Zmiany kursu USD/SEK niekorzystnie wpływały na koszty realizowane w USD przez szwedzkie Papiernie, w szczególności koszty celulozy. W odniesieniu do Papierni w Kostrzynie średniomiesięczny kurs USD/PLN pozostawał względnie neutralny z wyraźną deprecjacją złotówki na koniec kwartału.

Kurs EUR/USD na koniec grudnia bieżącego roku wyniósł 1,1981 w porównaniu do 1,1800 na koniec trzeciego kwartału 2017 roku oraz 1,0586 na koniec grudnia 2016 roku. W wyrażeniu procentowym oznacza to odpowiednio aprecjację EUR wobec USD o 1,5% w porównaniu do trzeciego kwartału 2017 roku oraz aprecjację tejże waluty o 13,2% w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. Średni kurs pary w Q4 2017 roku wyniósł 1,1776 w porównaniu do 1,1749 w trzecim kwartale 2017 roku (0,2%).

Umocnienie się EUR względem SEK korzystnie wpłynęło na wyniki finansowe Grupy, głównie z powodu zwiększenia przychodów ze sprzedaży generowanych w EUR a wyrażonych w SEK. Umocnienie się PLN względem USD w Q4 2017 wpływało pozytywnie na ceny zakupu surowca w papierni w Kostrzynie. USD umacniający się względem SEK oddziaływał natomiast negatywnie na ww. koszty w papierniach szwedzkich.

Czynniki mające wpływ na wyniki finansowe w perspektywie kolejnego roku

Do istotnych czynników mających wpływ na wyniki finansowe w perspektywie, kolejnego roku można zaliczyć:

- Kształtowanie się popytu na papiery wysokogatunkowe w Europie. W ostatnich latach widoczny jest znaczący spadek popytu na papiery wysokogatunkowe w Europie (poziom zrealizowanych dostaw). Dalszy negatywny rozwój sytuacji rynkowej może niekorzystnie wpłynąć na poziom zamówień napływających do naszych Papierni, a co za tym idzie negatywnie wpłynąć na wyniki finansowe Grupy.
- Kształtowanie się cen papieru wysokogatunkowego. W szczególności wpływ na wyniki finansowe będzie miała zdolność do podniesienia obecnego poziomu cen produktów Arctic Paper w walutach lokalnych, w związku ze słabnącym poziomem dostaw/popytem w Europie oraz w kontekście zmian kursów walut. Ceny papieru będą odgrywały szczególną wagę w przypadku papierni Grycksbo, która w związku z zachodzącymi na rynku zmianami, szczególnie silnie, negatywnie odczuwa spadek wolumenu sprzedaży, cen, a także zmiany kursów walut.

- Kształtowanie się cen surowców, w tym celulozy dla Papierni i energii elektrycznej dla wszystkich jednostek operacyjnych. W szczególności negatywny wpływ na wyniki finansowe Papierni mogą mieć rosnące ceny celulozy, w tym w szczególności BHKP. Z drugiej strony spadające ceny celulozy NBSK mogą negatywnie wpływać na wyniki finansowe Celulozowni. Istotny wpływ na wyniki realizowane przez Grupę mogą mieć także wahania cen energii elektrycznej w Szwecji. W przyszłości tego typu zmiany rynkowe mogą przełożyć się na zmiany rentowności sprzedaży w papierniach AP Munkedals i AP Grycksbo oraz celulozowniach Rottneros i Vallvik.
- Kształtowanie się kursów walut, w szczególności negatywny wpływ na wyniki finansowe może mieć umocnienie się PLN i SEK w stosunku do EUR oraz GBP, umocnienie się PLN w stosunku do SEK, a także osłabienie się PLN i SEK w stosunku do USD. Przy czym dla naszych Celulozowni korzystny wpływ będzie miała aprecjacja USD względem SEK.

Czynniki ryzyka

Istotne zmiany w zakresie czynników ryzyka

W 2017 roku nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie czynników ryzyka.

Czynniki ryzyka związane z otoczeniem, w jakim działa Grupa

Kolejność, w jakiej są przedstawione poniższe czynniki ryzyka, nie odzwierciedla prawdopodobieństwa ich wystąpienia, zakresu lub znaczenia poszczególnych ryzyk.

Ryzyko związane z nasileniem konkurencji na rynku papierniczym w Europie

Nasza Grupa prowadzi działalność na wysoce konkurencyjnym rynku. Osiągnięcie zakładanych przez Grupę celów strategicznych może być utrudnione poprzez działania konkurencji, zwłaszcza zintegrowanych producentów papieru prowadzących działalność na większą skalę niż nasza Grupa. Ewentualne nasilenie konkurencji będące efektem możliwego wzrostu zdolności produkcyjnych naszych konkurentów, a tym samym wzrostu podaży papieru na rynku, może negatywnie wpłynąć na osiągnięcie planowanych przychodów i zdolność realizacji poczynionych założeń finansowych i operacyjnych.

Ryzyko zmiany przepisów prawa

Nasza Grupa prowadzi działalność w otoczeniu prawnym charakteryzującym się wysokim poziomem niepewności. Przepisy dotyczące prowadzonej przez nas działalności są często nowelizowane i zdarza się, że brak jest ich jednolitej interpretacji, co pociąga za sobą ryzyko naruszenia obowiązujących regulacji i związanych z tym konsekwencji, nawet, jeśli naruszenie prawa było nieumyślne. Ponadto, zmiany w przepisach z zakresu ochrony środowiska i innych mogą wiązać się z koniecznością poniesienia znaczących wydatków w celu zapewnienia zgodności, między innymi, z bardziej restrykcyjnymi uregulowaniami lub ściślejszą implementacją obowiązujących przepisów dotyczących ochrony wód powierzchniowych, wód gruntowych, gleby i powietrza atmosferycznego.

Ryzyko walutowe

Przychody, koszty i wyniki Grupy są narażone na ryzyko zmiany kursów walut, w szczególności PLN i SEK wobec EUR, GBP i innych walut. Nasza Grupa eksportuje zdecydowaną większość produkowanego papieru na rynki europejskie, uzyskując znaczną część swoich przychodów ze sprzedaży w EUR, GBP, PLN i SEK. Przychody ze sprzedaży celulozy w Celulozowniach uzależnione są od USD. Koszty zakupu surowców do produkcji papieru, w szczególności celulozy dla Papierni ponoszone są z kolei głównie w USD i EUR. Ponadto, posiadamy zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów głównie w PLN, EUR i SEK. Walutą stosowaną w sprawozdaniach finansowych jest PLN, a zatem nasze przychody, koszty i wyniki osiągnięte przez Spółki zależne zlokalizowane zagranicą są uzależnione od kształtowania się kursów walut. Zmiany kursów walut mogą, zatem mieć silnie negatywny wpływ na wyniki, sytuację finansową i perspektywy Grupy.

Ryzyko zmiany stóp procentowych

Grupa jest narażona na ryzyko zmiany stóp procentowych głównie w związku z istniejącym zadłużeniem odsetkowym. Ryzyko to wynika z wahań referencyjnych stóp procentowych takich jak WIBOR dla zadłużenia w PLN, EURIBOR dla zadłużenia w EUR i

STIBOR dla zadłużenia w SEK. Niekorzystne zmiany stóp procentowych mogą negatywnie wpłynąć na wyniki, sytuację finansową i perspektywy Grupy.

Ryzyko związane z rosnącym znaczeniem alternatywnych mediów

Trendy w reklamie, elektronicznym przesyłaniu i przechowywaniu danych oraz Internecie wywierają niekorzystny wpływ na tradycyjne media drukowane, a w konsekwencji na produkty Grupy i jej klientów. Utrzymywanie się tych zmian może negatywnie wpłynąć na wyniki, sytuację finansową i perspektywy Grupy,

Czynniki ryzyka związane z działalnością Grupy

Kolejność, w jakiej są przedstawione poniższe czynniki ryzyka, nie odzwierciedla prawdopodobieństwa ich wystąpienia, zakresu lub znaczenia poszczególnych ryzyk.

Ryzyko związane z relatywnie niskimi marżami operacyjnymi

Historycznie wyniki działalności operacyjnej Grupy charakteryzuje relatywnie duża zmienność i niskie marże zysku z działalności operacyjnej. Spadek przychodów spowodowany, między innymi, zmianą mocy produkcyjnych, wydajności, polityki cenowej lub wzrost kosztów operacyjnych, których głównymi składnikami są koszty surowców (głównie celuloza dla Papierni) oraz energii, oznaczać może utratę zdolności Grupy do osiągania zysków. Istotne, negatywne zmiany rentowności mogą doprowadzić do spadku wartości naszych akcji oraz ograniczyć zdolność generowania kapitału obrotowego, przynosząc poważne szkody naszej działalności i znacząco pogarszając nasze perspektywy.

Ryzyko zmiany cen surowców, energii i produktów

Jesteśmy narażeni na ryzyko zmiany cen surowców i energii głównie w związku z wahaniami cen celulozy, oleju opałowego, oleju napędowego, węgla i energii elektrycznej. Papiernie nabywają celulozę na podstawie umów ramowych lub jednorazowych transakcji i nie zabezpieczają się przed wahaniami cen celulozy. Część dostaw celulozy dla naszych Papierni pochodzi z Celulozowni Grupy Rottneros. Ryzyko zmiany cen produktów wiąże się przede wszystkim ze zmianami cen papieru i celulozy na rynkach, na których sprzedajemy nasze produkty. Istotny wzrost cen jednego lub wielu surowców oraz energii, może wyrzucić negatywny wpływ na wyniki działalności operacyjnej oraz sytuację finansową Grupy.

Ryzyko zakłóceń procesu produkcyjnego

Nasza Grupa posiada trzy Papiernie dysponujące łącznie siedmioma liniami produkcyjnymi o łącznych rocznych mocach produkcyjnych wynoszących ponad 700.000 ton papieru oraz dwie Celulozownie o łącznych mocach produkcyjnych w wysokości 400 000 ton celulozy. Długotrwałe zakłócenie procesu produkcyjnego może być spowodowane szeregiem czynników, w tym awarią, błędami ludzkimi, niedostępnością surowców, katastrofą żywiołową i innymi, nad którymi często nie mamy kontroli. Każde takie zakłócenie, nawet względnie krótkotrwałe, może wyrzucić istotny wpływ na naszą produkcję i rentowność oraz wiązać się z koniecznością poniesienia znaczących kosztów takich jak naprawy, zobowiązania wobec odbiorców, których zamówień nie jesteśmy w stanie zrealizować i inne wydatki.

Ryzyko związane z naszymi inwestycjami

Inwestycje Grupy mające na celu podniesienie mocy produkcyjnych Grupy zasadniczo wymagają znaczących nakładów inwestycyjnych i stosunkowo długiego czasu realizacji. W związku z tym warunki rynkowe, w których prowadzimy działalność mogą ulec istotnej zmianie pomiędzy okresem, w którym podejmiemy decyzję o poniesieniu wydatków inwestycyjnych na zwiększenie mocy produkcyjnych i terminem oddania ich do eksploatacji. Zmiany warunków rynkowych mogą prowadzić do wahań popytu na nasze produkty, który może być zbyt niski w kontekście dodatkowych mocy produkcyjnych. Różnice między przyszłym popytem i inwestycjami w nowe moce produkcyjne mogą doprowadzić do niepełnego wykorzystania zwiększonych mocy produkcyjnych. Może to wyrzucić negatywny wpływ na wyniki działalności operacyjnej oraz sytuację finansową Grupy.

Ryzyko związane z zadłużeniem Grupy

Nasza Grupa posiada głównie zadłużenie wynikające z umowy kredytowej z konsorcjum banków (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Zachodni WBK S.A. i BGŻ BNP Paribas SA z dnia 9 września 2016 roku, zadłużenie kredytowe w Svenska Handelsbanken i Danske Bank oraz z tytułu umów leasingowych.

Niedotrzymanie zobowiązań Grupy, w tym poziomu uzgodnionych wskaźników finansowych (kovenantów) wynikających z tych umów, nieprzedłużenie przez Svenska Handelsbanken umowy factoringowej i/lub leasingowej; skutkuje wystąpieniem przypadku naruszenia warunków umowy. Wystąpienie przypadku naruszenia może w szczególności doprowadzić do postawienia w stan wymagalności naszego zadłużenia, przejęcia przez bank kontroli nad ważnymi aktywami takimi jak Papiernie lub Celulozownie, a także utratą pozostałych aktywów, na których zostały ustanowione zabezpieczenia, obniżenia wiarygodności kredytowej i utraty dostępu do źródeł zewnętrznego finansowania, a co za tym idzie utraty płynności finansowej, co może z kolei wyrzucić istotnie negatywny wpływ na naszą działalność, perspektywy rozwoju oraz cenę naszych akcji.

Ryzyko związane z limitami ubezpieczeniowymi

W związku z pogarszającą się sytuacją w branży papierniczej oraz wynikami Grupy Arctic Paper nasi dostawcy, w szczególności dostawcy surowców takich jak celuloza, mogą nie uzyskać limitów ubezpieczeniowych (sprzedaż kredytowa), a co za tym idzie utracić możliwość oferowania Grupie Arctic Paper odroczonej terminowości płatności. Taka sytuacja może prowadzić do pogorszenia się sytuacji finansowej i utraty płynności finansowej poszczególnych jednostek operacyjnych, a w konsekwencji wpłynąć negatywnie na sytuację w całej Grupie.

Ryzyko wprowadzenia ograniczeń w dostawach gazu ziemnego

Jedynym dostawcą gazu ziemnego wykorzystywanego przez AP Kostrzyn do wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej dla potrzeb produkcji papieru jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (PGNiG). W związku z tym na działalność i koszty produkcji papieru w AP Kostrzyn znaczny wpływ ma dostępność i cena gazu ziemnego. Ewentualne zakłócenia dostaw gazu ziemnego do papierni w Kostrzynie nad Odrą mogą wyrzucić negatywny wpływ na produkcję, wynik działalności operacyjnej oraz sytuację finansową Grupy.

Ryzyko utraty ulg podatkowych związanych z działalnością AP Kostrzyn

AP Kostrzyn korzysta ze znaczącej ulgi podatkowej wynikającej z prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ulga ta została przyznana na okres do 2026 roku i uzależniona jest od przestrzegania przez AP Kostrzyn przepisów ustaw, rozporządzeń i innych warunków dotyczących możliwości skorzystania z ulgi podatkowej, w tym spełnienia pewnych kryteriów dotyczących zatrudnienia i nakładów inwestycyjnych. Szczególnie częstym zmianom w Polsce podlegają przepisy oraz interpretacje przepisów podatkowych. Zmiany w przepisach dotyczących tej ulgi podatkowej lub naruszenie przez AP Kostrzyn warunków zezwolenia, na podstawie, którego ulga została przyznana mogą spowodować jej utratę i wyrzucić istotny negatywny wpływ na wynik działalności operacyjnej i sytuację finansową Grupy.

Ryzyko związane z konsolidacją i płynnością głównych klientów

Trendy konsolidacyjne wśród naszych obecnych i potencjalnych klientów mogą spowodować powstanie bardziej skoncentrowanej bazy klientów obejmującej kilku dużych odbiorców. Odbiorcy ci mogą korzystać ze swojej lepszej pozycji przetargowej przy negocjowaniu warunków zakupu papieru lub podjąć decyzję o zmianie dostawcy i nabywać produkty naszych konkurentów. Ponadto, w związku z pogarszającą się sytuacją w branży poligraficznej nasi klienci tacy jak dystrybutorzy papieru, drukarnie czy wydawnictwa mogą nie uzyskać limitów ubezpieczeniowych (sprzedaż kredytowa) lub mieć problemy z płynnością finansową, co w konsekwencji może doprowadzić do ich upadłości i odbić się negatywnie na naszych wynikach finansowych. Powyższe czynniki mogą wyrzucić negatywny wpływ na wynik działalności operacyjnej i sytuację finansową Grupy.

Ryzyko związane z przestrzeganiem przepisów ochrony środowiska i negatywnym oddziaływaniem procesu produkcyjnego na środowisko

Grupa spełnia wymogi związane z ochroną środowiska, nie ma jednak pewności, że będzie zawsze wykonywać swoje zobowiązania oraz że w przyszłości nie poniesie znaczących kosztów ani nie zaciągnie istotnych zobowiązań w związku z tymi wymogami ani też, że będzie w stanie uzyskać wszystkie pozwolenia, zgody lub inne zezwolenia konieczne dla umożliwienia jej prowadzenia działalności w zamierzony sposób. Podobnie, ponieważ produkcja papieru i celulozy wiąże się z istnieniem potencjalnych zagrożeń związanych z odpadami pochodzącymi z Papierni i Celulozowni lub zanieczyszczeniami substancjami chemicznymi, nie ma pewności, że w przyszłości Grupa nie zostanie pociągnięta do odpowiedzialności z powodu zanieczyszczenia środowiska lub że zdarzenie będące podstawą pociągnięcia Grupy do odpowiedzialności już nie wystąpiło. Grupa może, zatem ponieść znaczące wydatki w związku z koniecznością usunięcia zanieczyszczeń i rekultywacją gruntów.

Ryzyko związane z limitami emisji CO₂

Nasze Papiernie i Celulozownie otrzymują nieodpłatne uprawnienia do emisji dwutlenku węgla przydzielane na dany okres. Uprawnienia do emisji są przydzielane w ramach Unijnego Systemu Obrotu Uprawnieniami do Emisji. Jeśli nieodpłatne przydziały uprawnień do emisji dwutlenku węgla zostaną zniesione i zastąpione systemem odpłatnego nabywania uprawnień do emisji, ponoszone przez nas koszty wytwarzania energii odpowiednio wzrosną. Możemy ponadto zostać zmuszeni do ponoszenia innych niemożliwych do przewidzenia kosztów w związku z uprawnieniami do emisji lub zmianami przepisów prawa i wynikających z nich wymagań w tym zakresie. Z uwagi na to możemy być zmuszeni do zmniejszenia ilości wytwarzanej energii lub do zwiększenia kosztów produkcji, co może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki działalności operacyjnej lub perspektywy rozwoju.

Emitent jest spółką holdingową, a zatem jego zdolność do wypłaty dywidendy jest uzależniona od poziomu ewentualnych wypłat, jakie otrzyma od spółek zależnych prowadzących działalność operacyjną i poziomu sald gotówkowych. Niektóre spółki zależne Grupy prowadzące działalność operacyjną mogą w pewnych okresach podlegać ograniczeniom dotyczącym dokonywania wypłat na rzecz Emitenta. Nie ma pewności, że ograniczenia takie nie wywrą istotnego negatywnego wpływu na działalność, wynik działalności operacyjnej i zdolność Grupy do wypłaty dywidendy.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji, na podstawie których Spółka w dniu 30 września 2016 roku wyemitowała obligacje oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w nocie 32.2 „Pozyskanie nowego finansowania” Raportu rocznego za 2016 rok), możliwość wypłaty dywidendy przez Spółkę jest uzależniona od spełnienia przez Grupę określonych wskaźników finansowych w okresie dwóch poprzedzających wypłatę właściwych okresów (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych) oraz braku występowania przypadku naruszenia (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych).

Informacje uzupełniające

Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników finansowych

Zarząd Arctic Paper S.A. nie opublikował prognoz wyników finansowych na rok 2017, a także nie opublikował oraz nie planuje publikowania prognoz wyników finansowych na rok 2018.

Informacje o dywidendzie

Spółka nie wypłaciła dywidendy w roku 2017.

Zmiany w organach Arctic Paper S.A.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w skład Rady Nadzorczej Spółki wchodziło:

- Per Lundeen – Przewodniczący Rady Nadzorczej powołany 14 września 2016 roku;
- Roger Mattsson - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej powołany w dniu 16 września 2014 roku.
- Thomas Onstad – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 22 października 2008 roku;
- Mariusz Grendowicz – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 28 czerwca 2012 roku;
- Maciej Georg – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 14 września 2016 roku;

Do dnia publikacji niniejszego raportu nie było zmian w składzie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej.

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień publikacji niniejszego sprawozdania stanowią:

- Per Skoglund – Prezes Zarządu
- Göran Eklund – Członek Zarządu

Na posiedzeniu w dniu 19 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza nie przedłużyła upływającej w dniu 29 maja 2017 roku kadencji następującym Członkom Zarządu: Panu Wolfgangowi Lübbert, Panu Jackowi Łoś oraz Panu Michałowi Sawce.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 30 sierpnia 2017 roku odwołała z dniem 1 września 2017 roku Panią Małgorzatę Majewską-Śliwa z funkcji Członka Zarządu i jednocześnie powołała do pełnienia tej funkcji Pana Görana Eklunda.

Zmiany w kapitale zakładowym Arctic Paper S.A.

W roku 2017 nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym Spółki.

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej

W poniższej tabeli zaprezentowano informacje o łącznej wartości wynagrodzeń i pozostałych świadczeń wypłaconych lub należnych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku (dane w PLN).

Osoby zarządzające i nadzorujące	Wynagrodzenie (zasadnicze z narzutami) z tytułu funkcji pełnionych w Arctic Paper S.A.			Razem
		Program emerytalny	Inne	
Zarząd				
Per Skoglund	1 789	388	396	2 572
Göran Eklund*	416	75	6	497
Małgorzata Majewska-Śliwa**	721	-	370	1 091
Wolfgang Lübbert***	513	-	695	1 208
Jacek Łoś***	350	-	370	720
Michał Sawka***	380	-	500	879
Rada Nadzorcza				
Per Lundeen	324	-	-	324
Roger Mattsson	207	-	-	207
Thomas Onstad	150	-	-	150
Mariusz Grendowicz	180	-	-	180
Maciej Georg	150	-	-	150

*za okres 2017-09-01 do 2017-12-31

**za okres 2017-01-01 do 2016-08-31

***za okres 2017-01-01 do 2017-05-29

Umowy z Członkami Zarządu gwarantujące rekompensaty finansowe

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego raportu rocznego Członkowie Zarządu są upoważnieni do otrzymania rekompensaty w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie. Wysokość rekompensaty będzie odpowiadała wynagrodzeniu za okres od 6 do 24 miesięcy.

Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji emitenta lub uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę Arctic Paper S.A.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Liczba akcji lub uprawnień	Liczba akcji lub uprawnień	Liczba akcji lub uprawnień	Zmiana
	wg stanu na 09/04/2018	wg stanu na 31/12/2017	wg stanu na 13/11/2017	
Zarząd				
Per Skoglund	20 000	20 000	10 000	10 000
Göran Eklund	-	-	-	-
Rada Nadzorcza				
Per Lundeen	34 760	34 760	34 760	-
Thomas Onstad	6 223 658	6 223 658	6 223 658	-
Roger Mattsson	-	-	-	-
Maciej Georg	-	-	-	-
Mariusz Grendowicz	-	-	-	-

Zarządzanie zasobami finansowymi

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego raportu rocznego Spółka posiadała wystarczające środki pieniężne i zdolność kredytową zapewniającą płynność finansową Grupy Arctic Paper S.A.

Lokaty kapitałowe i inwestycje

W 2017 roku spółki należące do Grupy Arctic Paper w ramach posiadanych środków pieniężnych wykorzystywały standardowe krótkoterminowe lokaty, w tym lokaty overnight. W 2017 roku Grupa nie dokonywała inwestycji finansowych.

Informacje o poręczeniach, gwarancjach i zastawach

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa posiadała:

- zastaw na ruchomościach Arctic Paper Grycksbo AB wynikający z umowy leasingowej z Svenska Handelsbanken AB na kwotę 85.000 tys. SEK;
- zastaw na nieruchomościach Arctic Paper Grycksbo AB wynikający z umowy leasingowej z Svenska Handelsbanken AB na kwotę 20.000 tys. SEK;
- zastaw na ruchomościach Arctic Paper Grycksbo AB wynikający z umowy FPG na rzecz towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na życie PRI na kwotę 50.000 tys. SEK;
- zobowiązanie warunkowe z tytułu gwarancji wobec FPG na rzecz towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na życie PRI na kwotę 1.426 tys. SEK w Arctic Paper Grycksbo AB oraz na kwotę 760 tys. SEK w Arctic Paper Munkedals AB;
- zastaw na nieruchomościach Arctic Paper Munkedals AB wynikający z umowy FPG na rzecz towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na życie PRI na kwotę 50.000 tys. SEK;
- zobowiązanie warunkowe Arctic Paper Munkedals AB z tytułu poręczenia zobowiązań Kalltorp Kraft HB na kwotę 1.698 tys. SEK
- hipotekę na nieruchomościach Kalltorp Kraft HB na kwotę 8.650 tys. SEK
- gwarancję bankową na rzecz Skatteverket Ludvika na kwotę 135 tys. SEK;
- zastawy na akcjach spółek zależnych z Grupy Rottneros na kwotę 478.348 tys. SEK wynikający z zawartych umów kredytowych z Danske Bank;
- zastaw na 19.950.000 akcji spółki Rottneros AB wynikający z umów pożyczki na kwotę 10.000 tys. EUR udzielonej Arctic Paper Finance AB dla Arctic Paper S.A. oraz na kwotę 10.000 tys. EUR udzielonej przez Pana Thomasa Onstad na rzecz Arctic Paper Finance AB.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w nocie „Pozyskanie nowego finansowania”), w dniu 3 października 2016 roku Spółka podpisała umowy i oświadczenia, zgodnie z którymi na rzecz Banku BGŻ BNP Paribas S.A., działającego jako Agent Zabezpieczeń, zostały ustanowione zabezpieczenia powyższych wierzytelności oraz innych roszczeń, tj.

1. pod prawem polskim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:
 - › zastawy finansowe i rejestrowe na wszystkich posiadanych przez Spółkę i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy Spółki (z wyjątkiem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH i Arctic Paper Investment GmbH), z wyjątkiem akcji Spółki;
 - › hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Polsce i należących do Spółki i Poręczycieli;
 - › zastawy rejestrowe na wszystkich prawach rzeczowych i aktywach ruchomych należących do Spółki i Poręczycieli, stanowiących zorganizowaną część przedsiębiorstwa i znajdujących się w Polsce (z wyjątkiem aktywów wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - › cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - › oświadczenia Spółki i Poręczycieli o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, w formie aktu notarialnego;
 - › zastawy finansowe i zastawy rejestrowe na rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
 - › pełnomocnictwa do polskich rachunków bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
 - › podporządkowanie wierzytelności kredytodawców w ramach grupy (uwzględnionych w Umowie Pomiędzy Wierzycielami).
2. pod prawem szwedzkim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:
 - › zastawy na wszystkich posiadanych przez Spółki i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy, z wyjątkiem akcji Spółki, a także zastawy na akcjach Rottneros (z wyłączeniem pakietu bezpłatnych akcji Rottneros);

- › hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Szwecji i należących do Spółki i Poręczycieli, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące akty hipoteczne;
- › korporacyjne hipoteki udzielone przez Poręczycieli zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące świadectwa hipoteczne;
- › cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytowej);
- › zastawy na szwedzkich rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli, zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że takie zabezpieczenie nie ogranicza prawa do swobodnego dysponowania środkami pieniężnymi zdeponowanych na tych rachunkach bankowych, aż do przypadku naruszenia opisanego w Umowie Kredytowej.
- › W związku ze spłatą w dniu 7 stycznia 2018 roku zobowiązań Arctic Paper Grycksbo AB wynikających z umowy leasingowej ze Svenska Handelsbanken AB (zastaw na ruchomościach i nieruchomościach) oraz ze względu na zapisy umów kredytowych, rozpoczęto proces zwolnienia wyżej wymienionych zastawów na rzecz Svenska Handelsbanken AB oraz włączenia ich do umowy pomiędzy wierzycielami.

Istotne pozycje pozabilansowe

Informacje na temat pozycji pozabilansowych zawarte są w nocie objaśniającej nr 36 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

W związku z poprawą wyników finansowych i warunków rynkowych w 2017 roku oraz pod warunkiem realizacji bieżących celów finansowych Spółka planuje realizację inwestycji zgodnie z planem finansowym. Głównym celem inwestycji w 2018 roku jest rozwój nowych produktów, minimalizacja kosztów produkcji, w tym kosztów energii elektrycznej i poprawa efektywności procesu produkcyjnego. Plan inwestycyjny na rok 2018 Grupa zamierza finansować ze środków własnych oraz kredytów inwestycyjnych i emisji obligacji.

Informacja o toczących się postępowaniach sądowych, arbitrażowych i przed organami administracji publicznej

W okresie objętym niniejszym raportem Arctic Paper S.A. oraz jej spółki zależne nie były stroną jednego lub wielu postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których jednostkowa lub łączna wartość stanowiłaby, co najmniej 10% kapitałów własnych danej jednostki.

Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych na warunkach innych niż rynkowe

W okresie objętym niniejszym raportem Arctic Paper S.A. oraz jej spółki zależne nie zawarły istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

Informacja o umowach powodujących zmiany w proporcjach posiadanych akcji

Z wyjątkiem informacji podanych w niniejszym raporcie, nie są znane Emitentowi umowy, w wyniku, których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Informacje o nabyciu akcji własnych

W 2017 i 2016 roku Jednostka Dominująca nie dokonała nabycia akcji własnych.

Informacje na temat podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

W dniu 19 czerwca 2017 roku Spółka Arctic Paper S.A. zawarła umowę z Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. o przegląd skróconego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki i Grupy za okres kończący się 30 czerwca 2017 roku oraz o badanie sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok kończący się dnia 31 grudnia 2017 roku. Umowa została zawarta na okres wykonywania wyżej wymienionych usług.

Inne informacje na temat podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w nocie objaśniającej nr 38 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zatrudnienie

Informacje na temat zatrudnienia zostały zawarte w nocie objaśniającej nr 42 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych

Poza niniejszym sprawozdaniem Grupa publikuje odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych dla Grupy Kapitałowej Arctic Paper.

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

Zbiór zasad ładu korporacyjnego

Z dniem 1 stycznia 2016 roku wszedł w życie nowy zbiór zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” stanowiący załącznik do Uchwały nr 26/1413/2015 Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z dnia 13 października 2015 roku.

Tekst „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016” dostępny jest pod adresem:
https://static.gpw.pl/pub/files/PDF/inne/GPW_1015_17_DOBRE_PRAKTYKI_v2.pdf

Na podstawie § 29 ust. 3 Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Zarząd spółki ARCTIC PAPER S.A. opublikował w dniu 04 stycznia 2018 roku raport EBI dotyczący wyłączenia niektórych zasad zbioru Dobrych Praktyk od stosowania.

Wskazanie, w jakim zakresie Emitent odstąpił od postanowień zasad ładu korporacyjnego

Arctic Paper S.A. dokładała wszelkich starań, by stosować zasady ładu korporacyjnego określone w dokumencie Dobre Praktyki Spółek notowanych na GPW. W 2017 roku Arctic Paper S.A. nie stosowała następujących zasad:

Dobre praktyki – polityka informacyjna i komunikacja z inwestorami

Zasada nr 1.Z.1.10

„Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: prognozy finansowe – jeżeli spółka podjęła decyzję o ich publikacji - opublikowane w okresie co najmniej ostatnich 5 lat, wraz z informacją o stopniu ich realizacji”

Wyjaśnienie: Spółka decyzją Zarządu nie publikuje prognoz.

Zasada nr 1.Z.1.15:

„Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: informację zawierającą opis stosowanej przez spółkę polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów; opis powinien uwzględniać takie elementy polityki różnorodności, jak płeć, kierunek wykształcenia, wiek, doświadczenie zawodowe, a także wskazywać cele stosowanej polityki różnorodności i sposób jej realizacji w danym okresie sprawozdawczym; jeżeli spółka nie opracowała i nie realizuje polityki różnorodności, zamieszcza na swojej stronie internetowej wyjaśnienie takiej decyzji”

Wyjaśnienie:

Spółka nie opracowała polityki różnorodności, jednakże Zarząd Emitenta dokłada starań, aby w Spółce zatrudniane były osoby kompetentne, kreatywne oraz posiadające odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie zawodowe i wykształcenie odpowiadające potrzebom Spółki.

Zasada 1.Z.1.16

„Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: informację na temat planowanej transmisji obrad walnego zgromadzenia - nie później niż w terminie 7 dni przed datą walnego zgromadzenia”.

Wyjaśnienie:

Spółka nie planuje transmisji obrad Walnego Zgromadzenia.

Zasada I.Z.1.20

„Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub video”.

Wyjaśnienie:

Spółka nie planuje transmisji obrad Walnego Zgromadzenia.

Dobre praktyki – Zarząd i Rada Nadzorcza

Rekomendacja II.R.2:

„Osoby podejmujące decyzję w sprawie wyboru członków zarządu lub rady nadzorczej spółki powinny dążyć do zapewnienia wszechstronności i różnorodności tych organów, między innymi pod względem płci, kierunku wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego.”

Wyjaśnienie:

Obecnie w Spółce niniejsza rekomendacja nie jest realizowana, co wynika z faktu, że funkcje członków organu zarządzającego i nadzorczego powierzone zostały konkretnym osobom niezależnie od ich płci, ale według merytorycznego przygotowania oraz doświadczenia tych osób. Niemniej skład organów Emitenta w dużej mierze uzależniony jest od akcjonariuszy Spółki, zatem nie można wykluczyć, iż rekomendacja ta będzie respektowana w przyszłości.

Dobre praktyki – Systemy i funkcje wewnętrzne

Rekomendacja III.R.1.

„Spółka wyodrębnia w swojej strukturze jednostki odpowiedzialne za realizację zadań w poszczególnych systemach lub funkcjach, chyba że wyodrębnienie jednostek organizacyjnych nie jest uzasadnione z uwagi na rozmiar lub rodzaj działalności prowadzonej przez spółkę.”

Wyjaśnienie:

Rekomendacja nie jest stosowana z uwagi na wielkość Spółki. Obecnie Zarząd odpowiada za kontrolowanie działalności operacyjnej Spółki, w tym kontrolowanie wewnętrznych procesów jej działalności, wraz z procesami zarządzania ryzykiem. W Spółce nie istnieją jednak sformalizowane procedury, instrukcje oraz wyspecjalizowane jednostki zarządzania procesami kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance. Podmioty zewnętrzne świadczące usługi doradcze, w tym doradztwa prawnego oraz wykonujące audyty mają stały i bezpośredni kontakt z Zarządem Spółki. Jednakże Spółka nie wyklucza możliwości stosowania ww. zasady w przyszłości.

Zasada III.Z.1.

„Za wdrożenie i utrzymanie skutecznych systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego odpowiada zarząd spółki.”

Wyjaśnienie:

Zasada nie jest stosowana z uwagi na wielkość Spółki. Obecnie Zarząd odpowiada za kontrolowanie działalności operacyjnej Spółki, w tym kontrolowanie wewnętrznych procesów jej działalności, wraz z procesami zarządzania ryzykiem. W Spółce nie istnieją jednak sformalizowane procedury, instrukcje oraz wyspecjalizowane jednostki zarządzania procesami kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance. Podmioty zewnętrzne świadczące usługi doradcze, w tym doradztwa prawnego oraz wykonujące audyty mają stały i bezpośredni kontakt z Zarządem Spółki. Jednakże Spółka nie wyklucza możliwości stosowania ww. zasady w przyszłości.

Zasada III.Z.2

„Z zastrzeżeniem zasady III.Z.3, osoby odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, audyt wewnętrzny i compliance podlegają bezpośrednio prezesowi lub innemu członkowi zarządu, a także mają zapewnioną możliwość raportowania bezpośrednio do rady nadzorczej lub komitetu audytu.”

Wyjaśnienie:

W Spółce nie wyodrębniono komórek zajmujących się czynnościami zarządzania ryzykiem, audytem wewnętrznym i compliance. Spółka wskazuje jednak, że kierownicy poszczególnych pionów Spółki podlegają bezpośrednio pod zwierzchnictwo poszczególnych członków Zarządu. Podmioty zewnętrzne świadczące usługi doradcze, w tym doradztwa prawnego oraz wykonujące audyty mają stały i bezpośredni kontakt z Zarządem Spółki.

Zasada III.Z.3.

„W odniesieniu do osoby kierującej funkcją audytu wewnętrznego i innych osób odpowiedzialnych za realizację jej zadań zastosowanie mają zasady niezależności określone w powszechnie uznanych, międzynarodowych standardach praktyki zawodowej audytu wewnętrznego.”

Wyjaśnienie:

W Spółce nie ma wyodrębnionej jednostki audytu wewnętrznego oraz nie istnieje wyodrębnione stanowisko osoby kierującej tą jednostką. W ramach Rady Nadzorczej działa komitet audytu. Co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej spełnia wymogi niezależności opisane w treści Statutu spółki oraz w Regulaminie Rady Nadzorczej. Ponadto osoby wykonujące audyty i biegli rewidenci są osobami niezależnymi od spółki.

Zasada III.Z.4.

„Co najmniej raz w roku osoba odpowiedzialna za audyt wewnętrzny (w przypadku wyodrębnienia w spółce takiej funkcji) i zarząd przedstawiają radzie nadzorczej własną ocenę skuteczności funkcjonowania systemów i funkcji, o których mowa w zasadzie III.Z.1, wraz z odpowiednim sprawozdaniem.”

Wyjaśnienie:

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje komitet audytu. Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Dobre praktyki – Walne zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami

Rekomendacja IV.R.2

„Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.”

Wyjaśnienie:

Biorąc pod uwagę konieczność przeprowadzenia wielu czynności techniczno-organizacyjnych i związane z nimi koszty i ryzyka, Spółka nie zdecydowała się na chwilę obecną na przeprowadzenie tzw. elektronicznego walnego zgromadzenia. W miarę upowszechniania się stosowania tego rozwiązania technicznego oraz zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa jego stosowania, Spółka rozważy wprowadzenie go w życie.

Zasada IV.Z.2.

„Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.”

Wyjaśnienie:

Biorąc pod uwagę konieczność przeprowadzenia wielu czynności techniczno-organizacyjnych i związane z nimi koszty i ryzyka, Spółka nie zdecydowała się na chwilę obecną na organizację tzw. elektronicznego walnego zgromadzenia. W miarę

upowszechniania się stosowania tego rozwiązania technicznego oraz zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa jego stosowania, Spółka rozważy wprowadzenie go w życie.

Dobre praktyki – Wynagrodzenia

Rekomendacja VI.R.1

„Wynagrodzenie członków organów spółki i kluczowych menedżerów powinno wynikać z przyjętej polityki wynagrodzeń.”

Wyjaśnienie:

Zasady wynagradzania i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wynagrodzenie Członków Zarządu jest przedmiotem negocjacji. Natomiast ustalenie wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia. Wysokość wynagrodzenia powinna być uzależniona od zakresu obowiązków oraz odpowiedzialności powierzonych poszczególnym członkom organów nadzorujących i zarządzających Spółki. Informacje o wysokości wynagrodzeń członków organów Spółki są przedstawiane w raportach rocznych.

Rekomendacja VI.R.2

„Polityka wynagrodzeń powinna być ściśle powiązana ze strategią spółki, jej celami krótko- i długoterminowymi, długoterminowymi interesami i wynikami, a także powinna uwzględniać rozwiązania służące unikaniu dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn.”

Wyjaśnienie:

Zasady wynagradzania i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wynagrodzenie Członków Zarządu jest przedmiotem negocjacji. Natomiast ustalenie wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia. Wysokość wynagrodzenia powinna być uzależniona od zakresu obowiązków oraz odpowiedzialności powierzonych poszczególnym członkom organów nadzorujących i zarządzających Spółki. Informacje o wysokości wynagrodzeń członków organów Spółki są przedstawiane w raportach rocznych.

Zasada VI.Z.4.

Spółka w sprawozdaniu z działalności przedstawia raport na temat polityki wynagrodzeń, zawierający co najmniej:

- 1) ogólną informację na temat przyjętego w spółce systemu wynagrodzeń,
- 2) informacje na temat warunków i wysokości wynagrodzenia każdego z członków zarządu, w podziale na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia, ze wskazaniem kluczowych parametrów ustalania zmiennych składników wynagrodzenia i zasad wypłaty odpraw oraz innych płatności z tytułu rozwiązania stosunku pracy, zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze – oddzielnie dla spółki i każdej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej,
- 3) informacje na temat przysługujących poszczególnym członkom zarządu i kluczowym menedżerom pozafinansowych składników wynagrodzenia,
- 4) wskazanie istotnych zmian, które w ciągu ostatniego roku obrotowego nastąpiły w polityce wynagrodzeń lub informację o ich braku,
- 5) ocenę funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Wyjaśnienie:

Zasady wynagradzania i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wynagrodzenie Członków Zarządu jest przedmiotem negocjacji. Natomiast ustalenie wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia. Wysokość wynagrodzenia powinna być uzależniona od zakresu obowiązków oraz odpowiedzialności powierzonych poszczególnym członkom organów nadzorujących i zarządzających Spółki. Informacje o wysokości wynagrodzeń członków organów Spółki są przedstawiane w raportach rocznych.

Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Zarząd Arctic Paper S.A. jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w jednostce i w Grupie oraz jego skuteczność w procesie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Za przygotowanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych i raportów okresowych Grupy odpowiedzialny jest dział finansowy Spółki kierowany przez Dyrektora Finansowego. Dane finansowe stanowiące podstawę przygotowania skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy pochodzą z miesięcznych pakietów raportowania oraz rozszerzonych pakietów kwartalnych przesyłanych do Emitenta przez spółki wchodzące w skład Grupy. Kierownictwo wyższego szczebla spółek wchodzących w skład Grupy po zamknięciu księgowym każdego miesiąca kalendarzowego analizuje wyniki finansowe spółek w porównaniu do założeń budżetowych oraz wyników osiągniętych w poprzednim roku sprawozdawczym.

W Grupie dokonywany jest coroczny przegląd strategii, jak i perspektyw rozwoju. Proces budżetowania wspierany jest przez kierownictwo średniego i wyższego szczebla spółek wchodzących w skład Grupy. Przygotowany na kolejny rok budżet przyjmowany jest przez Zarząd Spółki i zatwierdzany przez jej Radę Nadzorczą. Zarząd Spółki w trakcie roku porównuje osiągnięte wyniki finansowe z przyjętym budżetem.

Zarząd Spółki systematycznie ocenia, jakość systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Na podstawie przeprowadzonej oceny Zarząd Spółki stwierdza, że na dzień 31 grudnia 2017 roku nie istniały słabości, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na skuteczność kontroli wewnętrznej w zakresie raportowania finansowego.

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Informacje na temat akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji znajdują się w tabeli poniżej – tabela przedstawia stan na dzień publikacji raportu rocznego.

Akcjonariusz	Ilość akcji	według stanu na 9.04.2018		
		Udział w kapitale zakładowym [%]	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]	
Thomas Onstad	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%
- pośrednio poprzez	40 981 449	59,36%	40 981 449	59,36%
<i>Nemus Holding AB</i>	40 381 449	58,28%	40 381 449	58,28%
<i>inny podmiot</i>	600 000	0,87%	600 000	0,87%
- bezpośrednio	6 223 658	8,98%	6 223 658	8,98%
Pozostali	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%
Akcje własne	-	0,00%	-	0,00%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%

Papiery wartościowe dające specjalne uprawnienia kontrolne

W Spółce nie występują papiery wartościowe, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, w tym w szczególności akcje Spółki nie są uprzywilejowane.

Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta oraz wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu

Statut Spółki nie przewiduje ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta. Wynikają one natomiast z przepisów prawa, w tym Rozdziału 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, art. 11 i 19 oraz Działu VI ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Rozporządzenia Rady (WE) Nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 roku w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw.

Każda akcja Arctic Paper S.A. upoważnia do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Statut Spółki nie przewiduje ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu z akcji Arctic Paper S.A., takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie, z którymi, przy współpracy Spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych.

Zakaz wykonywania prawa głosu przez akcjonariusza może natomiast wynikać z art. 89 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie w razie, gdy akcjonariusz ten naruszy określone przepisy zawarte w Rozdziale 4 Ustawy o Ofercie. Z kolei zgodnie z art. 6 § 1 KSH, jeżeli spółka dominująca nie zawiadomi spółki kapitałowej zależnej o powstaniu stosunku dominacji w terminie dwóch tygodni od dnia powstania tego stosunku, następuje zawieszenie wykonywania prawa głosu z akcji spółki dominującej reprezentujących więcej niż 33% kapitału zakładowego spółki zależnej.

Opis zasad zmiany Statutu Emitenta

Zmiana Statutu Spółki należy do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia.

Jeżeli Kodeks spółek handlowych lub statut Spółki nie stanowią inaczej, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględnie większością głosów.

Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia

Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia wynikają wprost z przepisów prawa, które zostały częściowo zawarte w Statucie Spółki.

Statut Spółki dostępny jest pod adresem:

http://www.arcticpaper.com/Global/IR%20Documents/Dokumenty%20korporacyjne/Statut%20tekst%20jednolity_aktualny_2016_PL%2014.09.2016.pdf

Walne Zgromadzenia odbywają się zgodnie z poniższymi podstawowymi zasadami:

- Walne Zgromadzenia odbywać się będą w siedzibie Spółki lub w Warszawie;
- Walne Zgromadzenie może być zwyczajne lub nadzwyczajne;
- Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego;
- Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej lub osoba przez niego wskazana, po czym następuje wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;

- Głosowanie jest jawne, chyba, że któryś z Akcjonariuszy zażąda tajnego głosowania lub takiego głosowania wymagają postanowienia Kodeksu spółek handlowych;
- Jeżeli Kodeks spółek handlowych lub statut Spółki nie stanowią inaczej, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów;
- Zgodnie ze statutem Spółki następujące sprawy należą do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia:
 - › rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego Spółki za ubiegły rok obrotowy;
 - › udzielanie absolutorium członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki z wykonania przez nich obowiązków;
 - › decyzje dotyczące podziału zysków lub pokrycia strat;
 - › zmiana przedmiotu działalności Spółki;
 - › zmiana Statutu Spółki;
 - › podwyższenie lub obniżenie kapitału Spółki;
 - › łączenie się Spółki z inną spółką lub spółkami, podział Spółki lub przekształcenie Spółki;
 - › rozwiązanie i likwidacja Spółki;
 - › emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisja warrantów subskrypcyjnych;
 - › nabycie i zbycie nieruchomości;
 - › zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
 - › wszystkie inne sprawy, dla których niniejszy Statut lub Kodeks spółek handlowych wymagają uchwały Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały w obecności co najmniej połowy kapitału zakładowego Spółki.

Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów, chyba że postanowienia Statutu lub przepisy prawa wymagają kwalifikowanej większości głosów.

Prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania zasadniczo wynikają wprost z przepisów prawa, które zostały częściowo inkorporowane do Statutu Spółki.

Opis działań organów zarządzających i nadzorujących Emitenta oraz ich komitetów, a także informacje o składzie osobowym tych organów

Zarząd

Skład Zarządu

- Zarząd składa się z jednego do pięciu członków, w tym Prezesa Zarządu;
- Zarząd powoływany i odwoływany jest przez Radę Nadzorczą na wspólną kadencję;
- Kadencja członków Zarządu wynosi 3 (trzy) lata;
- W przypadku Zarządu wieloosobowego Rada Nadzorcza, na wniosek Prezesa, może powołać do trzech Wiceprezesów spośród członków Zarządu. Odwołanie z funkcji Wiceprezesa następuje na mocy uchwały Rady Nadzorczej;
- Członek Zarządu może być w każdym czasie odwołany przez Radę Nadzorczą;
- Członek Zarządu może być w każdym czasie odwołany lub zawieszony w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie.

Podstawowe kompetencje Zarządu

- Zarząd prowadzi sprawy Spółki oraz reprezentuje Spółkę na zewnątrz;
- W przypadku Zarządu wieloosobowego, do składania oświadczeń woli i podpisywania dokumentów w imieniu Spółki uprawniony jest Prezes Zarządu jednoosobowo, lub dwóch członków Zarządu działających łącznie albo jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem;
- Zarząd zobowiązany jest wykonywać swoje obowiązki z należytą starannością oraz przestrzegać przepisów prawa, Statutu Spółki, przyjętych regulaminów oraz uchwał organów Spółki, a decyzje podejmować w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, mając na uwadze interes Spółki oraz jej akcjonariuszy;

- Zarząd obowiązany jest zarządzać majątkiem i sprawami Spółki oraz spełniać swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczym, przy ścisłym przestrzeganiu powszechnie obowiązujących przepisów prawa, postanowień Statutu oraz regulaminów wewnętrznych, a także uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie i Radę Nadzorczą;
- Zarząd Spółki nie jest uprawniony do podejmowania decyzji o emisji i wykupie akcji.
- Każdy członek Zarządu ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone Spółce poprzez swoje działania lub zaniechania naruszające postanowienia przepisów prawa lub Statutu Spółki;
- Do zakresu działań Zarządu, zgodnie z postanowieniami Kodeksu spółek handlowych, należą wszelkie sprawy Spółki niezastrzeżone dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej;
- Zarząd kierując się interesem Spółki określa strategię i główne cele działania Spółki;
- Zarząd zobowiązany jest do przestrzegania przepisów dotyczących informacji poufnych w rozumieniu Ustawy o Obrocie oraz do spełnienia wszelkich wynikających z tych przepisów obowiązków.

W pozostałym zakresie poszczególni członkowie Zarządu są odpowiedzialni za samodzielne prowadzenie spraw Spółki wynikających z wewnętrznego podziału obowiązków i funkcji określonego decyzją Zarządu.

Zarząd może podejmować uchwały na posiedzeniu lub poza posiedzeniem w formie pisemnej lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Zarząd podejmuje uchwały większością głosów oddanych. Uchwały są ważne, jeżeli co najmniej połowa członków Zarządu jest obecna na posiedzeniu. W razie równości głosów, decyduje głos Prezesa Zarządu.

Szczegółowy tryb działania Zarządu określa Regulamin Zarządu, którego aktualna treść dostępna jest pod adresem:
<http://www.arcticpaper.com/Global/IR%20Documents/Cororate%20Documents/Regulamin%20Zarzadu%20AP%20SA.pdf>

Skład Zarządu Spółki na dzień publikacji niniejszego sprawozdania stanowią:

- Per Skoglund – Prezes Zarządu powołany w dniu 27 kwietnia 2016 roku (powołany na Członka Zarządu w dniu 27 kwietnia 2011 roku).
- Göran Eklund – Członek Zarządu powołany w dniu 30 sierpnia 2017 roku

Rada Nadzorcza

Skład i organizacja Rady Nadzorczej

- Rada Nadzorcza składa się od 5 (pięciu) do 7 (siedmiu) członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie na wspólną trzyletnią kadencję. Członek rady Nadzorczej może zostać odwołany w każdej chwili;
- W skład Rady Nadzorczej wchodzi Przewodniczący, Wiceprzewodniczący i pozostali członkowie. Przewodniczącemu Rady Nadzorczej oraz Wiceprzewodniczącemu wybiera Rada Nadzorcza spośród swych członków na pierwszym posiedzeniu lub – w razie potrzeby – w trakcie kadencji, w wyborach uzupełniających;
- Od chwili podjęcia przez Walne Zgromadzenie uchwał stanowiących podstawę do przeprowadzenia pierwszej publicznej emisji akcji i wprowadzenia akcji do obrotu giełdowego, dwóch członków Rady Nadzorczej powinni stanowić członkowie niezależni;
- W przypadku, gdy powołany został członek niezależny Rady Nadzorczej, bez zgody co najmniej jednego członka niezależnego Rady Nadzorczej, nie mogą zostać podjęte uchwały w sprawach:
 - › świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakikolwiek podmiot powiązany ze Spółką na rzecz członków Zarządu;
 - › wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub podmiot od niej zależny istotnej umowy z podmiotem powiązany ze Spółką, członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z podmiotami z nimi powiązanymi, innej niż umowy zawierane w toku normalnej działalności Spółki na zwyczajnych warunkach stosowanych przez Spółkę;
 - › wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki;
- W celu uniknięcia wątpliwości przyjmuje się, że utrata przymiotu niezależności przez członka Rady Nadzorczej, a także brak powołania niezależnego członka Rady Nadzorczej nie powoduje nieważności decyzji podjętych przez Radę Nadzorczą. Utrata przez Członka Niezależnego przymiotu niezależności w trakcie pełnienia przezeń funkcji członka Rady Nadzorczej nie ma wpływu na ważność lub wygaśnięcie jego mandatu;

- W przypadku wygaśnięcia mandatu Członka Rady Nadzorczej przed końcem kadencji, pozostali Członkowie Rady Nadzorczej są uprawnieni do dokooptowania w miejsce takiego Członka nowego Członka Rady Nadzorczej w drodze uchwały podjętej bezwzględną większością głosów pozostałych Członków Rady Nadzorczej. Mandat Członka Rady Nadzorczej, który został wybrany w procedurze kooptacji wygasa, jeżeli pierwsze Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbędzie się po dokooptowaniu takiego Członka, nie zatwierdzi kandydatury takiego Członka. W danej chwili tylko dwie osoby, które zostały wybrane na Członków Rady Nadzorczej w procedurze kooptacji i których kandydatury nie zostały zatwierdzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie, mogą pełnić funkcję Członków Rady Nadzorczej. Wygaśnięcie mandatu Członka Rady Nadzorczej wybranego w procedurze kooptacji w związku z niezatwierdzeniem jego kandydatury przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie nie powinno skutkować uznaniem, że jakakolwiek uchwała Rady Nadzorczej podjęta przy udziale takiego Członka jest nieważna lub nieskuteczna.
- Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej:
 - › utrzymują kontakt z Zarządem Spółki;
 - › kierują pracami Rady;
 - › reprezentują Radę na zewnątrz i wobec pozostałych organów Spółki, w tym wobec poszczególnych członków Zarządu Spółki;
 - › nadają bieg inicjatywom i wnioskom kierowanym pod obrady Rady;
 - › podejmują inne czynności wynikające z Regulaminu i Statutu Spółki;
 - › Członek Rady Nadzorczej nie powinien rezygnować z pełnienia tej funkcji w trakcie kadencji jeżeli mogłoby to uniemożliwić działanie Rady Nadzorczej, a w szczególności uniemożliwić terminowe podjęcie istotnej uchwały;
 - › Członkowie Rady Nadzorczej powinni zachować lojalność wobec Spółki. W przypadku zaistnienia konfliktu interesów, członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest poinformować o nim pozostałych członków Rady i powstrzymać się od zabierania głosu w dyskusji oraz od głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie, w której zaistniał konflikt interesów;
 - › Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są przestrzegać przepisów prawa, Statutu Spółki i Regulaminu Rady Nadzorczej.

Kompetencje Rady Nadzorczej

- Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności;
- Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, wydaje zalecenia i opinie oraz wnioskuje do Walnego Zgromadzenia;
- Rada nadzorcza nie może wydać Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Spółki;
- Spory pomiędzy Radą Nadzorczą a Zarządem rozstrzyga Walne Zgromadzenie;
- W celu wykonania swych uprawnień, Rada Nadzorcza może dokonać przeglądu działalności Spółki w dowolnym zakresie, żądać przedstawienia wszelkiego rodzaju dokumentów, raportów i wyjaśnień od Zarządu oraz wydawać opinie w kwestiach dotyczących Spółki i przedkładać Zarządowi wnioski i inicjatywy;
- Oprócz innych spraw wskazanych w przepisach prawa lub Statucie Spółki, do kompetencji Rady należy między innymi:
 - › ocena sprawozdań finansowych Spółki;
 - › ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wniosków Zarządu dotyczących podziału zysków oraz pokrycia strat;
 - › przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznego pisemnego sprawozdania z wyników powyższych ocen;
 - › powoływanie i odwoływanie członków Zarządu, w tym Prezesa i Wiceprezesów, oraz ustalanie wynagrodzenia członków Zarządu;
 - › wyznaczenie biegłego rewidenta dla Spółki;
 - › zawieszanie z ważnych powodów Członków Zarządu w pełnieniu ich funkcji;
 - › zatwierdzanie rocznych planów finansowych dla grupy kapitałowej, do której należy Spółka i jej spółki zależne;
 - › decydowanie o warunkach emisji obligacji przez Spółkę (innych niż obligacje zamienne lub obligacje z prawem pierwszeństwa, o których mowa w art. 393 ust. 5 Kodeksu spółek handlowych) oraz o emisji innych dłużnych papierów wartościowych, wyrażanie zgody na zaciąganie zobowiązań finansowych lub podejmowanie czynności skutkujących zaciąganiem jakichkolwiek zobowiązań finansowych, takich jak pożyczki, kredyty, kredyty w rachunku bieżącym, zawieranie umów faktoringowych, forfaitingowych, umów leasingu lub innych, z których wynikają zobowiązania o wartości przekraczającej 10.000.000 zł;
 - › ustalanie zasad oraz wysokości wynagrodzenia członków Zarządu oraz innych osób zajmujących kluczowe kierownicze stanowiska w Spółce, a także zatwierdzanie jakichkolwiek programów motywacyjnych, w tym programów motywacyjnych dla członków Zarządu, osób zajmujących kluczowe kierownicze stanowiska w Spółce lub jakichkolwiek osób współpracujących lub powiązanych ze Spółką, w tym programów motywacyjnych dla pracowników Spółki;

- Rada Nadzorcza corocznie przedkłada Walnemu Zgromadzeniu zwięzłą ocenę sytuacji Spółki, zapewniając jej udostępnienie wszystkim akcjonariuszom w takim terminie, aby mogli się z nią zapoznać przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem;
- Rada Nadzorcza zawiera w imieniu Spółki umowy z członkami Zarządu i reprezentuje Spółkę w sporach z członkami Zarządu. Rada Nadzorcza może upoważnić, w drodze uchwały, jednego lub więcej członków do dokonania takich czynności prawnych.

Rada Nadzorcza może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwała podjęta w tym trybie jest ważna, gdy wszyscy członkowie Rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały. Datą podjęcia uchwały zapadłej w trybie przewidzianym w niniejszym ustępie jest data złożenia podpisu przez ostatniego z członków Rady Nadzorczej.

Uchwały Rady Nadzorczej mogą być powzięte, jeżeli wszyscy członkowie zostali zawiadomieni listem poleconym, telefaksem lub wiadomością wysłaną za pomocą poczty elektronicznej, wysyłanymi z przynajmniej 15 dniowym wyprzedzeniem, a na posiedzeniu obecnych jest większość członków Rady. Uchwały mogą być powzięte bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy członkowie Rady wyrazili zgodę na głosowanie w danej sprawie lub na treść uchwały, która ma być przyjęta.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają zwykłą większością głosów, w przypadku równości głosów rozstrzygający jest głos Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Szczegółowy tryb działania Rady Nadzorczej określa Regulamin Rady Nadzorczej, którego aktualna treść dostępna jest pod adresem: http://www.arcticpaper.com/Global/IR%20Documents/Dokumenty%20korporacyjne/1_11_2016_appendix%20PL_AP%20SA%20-%20Regulamin%20Rady%20Nadzorczej_fin.pdf

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień publikacji niniejszego sprawozdania wchodzi:

- Per Lundeen – Przewodniczący Rady Nadzorczej powołany w dniu 14 września 2016 roku;
- Roger Mattsson - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej powołany w dniu 16 września 2014 roku;
- Thomas Onstad – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 22 października 2008 roku;
- Mariusz Grendowicz – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 28 czerwca 2012 roku (członek niezależny);
- Maciej Georg – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 14 września 2016 roku (członek niezależny).

Komitet audytu

Skład i organizacja komitetu audytu

- Komitet Audytu składa się z co najmniej trzech członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczącego Komitetu, powołanych przez Radę Nadzorczą spośród swoich członków, zgodnie ze Statutem oraz Regulaminem Rady Nadzorczej. Co najmniej jeden członek Komitetu Audytu posiada kwalifikacje i doświadczenie w zakresie rachunkowości i finansów;
- Członkowie Komitetu Audytu są powoływani na trzyletnie kadencje, nie dłuższe jednak niż kadencja Rady Nadzorczej;
- Przewodniczący Komitetu Audytu, wybierany większością głosów spośród jego członków musi być członkiem niezależnym;
- Komitet Audytu działa w oparciu o Ustawę o biegłych rewidentach, Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW, Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Komitetu Audytu;
- Komitet Audytu spełnia funkcje doradcze i opiniotwórcze, działa kolegialnie w ramach Rady Nadzorczej Spółki;
- Komitet Audytu realizuje swoje zadania poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej, w formie uchwał wniosków, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań;

Kompetencje komitetu audytu

- Podstawowym zadaniem Komitetu Audytu jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach właściwego wdrażania i kontroli procesów sprawozdawczości finansowej w Spółce, skuteczności kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz współpraca z biegłymi rewidentami;
- Zadaniem Komitetu Audytu wynikającymi z nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej Spółki, zapewnienia skuteczności systemów kontroli wewnętrznej Spółki oraz monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej są w szczególności:

- › kontrola prawidłowości dostarczanych przez Spółkę informacji finansowych, w tym przede wszystkim trafności i spójności zasad rachunkowych stosowanych w Spółce i jej Grupie Kapitałowej, a także kryteriów konsolidacji sprawozdań finansowych;
 - › ocena przynajmniej raz w roku systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania w Spółce i jej Grupie Kapitałowej dla zapewnienia właściwego rozpoznawania i zarządzania Spółką;
 - › zapewnienie skuteczności funkcjonowania kontroli wewnętrznej, zwłaszcza poprzez wydawanie rekomendacji Radzie Nadzorczej w zakresie:
 - › strategicznych i operacyjnych planów audytu wewnętrznego oraz istotnych poprawek do tych planów;
 - › polityki, strategii i procedur audytu wewnętrznego, opracowanych zgodnie z przyjętymi standardami audytu wewnętrznego;
 - › przeprowadzenia kontroli określonej sfery działalności Spółki;
- Do zadań Komitetu Audytu wynikających z monitorowania niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych należą w szczególności:
- › wydawanie rekomendacji Radzie Nadzorczej w sprawach dotyczących wyboru, mianowania i ponownego mianowania oraz odwoływania podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta;
 - › kontrola niezależności i obiektywności podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta w szczególności pod kątem zmiany biegłego rewidenta, poziomu otrzymywanego wynagrodzenia i innych powiązań ze Spółką;
 - › weryfikowanie efektywności pracy podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta;
 - › badanie przyczyn rezygnacji podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta;
- Komitet Audytu może korzystać z doradztwa i pomocy ze strony zewnętrznych doradców prawnych, rachunkowych lub innych, jeżeli uzna to za konieczne do wypełniania swoich obowiązków;
- Komitet Audytu jest zobowiązany do składania rocznych sprawozdań ze swojej działalności Radzie Nadzorczej, w terminie do 30 września każdego roku kalendarzowego.

Posiedzenia Komitetu Audytu odbywają się nie rzadziej niż dwa razy w roku.

Od dnia 18 września 2017 roku w skład Komitetu Audytu wchodzi następujące osoby:

- Mariusz Grendowicz
- Roger Mattsson,
- Maciej Georg.

Szczegółowy tryb działania Komitetu Audytu określa Regulamin Komitetu Audytu.

Komitet wynagrodzeń

Skład i organizacja komitetu wynagrodzeń

- Komitet Wynagrodzeń składa się, z co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczącego Komitetu, powołanych przez Radę Nadzorczą spośród swoich członków, zgodnie ze Statutem oraz Regulaminem Rady Nadzorczej;
- Członkowie Komitetu Wynagrodzeń są powoływani na trzyletnie kadencje, nie dłuższe jednak niż do zakończenia kadencji Rady Nadzorczej;
- Przewodniczący Komitetu Wynagrodzeń jest wybierany większością głosów spośród jego członków;
- Komitet Wynagrodzeń działa w oparciu o Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Komitetu Wynagrodzeń;
- Komitet Wynagrodzeń spełnia funkcje doradcze i opiniotwórcze, działa kolegalnie w ramach Rady Nadzorczej Spółki;
- Komitet Wynagrodzeń realizuje swoje zadania poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej, w formie uchwał wniosków, opinii, rekomendacji i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań.

Kompetencje komitetu wynagrodzeń

- Podstawowym zadaniem Komitetu Wynagrodzeń jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach polityki wynagrodzeń, polityki premiowej i innych spraw związanych z wynagradzaniem pracowników oraz członków organów Spółki i spółek z Grupy Kapitałowej;
- Zadaniem Komitetu Wynagrodzeń wynikającym z nadzorowania polityki wynagrodzeń Spółki oraz zapewnienia skuteczności funkcjonowania polityki wynagrodzeń Spółki jest udzielania Radzie Nadzorczej rekomendacji w szczególności w zakresie:

- › zatwierdzania i zmiany zasad wynagradzania członków organów Spółki;
 - › wysokości całkowitej kwoty wynagrodzeń członków Zarządu Spółki;
 - › sporów prawnych pomiędzy Spółką, a Członkami Zarządu w zakresie zadań Komitetu;
 - › propozycji wynagrodzeń oraz przyznawania dodatkowych świadczeń poszczególnym członkom organów Spółki, w tym w szczególności, w ramach programów opcji menedżerskich (zamiennych na akcje Spółki);
 - › strategii polityki wynagrodzeń i premiowania oraz polityki kadrowej Spółki;
- Komitet Wynagrodzeń może korzystać z doradztwa i pomocy ze strony zewnętrznych doradców prawnych lub innych, jeżeli uzna to za konieczne do wypełniania swoich obowiązków;
- Komitet Wynagrodzeń jest zobowiązany do składania rocznych sprawozdań ze swojej działalności Radzie Nadzorczej, w terminie do 30 września każdego roku kalendarzowego.

Posiedzenia Komitetu Wynagrodzeń odbywają się nie rzadziej niż dwa razy w roku w terminie wyznaczonym przez Przewodniczącego.

Od dnia 9 lutego 2017 roku w skład Komitetu Wynagrodzeń wchodzi następujące osoby:

- Per Lundeen
- Thomas Onstad
- Roger Mattsson

Szczegółowy tryb działania Komitetu Wynagrodzeń określa Regulamin Komitetu Wynagrodzeń.

Komitet ryzyka

Skład i organizacja komitetu ryzyka

- Komitet Ryzyka składa się z co najmniej trzech członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczącego Komitetu, powołanych przez Radę Nadzorczą spośród swoich członków. Co najmniej jeden członek Komitetu Ryzyka jest członkiem niezależnym, a także posiada kwalifikacje i doświadczenie w dziedzinie finansów;
- Członkowie Komitetu Ryzyka są powoływani na trzyletnie kadencje, nie dłuższe jednak niż kadencja Rady Nadzorczej;
- Przewodniczący Komitetu Ryzyka jest wybierany większością głosów spośród jego członków;
- Komitet Ryzyka działa w oparciu o powszechnie uznane modele zarządzania ryzykiem korporacyjnym (np. COSO-ERM);
- Komitet Ryzyka spełnia funkcje doradcze i opiniotwórcze, działa kolegialnie w ramach Rady Nadzorczej Spółki;
- Komitet Ryzyka realizuje swoje zadania poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej, w formie uchwał, wniosków, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań;

Kompetencje komitetu ryzyka

- Podstawowym zadaniem Komitetu Ryzyka jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach właściwego identyfikacji, oceny i kontroli potencjalnych ryzyk, czyli szans i zagrożeń realizacji celów strategicznych Spółki, ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka finansowego, związanego zarówno z czynnikami zewnętrznymi (np. zmiennością kursów walut, stop procentowych, ogólnej sytuacji gospodarczej na świecie) jak również wewnętrznymi (np. przepływy pieniężne, zachowanie płynności, odchylenia od budżetów i prognoz finansowych);
- Zadaniem Komitetu Ryzyka wynikającymi z nadzorowania procesu zarządzania ryzykiem są w szczególności:
 - › Nadzór nad prawidłową identyfikacją, analizą i uszeregowaniem według ważności rodzajów ryzyka wynikających ze strategii działania i prowadzonego rodzaju działalności;
 - › Określenie prawidłowości określenia poziomu akceptowalnego ryzyka dla Spółki;
 - › Sprawdzanie czy działania służące redukcji ryzyka są zaplanowane i wprowadzone tak by znalazło się ono na poziomie akceptowalnym dla Spółki;
 - › Monitoring weryfikujący okresowo prawidłowość oceny ryzyka przez Zarząd i skuteczność narzędzi kontroli;
 - › Nadzór nad właściwym informowaniem interesariuszy o ryzyku, strategiach ryzyka i narzędziach kontroli.
- Komitet Ryzyka może korzystać z doradztwa i pomocy ze strony zewnętrznych doradców, jeżeli uzna to za konieczne do wypełniania swoich obowiązków;

Posiedzenia Komitetu Ryzyka odbywają się nie rzadziej niż dwa razy w roku.

Od dnia 22 września 2016 roku w skład Komitetu Ryzyka wchodzi następujące osoby:

- Per Lundeen
- Mariusz Grendowicz
- Roger Mattsson

Informacja zgodnie z wymogami szwedzkich przepisów dotyczących ładu korporacyjnego.

Arctic Paper S.A. jest spółką prawa polskiego, której akcje są dopuszczone do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, a także na giełdzie NASDAQ w Sztokholmie. Spółka jest pierwotnie notowana na giełdzie warszawskiej oraz równoległe na giełdzie sztokholmskiej. Spółki niezarejestrowane w Szwecji, których akcje zostały dopuszczone do obrotu na NASDAQ w Sztokholmie powinny stosować:

- zasady ładu korporacyjnego obowiązujące w kraju, w którym posiadają siedzibę, lub
- zasady ładu korporacyjnego obowiązujące w kraju, w którym są pierwotnie notowane, lub
- szwedzki kodeks ładu korporacyjnego (dalej „Kodeks szwedzki”).

Arctic Paper S.A. stosuje zasady opisane w dokumencie „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW 2016” (dalej “Dobre praktyki”), które mogą być stosowane przez spółki notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, a nie Kodeks szwedzki. W konsekwencji, postępowanie spółki Arctic Paper S.A. różni się od tego, które jest określone w Kodeksie szwedzkim w następujących istotnych aspektach.

Zgromadzenie akcjonariuszy

Główne dokumenty związane ze Zgromadzeniami Akcjonariuszy, takie jak powiadomienia, protokoły i przyjęte uchwały są przygotowywane w języku polskim i angielskim, ale nie w języku szwedzkim.

Powoływanie organów spółki i audytorów

Polski model ładu korporacyjnego przewiduje dualistyczny system organów spółki, na który składa się Zarząd, organ wykonawczy, który jest powoływany przez Radę Nadzorczą, która z kolei nadzoruje działalność spółki i jest powoływana przez Zgromadzenie Akcjonariuszy. Audytorzy są wybierani przez Radę Nadzorczą.

Ani Dobre praktyki, ani żadne inne polskie przepisy nie wymagają by w spółce był powoływana komisja dokonująca wyboru kandydatów, w związku z czym komisja taka nie występuje wśród organów spółki. Każdy akcjonariusz jest uprawniony do zgłaszania kandydatów do Rady Nadzorczej. Odpowiednie informacje na temat zgłoszonych kandydatów do Rady Nadzorczej są publikowane na stronie internetowej spółki z odpowiednim wyprzedzeniem, takim by wszyscy akcjonariusze mogli podjąć przemyślaną decyzję w głosowaniu nad uchwałą powołującą nowego członka Rady Nadzorczej.

Zadania organów spółki

Zgodnie z zasadami dualistycznego systemu organów spółki, zadania zwykle wykonywane przez zarząd spółki prawa szwedzkiego, są wykonywane przez Zarząd lub Radę Nadzorczą spółki prawa polskiego.

Zgodnie z przepisami polskimi, członkowie Zarządu, w tym Dyrektor Generalny, będący prezesem Zarządu, nie mogą prowadzić działalności konkurencyjnej poza spółką. Prowadzenie innych rodzajów działalności poza spółką nie jest regulowane zarówno w Dobrych praktykach jak i przez inne polskie przepisy, ale pewne ograniczenia zawarte są zwykle w indywidualnych umowach o pracę.

Wielkość i skład organów spółki

Skład Rady Nadzorczej powinien spełniać kryteria niezależności, takie jak są przyjęte w Kodeksie szwedzkim. Jednakże Zarząd – będący organem wykonawczym - składa się z osób pełniących funkcje wykonawcze w Arctic Paper S.A, tak więc jego członkowie nie mogą być uważani za niezależnych od Spółki. Kadencja członków Zarządu, tak samo jak członków Rady Nadzorczej, wynosi trzy lata.

Przewodniczący organów spółki

Rada Nadzorcza, a nie Zgromadzenie Akcjonariuszy, wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i jego zastępcę.

Postępowanie organów spółki

Regulamin Zarządu jest uchwalany przez Radę Nadzorczą, z kolei regulamin Rady Nadzorczej zostaje uchwalony przez Radę Nadzorczą. Regulaminy nie są corocznie weryfikowane, ich weryfikacja i zmiana następuje w razie potrzeby. Te same zasady dotyczą regulaminów komitetów działających w ramach Rady Nadzorczej, które są uchwalane przez Radę Nadzorczą. Działania Dyrektora Generalnego nie są osobno uregulowane, ponieważ jest on jednocześnie prezesem Zarządu,

Wynagradzanie osób zasiadających w organach spółki i kadry zarządczej

Zasady wynagradzania i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza oraz działający w jej ramach Komitet Wynagrodzeń. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Zgromadzenia Akcjonariuszy. Programy motywacyjne są ustanawiane przez Radę Nadzorczą. Członkowie Rady Nadzorczej są upoważnieni do uczestniczenia w takich programach wyznaczonych dla kadry zarządczej. Nie ma ograniczeń w zakresie wysokości wynagrodzenia podczas trwania okresu wypowiedzenia ani w wysokości odprawy.

Informacje na temat ładu korporacyjnego

Polskie zasady ładu korporacyjnego nie wymagają tej samej szczegółowości odnośnie publikowanych informacji, jaka jest wymagana przez Kodeks szwedzki. Jednakże informacje na temat członków organów spółki, statutu spółki, wewnętrznych regulaminów i podsumowania istotnych różnic pomiędzy szwedzkim a polskim ujęciem ładu korporacyjnego i praw akcjonariuszy są publikowane na stronie internetowej Spółki.

Oświadczenia Zarządu

Dokładność i wiarygodność prezentowanych raportów

Członkowie Zarządu Arctic Paper S.A. oświadczają, iż zgodnie z ich najlepszą wiedzą:

- Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Arctic Paper za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy za 2017 rok;
- Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Arctic Paper w 2017 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej Arctic Paper, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Wybór jednostki uprawnionej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego

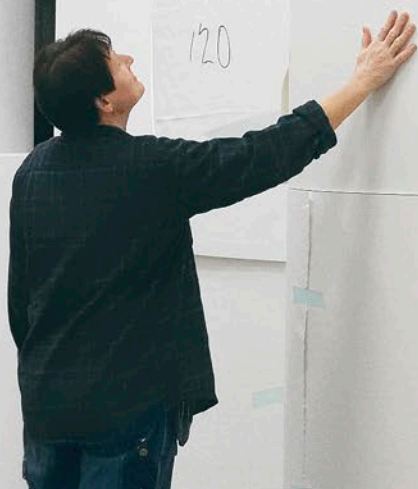
Członkowie Zarządu Arctic Paper S.A. oświadczają, że Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. - podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Arctic Paper, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy Członków Zarządu

Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Prezes Zarządu Dyrektor Zarządzający	Per Skoglund	9 kwietnia 2018	
Członek Zarządu Dyrektor Finansowy	Göran Eklund	9 kwietnia 2018	

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
do raportu rocznego za 2017 rok

1674
120

106
356

5156

74

Hst vid
mitlydning

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	Okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 tys. PLN	Okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 tys. PLN	Okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 tys. EUR	Okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 tys. EUR
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży	2 952 806	2 966 972	693 428	679 901
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	109 555	144 942	25 728	33 214
Zysk (strata) brutto	85 458	94 099	20 069	21 563
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	70 629	74 352	16 586	17 038
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	64 991	76 550	15 262	17 542
Zysk (strata) netto za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	36 720	47 910	8 623	10 979
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	261 595	184 958	61 432	42 384
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(180 715)	(174 677)	(42 439)	(40 028)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	41 798	(66 817)	9 816	(15 311)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	122 678	(56 536)	28 809	(12 955)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783	69 287 783	69 287 783
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783	69 287 783	69 287 783
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN/EUR)	0,53	0,69	0,12	0,16
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN/EUR)	0,53	0,69	0,12	0,16
Średni kurs PLN/EUR *			4,2583	4,3638
	Na dzień 31 grudnia 2017 tys. PLN	Na dzień 31 grudnia 2016 tys. PLN	Na dzień 31 grudnia 2017 tys. EUR	Na dzień 31 grudnia 2016 tys. EUR
Aktywa	1 900 325	1 816 722	455 615	410 651
Zobowiązania długoterminowe	531 128	428 634	127 341	96 888
Zobowiązania krótkoterminowe	576 275	580 457	138 166	131 206
Kapitał własny	791 294	789 543	189 718	178 468
Kapitał podstawowy	69 288	69 288	16 612	15 662
Liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783	69 287 783	69 287 783
Rozwodniona liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783	69 287 783	69 287 783
Wartość księgową na jedną akcję (w PLN/EUR)	11,42	11,40	2,74	2,58
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w PLN/EUR)	11,42	11,40	2,74	2,58
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda (w PLN/EUR)	-	-	-	-
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w PLN/EUR)	-	-	-	-
Kurs PLN/EUR na koniec okresu **	-	-	4,1709	4,4240

* - Pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez NBP w okresie, którego dotyczą prezentowane dane.

** - Pozycje bilansowe i wartość księgową na jedną akcję przeliczono według średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przeznaczony)
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży papieru i celulozy	10.1	2 952 806	2 966 972
Przychody ze sprzedaży		2 952 806	2 966 972
Koszt własny sprzedaży	11.5	(2 417 081)	(2 399 846)
Zysk (strata) ze sprzedaży		535 725	567 126
Koszty sprzedaży	11.5	(348 093)	(353 255)
Koszty ogólnego zarządu	11.5	(92 671)	(90 335)
Pozostałe przychody operacyjne	11.1	43 654	66 554
Pozostałe koszty operacyjne	11.2	(29 060)	(45 147)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		109 555	144 942
Przychody finansowe	11.3	1 831	1 350
Koszty finansowe	11.4	(25 929)	(52 192)
Zysk (strata) brutto		85 458	94 099
Podatek dochodowy	13	(14 829)	(19 747)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		70 629	74 352
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej	14	(5 637)	2 198
Zysk (strata) netto za rok obrotowy		64 991	76 550
Przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym:			
- zysk (strata) z działalności kontynuowanej		42 357	45 712
- zysk (strata) z działalności zaniechanej		(5 637)	2 198
Akcjonariuszowi niekontrolującemu, w tym:			
- zysk (strata) z działalności kontynuowanej		28 272	28 640
- zysk (strata) z działalności zaniechanej		-	-
		64 991	76 550
Zysk/(strata) na jedną akcję:			
- podstawowy z zysku/(straty) za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	16	0,53	0,69
- podstawowy z zysku/(straty) z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	16	0,61	0,66
- rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	16	0,53	0,69
- rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	16	0,61	0,66

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego		64 991	76 550
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w przyszłych okresach sprawozdawczych:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	30.2	(48 581)	(3 063)
Wycena instrumentów finansowych	12	3 244	43 681
Podatek odroczony od wyceny instrumentów finansowych	13.1	(958)	(10 369)
Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w przyszłych okresach sprawozdawczych:			
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	11.7	(5 343)	(9 281)
Podatek odroczony od zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących programów określonych świadczeń	13.1	1 157	1 396
Pozostałe całkowite dochody		(50 481)	22 363
Całkowite dochody			
Przypadające:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		5 785	61 799
Akcjonariuszowi niekontrolującemu		8 726	37 114

Skonsolidowany bilans

	Nota	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016 (przekształcone)	Na dzień 1 stycznia 2016 (przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	18	834 205	834 614	759 879
Nieruchomości inwestycyjne	20	4 107	4 074	3 982
Aktywa niematerialne	21	51 108	57 033	51 622
Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	22	988	924	5 169
Inne aktywa finansowe	24.1	22 056	10 913	1 017
Inne aktywa niefinansowe	24.2	1 513	1 548	1 472
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13.3	32 387	21 879	38 804
		946 363	930 984	861 944
Aktywa obrotowe				
Zapasy	27	350 996	360 353	390 631
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	28	330 071	343 496	336 499
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		6 687	11 328	6 941
Inne aktywa niefinansowe	24.2	13 583	16 492	11 531
Inne aktywa finansowe	24.1	7 151	11 218	944
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29	241 403	130 157	188 552
		949 891	873 044	935 099
Aktywa związane z działalnością zaniechaną	14	4 071	12 694	47 467
SUMA AKTYWÓW		1 900 325	1 816 722	1 844 510
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)				
Kapitał podstawowy	30.1	69 288	69 288	69 288
Kapitał zapasowy	30.3	447 638	447 638	447 638
Pozostałe kapitały rezerwowe	30.4	125 997	156 975	127 976
Różnice kursowe z przeliczenia	30.2	(9 207)	19 717	21 810
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	30.5	(62 364)	(127 542)	(165 581)
Zakumulowane inne całkowite dochody związane z działalnością zaniechaną	14	(11 611)	(12 120)	(8 974)
		559 740	553 955	492 156
Udział niekontrolujący	30.6	231 555	235 588	215 976
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		791 294	789 543	708 131
Zobowiązania długoterminowe				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	32	372 576	275 464	222 305
Rezerwy	33	101 554	90 313	82 855
Pozostałe zobowiązania finansowe	32	3 945	30 082	41 057
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	34 301	11 851	2 468
Rozliczenia międzyokresowe	34.2	18 752	20 924	23 914
		531 128	428 634	372 599
Zobowiązania krótkoterminowe				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	32	39 440	55 367	82 883
Rezerwy	33	4 667	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	32	33 153	26 686	83 503
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	34.1	423 868	399 727	407 128
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		570	179	281
Rozliczenia międzyokresowe	34.2	74 576	98 498	108 720
		576 275	580 457	682 515
Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną	14	1 626	18 088	81 264
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		1 109 030	1 027 179	1 136 379
SUMA PASYWÓW		1 900 325	1 816 722	1 844 510

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk(strata) brutto z działalności kontynuowanej		85 458	94 099
Zysk(strata) brutto z działalności zaniechanej		(5 645)	1 191
Zysk (strata) brutto		79 813	95 290
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	11.6	111 073	100 975
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		(699)	4 404
Utrata wartości aktywów niefinansowych		23 761	4 151
Odsetki i dywidendy, netto		22 344	23 673
Zyski / strata na działalności inwestycyjnej		196	(1 534)
Zmiana stanu należności oraz pozostałych aktywów niefinansowych	29.1	(9 227)	2 793
Zmiana stanu zapasów	29.1	(2 316)	46 103
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	29.1	42 711	(31 885)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	29.1	(13 335)	(15 775)
Zmiana stanu rezerw	29.1	3 790	(30 488)
Podatek dochodowy zapłacony		1 363	(6 407)
Odwrocenie odpisów na aktywa związane z działalnością zaniechaną		-	(10 618)
Efekt umorzenia praw do emisji CO2 rozpoznanych w wyniku połączenia jednostek gospodarczych		-	406
Certyfikaty kogeneracji		5 601	(5 033)
Pozostałe	29.1	(3 480)	8 903
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		261 595	184 958
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		290	2 005
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	29.1	(181 448)	(177 612)
Inne wydatki / wpływy inwestycyjne		442	930
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(180 715)	(174 677)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym		(54 203)	(41 830)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(4 070)	(3 100)
Wpływy z innych zobowiązań finansowych		-	1 154
Splata innych zobowiązań finansowych		(17 066)	(45 068)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek, kredytów i obligacji		228 611	261 915
Splata pożyczek i kredytów		(75 824)	(199 173)
Odsetki zapłacone		(22 891)	(23 214)
Dywidendy wypłacone udziałowcom niekontrolującym	30.6	(12 759)	(17 502)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		41 798	(66 817)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		122 678	(56 536)
Różnice kursowe netto		(10 303)	(1 591)
Środki pieniężne na początek okresu	29	131 476	189 603
Środki pieniężne na koniec okresu	29	243 851	131 476

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane (Niepokryte straty)	Zakumulowane inne całkowite dochody związane z działalnością zaniechaną	Razem	Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku		69 288	447 638	19 717	156 975	(127 542)	(12 120)	553 955	235 588	789 543
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		-	-	-	-	36 720	-	36 720	28 272	64 991
Inne całkowite dochody netto za rok		-	-	(28 415)	1 666	(4 186)	-	(30 935)	(19 546)	(50 481)
Całkowite dochody za okres		-	-	(28 415)	1 666	32 534	-	5 785	8 726	14 511
Podział wyniku finansowego	30.5	-	-	-	(32 644)	32 644	-	-	-	-
Działalność zaniechana	14	-	-	(509)	-	-	509	-	-	-
Wyplata dywidendy akcjonariuszom niekontrolującym	30.6	-	-	-	-	-	-	-	(12 759)	(12 759)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku		69 288	447 638	(9 207)	125 997	(62 364)	(11 611)	559 740	231 555	791 294

Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

		Kapitał	Kapitał	Różnice kursowe	Pozostałe	Zyski zatrzymane	całkowite dochody związane z działalnością zaniechaną	Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
	Nota	podstawowy	zapasowy	z przeliczenia jednostek zagranicznych	kapitały rezerwowe	(Niepokryte straty)	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2016 roku (przed przekształceniem)		69 288	447 638	21 810	127 976	(181 625)	(8 974)	200 744	676 856
Korekta bilansu otwarcia		-	-	-	-	16 045	-	15 231	31 276
Na dzień 1 stycznia 2016 roku (przekształcone)		69 288	447 638	21 810	127 976	(165 581)	(8 974)	215 976	708 131
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		-	-	-	-	47 910	47 910	28 640	76 550
Inne całkowite dochody netto za rok		-	-	(2 315)	24 090	(7 886)	13 889	8 474	22 363
Całkowite dochody za okres		-	-	(2 315)	24 090	40 024	61 799	37 114	98 913
Podział wyniku	30.5	-	-	-	4 909	(4 909)	-	-	-
Działalność zaniechana	14	-	-	222	-	2 924	(3 146)	-	-
Wypłata dywidendy akcjonariuszom niekontrolującym	30.6	-	-	-	-	-	-	(17 502)	(17 502)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku (przekształcone)		69 288	447 638	19 717	156 975	(127 542)	(12 120)	235 588	789 543

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje ogólne

Grupa Arctic Paper jest producentem objętościowego papieru książkowego, oferującym szeroki asortyment produktów w tym segmencie oraz graficznego papieru wysokogatunkowego. Produkujemy wiele rodzajów bezdrzewnego papieru niepowlekanego oraz powlekanego, a także drzewnego papieru niepowlekanego dla drukarni, dystrybutorów papieru, wydawców książek i czasopism oraz branży reklamowej. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Arctic Paper zatrudnia około 1.750 osób w swoich papierniach, spółkach zajmujących się sprzedażą papieru oraz w spółkach celulozowych, biurze zakupu oraz spółce produkującej opakowania do żywności. Nasze papiernie zlokalizowane są w Polsce i Szwecji i. Produkcja papieru w Papierni zlokalizowanej w Niemczech została wygaszona pod koniec 2015 roku. Celulozownie zlokalizowane są w Szwecji. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała 14 Biur Sprzedaży zapewniających dostęp do wszystkich rynków europejskich, w tym Europy Centralnej i Wschodniej. Nasze skonsolidowane przychody ze sprzedaży za 12 miesięcy 2017 roku wyniosły 2.953 milionów PLN.

Arctic Paper S.A. jest spółką holdingową utworzoną w kwietniu 2008 roku. W wyniku restrukturyzacji kapitałowej przeprowadzonej w 2008 roku papiernie Arctic Paper Kostrzyn (Polska) i Arctic Paper Munkedals (Szwecja) oraz Spółki Dystrybucyjne i biura sprzedaży stały się własnością Arctic Paper S.A. Poprzednio były one własnością Arctic Paper AB (później Trebruk AB), spółki pośrednio dominującej wobec

Arctic Paper S.A. Ponadto, w ramach ekspansji, Grupa nabyła w listopadzie 2008 roku papiernię Arctic Paper Mochenwangen (Niemcy) a w marcu 2010 roku papiernię Grycksbo (Szwecja). W grudniu 2012 roku Grupa nabyła pakiet kontrolny akcji Rottneros AB, notowanej na giełdzie NASDAQ w Sztokholmie i posiadającej udziały w dwóch celulozowniach (Szwecja).

W ciągu 2015 roku Zarząd Arctic Paper ogłosił, że rozpoczął aktywne poszukiwanie nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen, a także równolegle poddał ocenie możliwość podjęcia działań w celu dalszej redukcji strat tej papierni, w tym związanych z wygaszaniem produkcji. Z tego względu działalność Grupy Mochenwangen została potraktowana w niniejszym raporcie jako działalność zaniechana.

Jednostka Dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu – Nowe Miasto i Wilda, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000306944. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 080262255.

Spółka posiada też oddział zagraniczny, którego siedziba znajduje się w Szwecji, w Göteborgu.

1.1. Przedmiot działalności

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Arctic Paper jest produkcja papieru.

Dodatkowymi przedmiotami działalności Grupy, podporządkowanymi produkcji papieru, są:

- Produkcja i sprzedaż celulozy,
- Wytwarzanie energii elektrycznej,
- Przesyłanie energii elektrycznej,
- Dystrybucja energii elektrycznej,
- Produkcja ciepła,
- Dystrybucja ciepła,
- Usługi logistyczne,
- Dystrybucja papieru.

1.2. Struktura akcjonariatu

Akcjonariusz	według stanu na 31.12.2017				według stanu na 31.12.2016			
	Ilość akcji	Udział w kapitale zakładowym [%]	Ilość głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]	Ilość akcji	Udział w kapitale zakładowym [%]	Ilość głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]
Thomas Onstad	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%
- pośrednio poprzez	40 981 449	59,15%	40 981 449	59,15%	41 131 449	59,36%	41 131 449	59,36%
<i>Nemus Holding AB</i>	40 381 449	58,28%	40 381 449	58,28%	40 231 449	58,06%	40 231 449	58,06%
<i>inny podmiot</i>	600 000	0,87%	600 000	0,87%	900 000	1,30%	900 000	1,30%
- bezpośrednio	6 223 658	8,98%	6 223 658	8,98%	6 073 658	8,77%	6 073 658	8,77%
Pozostali	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%
Akcje własne	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%

Głównym akcjonariuszem Arctic Paper S.A. jest spółka prawa szwedzkiego Nemus Holding AB (należąca pośrednio do Pana Thomasa Onstad) posiadająca na dzień 31 grudnia 2017 roku 40.381.449 akcji naszej Spółki stanowiących 58,28% jej kapitału zakładowego odpowiadających 58,28% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. Tym samym Nemus Holding AB jest podmiotem dominującym w stosunku do Emitenta.

Ponadto, Pan Thomas Onstad, pośredni akcjonariusz Nemus Holding AB, posiada bezpośrednio 6.223.658 Akcji stanowiących 8,98% całkowitej liczby akcji Spółki oraz przez inny podmiot 600 000 akcji stanowiących 0,87% całkowitej liczby Akcji Spółki. Łączny bezpośredni i pośredni udział Pana Thomasa Onstada w kapitale Arctic Paper S.A. wynosi 68,13% na dzień 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016 roku: 68,13%) i nie zmienił się do dnia niniejszego raportu.

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Arctic Paper S.A. oraz następujące spółki zależne:

Jednostka	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział Grupy w kapitale jednostek zależnych na dzień		
			09	31	31
			kwietnia 2018	grudnia 2017	grudnia 2016
Arctic Paper Kostrzyn S.A.	Polska, Fabryczna 1, 66-470 Kostrzyn nad Odrą	Produkcja papieru	100%	100%	100%
Arctic Paper Munkedals AB	Szwecja, SE 455 81 Munkedal	Produkcja papieru	100%	100%	100%
Arctic Paper Mochenwangen GmbH	Niemcy, Fabrikstrasse 62, DE-882, 84 Wolpertswende	Produkcja papieru	99,74%	99,74%	99,74%
Arctic Paper Grycksbo AB	Szwecja, Box 1, SE 790 20 Grycksbo	Produkcja papieru	100%	100%	100%
Arctic Paper UK Limited	Wielka Brytania, Quadrant House, 47 Croydon Road, Caterham, Surrey	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Baltic States SIA	Łotwa, K. Vardemara iela 33-20, Riga LV-1010	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Deutschland GmbH	Niemcy, Am Sandtorkai 72, 20457 Hamburg	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Benelux S.A.	Belgia, Ophemstraat 24, B-3050 Oud-Heverlee	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Schweiz AG	Szwajcaria, Technoparkstrasse 1, 8005 Zurych	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Italia srl	Włochy, Via Cavriana 7, 20 134 Mediolan	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Danmark A/S	Dania, Korskindelund 6 DK-2670 Greve	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper France SAS	Francja, 43 rue de la Breche aux Loups, 75012 Paryż	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Espana SL	Hiszpania, Avenida Diagonal 472-474, 9-1 Barcelona	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Papierhandels GmbH	Austria, Hainborgerstrasse 34A, A-1030 Wiedeń	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Polska Sp. z o.o.	Polska, Okrężna 9, 02-916 Warszawa	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Norge AS	Norwegia, Eikenga 11-15, NO-0579 Oslo	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Sverige AB	Szwecja, SE 455 81 Munkedal	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper East Sp. z o.o.	Polska, Fabryczna 1, 66-470 Kostrzyn nad Odrą	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Investment GmbH *	Niemcy, Fabrikstrasse 62, DE-882, 84 Wolpertswende	Działalność spółek holdingowych	100%	100%	100%
Arctic Paper Finance AB	Szwecja, Box 383, 401 26 Göteborg	Działalność spółek holdingowych	100%	100%	100%
Arctic Paper Verwaltungs GmbH *	Niemcy, Fabrikstrasse 62, DE-882 84 Wolpertswende	Działalność spółek holdingowych	100%	100%	100%
Arctic Paper Immobilienverwaltung GmbH&Co. KG*	Niemcy, Fabrikstrasse 62, DE-882 84 Wolpertswende	Działalność spółek holdingowych	94,90%	94,90%	94,90%

Jednostka	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział Grupy w kapitale jednostek zależnych na dzień		
			09	31	31
			kwietnia 2018	grudnia 2017	grudnia 2016
Arctic Paper Investment AB **	Szwecja, Box 383, 401 26 Göteborg	Działalność spółek holdingowych	100%	100%	100%
EC Kostrzyn Sp. z o.o.	Polska, ul. Fabryczna 1, 66-470 Kostrzyn nad Odrą	Wynajem nieruchomości oraz maszyn i urządzeń	100%	100%	100%
Arctic Paper Munkedals Kraft AB	Szwecja, 455 81 Munkedal	Produkcja energii wodnej	100%	100%	100%
Rottneros AB	Szwecja, Sunne	Działalność spółek holdingowych	51,27%	51,27%	51,27%
Rottneros Bruk AB	Szwecja, Sunne	Produkcja celulozy	51,27%	51,27%	51,27%
Utansjö Bruk AB	Szwecja, Hamösand	Spółka nie prowadząca działalności	51,27%	51,27%	51,27%
Vallviks Bruk AB	Szwecja, Söderhamn	Produkcja celulozy	51,27%	51,27%	51,27%
Rottneros Packaging AB	Szwecja, Sztokholm	Produkcja opakowań do żywności	51,27%	51,27%	51,27%
SIA Rottneros Baltic	Łotwa, Ventspils	Biuro zakupów	51,27%	51,27%	51,27%

* - spółki utworzone w celu nabycia Arctic Paper Mochenwangen GmbH

** - spółka utworzona w celu nabycia Grycksbo Paper Holding AB (zamkniętej w ciągu 2015 roku) i pośrednio Arctic Paper Grycksbo AB

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, jak również na dzień publikacji niniejszego raportu procentowy udział w głosach posiadanych przez Grupę w spółkach zależnych odpowiadał procentowemu udziałowi w kapitale podstawowym tych spółek. Wszystkie jednostki zależne wchodzące w skład Grupy podlegają konsolidacji metodą pełną w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli.

3. Skład organów zarządzających i nadzorujących

3.1. Zarząd Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w skład Zarządu Jednostki Dominującej wchodziło:

- Per Skoglund - Prezes Zarządu powołany w dniu 27 kwietnia 2016 roku (powołany na Członka Zarządu w dniu 27 kwietnia 2011 roku);
- Göran Eklund – Członek Zarządu powołany w dniu 30 sierpnia 2017 roku.

Na posiedzeniu w dniu 19 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza nie przedłużyła upływającej w dniu 29 maja 2017 roku kadencji następującym Członkom Zarządu: Panu Wolfgangowi Lübbert, Panu Jackowi Łoś oraz Panu Michałowi Sawce.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 30 sierpnia 2017 roku odwołała z dniem 1 września 2017 roku Panią Małgorzatę Majewską-Śliwa z funkcji Członka Zarządu i jednocześnie powołała do pełnienia tej funkcji Pana Görana Eklunda.

Od dnia 31 grudnia 2017 roku do dnia publikacji niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu Jednostki Dominującej.

3.2. Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej wchodziło:

- Per Lundeen – Przewodniczący Rady Nadzorczej powołany 22 września 2016 roku (powołany do Rady Nadzorczej w dniu 14 września 2016 roku);
- Roger Mattsson - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej powołany w dniu 22 września 2016 roku. (powołany na Członka Rady Nadzorczej w dniu 16 września 2014 roku);
- Thomas Onstad – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 22 października 2008 roku;
- Mariusz Grendowicz – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 28 czerwca 2012 roku;
- Maciej Georg – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 14 września 2016 roku.

Do dnia publikacji niniejszego raportu nie było zmian w składzie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej.

3.3. Komitet Audytu Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w skład Komitetu Audytu Jednostki Dominującej wchodziło:

- Mariusz Grendowicz – Przewodniczący Komitetu Audytu powołany w dniu 18 września 2017 roku (powołany na Członka Komitetu Audytu w dniu 20 lutego 2013 roku).
- Roger Mattsson – Członek Komitetu Audytu powołany w dniu 23 czerwca 2016 roku;
- Maciej Georg – Członek Komitetu Audytu powołany w dniu 22 września 2016 roku.

Do dnia publikacji niniejszego raportu nie było dalszych zmian w składzie Komitetu Audytu Jednostki Dominującej.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 9 kwietnia 2018 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych ma profesjonalny osąd kierownictwa.

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego i finansowego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa posiada umowy leasingu, które według osądu Zarządu, spełniają kryteria leasingu operacyjnego oraz umowy, które spełniają kryteria leasingu finansowego. Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjny lub finansowy w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja kontroli nad nabywanymi jednostkami i wspólne przedsięwzięcia

W przypadku nabywania udziałów w innych jednostkach Zarząd Jednostki Dominującej dokonuje profesjonalnego osądu w zakresie oceny, czy sprawuje ona nad nimi kontrolę lub współkontrolę oraz w zakresie metody ujęcia tej transakcji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie wytycznych zawartych w MSSF 10, MSSF 3 i MSSF 11.

Umowa na odbiór gazu

Grupa zawiera transakcje typu „bierz lub płać”, dotyczące odbioru dostaw gazu do spółki Arctic Paper Kostrzyn S.A. na własny użytek. W odniesieniu do tych transakcji Grupa na każdy dzień bilansowy sprawdza, czy przyznany minimalny

limit w zakresie odbioru gazu został wykorzystany i czy na dzień bilansowy Grupa nie jest zobowiązana do zawiązania rezerwy na rozliczenie w zakresie nieodebranych ilości.

Segmenty operacyjne

Grupa rozpoznaje następujące segmenty operacyjne: Niepowlekane, Powlekane, Celuloza oraz Pozostałe. Zarząd Jednostki Dominującej dokonuje profesjonalnego osądu w zakresie indyfikacji tych segmentów na podstawie wytycznych zawartych w MSSF 8. Szczegółowy sposób idyfikacji segmentów oraz podstawowe dane finansowe są prezentowane w nocie 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Waluty funkcjonalne

Dane finansowe jednostek wchodzących w skład Grupy będące podstawą skonsolidowanego sprawozdania finansowego są określone w walutach funkcjonalnych tych jednostek a następnie przeliczane na walutę prezentacji tj. PLN, zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 6.2. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zarząd Jednostki Dominującej dokonuje profesjonalnego osądu w zakresie określenia walut funkcjonalnych dla danej jednostki na podstawie wytycznych zawartych w MSR 21.

Działalność zaniechana

Dnia 28 lipca 2015 roku Zarząd Arctic Paper S.A. ogłosił program poprawy rentowności Grupy, którego celem jest redukcja kosztów działalności. Jednocześnie Zarząd Arctic

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych w Arctic Paper Mochenwangen oraz w Arctic Paper Grycksbo

Na dzień 31 grudnia 2012 roku został przeprowadzony dla spółki produkcyjnej Arctic Paper Mochenwangen test utraty wartości w odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. W wyniku tego testu dokonano dalszego odpisu wartości netto rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2012 roku. W rezultacie wartość tych aktywów na powyższą datę wyniosła 0 tys. PLN.

Nakłady inwestycyjne poniesione w latach 2013-2016 roku były w całości umorzone w momencie ich poniesienia. W 2017 roku Arctic Paper Mochenwangen nie ponosił nakładów

Paper ogłosił, że rozpoczął aktywne poszukiwanie nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen, a także równolegle poddał ocenie możliwość podjęcia działań w celu dalszej redukcji strat tej Papierni, w tym związanych z wygaszaniem produkcji. Ze względu na istotną część działalności Grupy prowadzoną przez AP Mochenwangen i spółki powstałe w celu nabycia Papierni oraz ich wyodrębnienie operacyjne i geograficzne, Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną na dzień 31 grudnia 2015 roku. W związku z kontynuacją poszukiwania nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen lub jej poszczególnych aktywów Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną również na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Zarząd także uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną z wyjątkiem rezerwy na odprawy emerytalne jako zobowiązanie, które nie zostanie sprzedane z pozostałymi aktywami tej Grupy. Na wartość głównego aktywa Grupy Mochenwangen, czyli gruntu, istotny wpływ mają wyniki badań środowiskowych m.in. określających stopień skażenia gruntu. Na dzień bilansowy Grupa jest w trakcie przeprowadzania badań w tym zakresie.

Więcej informacji na temat działalności zaniechanej zostało wykazane w nocie 14 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

inwestycyjnych.

Od 31 grudnia 2015 roku działalność Grupy Arctic Paper Mochenwangen jest prezentowana jako działalność zaniechana.

Na dzień 30 czerwca 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku zostały przeprowadzone dla spółki produkcyjnej Arctic Paper Grycksbo testy utraty wartości w odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. W wyniku tych testów dokonano odpisów wartości netto rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych odpowiednio na dzień 30 czerwca 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2016 roku po corocznej ocenie przesłanek dotyczących wystąpienia utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych, Zarząd stwierdził potrzebę przeprowadzenia testów na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych na te dni. Wyniki przeprowadzonych testów nie wykazały dalszej utraty wartości tych aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku został przeprowadzony dla spółki produkcyjnej Arctic Paper Grycksbo test utraty wartości w odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. W wyniku tego testu dokonano odpisu wartości netto rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych odpowiednio na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wyniki przeprowadzonych testów zostały przedstawione w nocie nr 25.

Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Koszt programu świadczeń emerytalnych po okresie zatrudnienia jest ustalany przy zastosowaniu technik aktuarialnych. Dokonane szacunki zostały przedstawione w nocie nr 26. Dokonanie aktuarialnej wyceny wymaga przyjęcia pewnych założeń, co do stóp dyskontowych, prognozowanych podwyżek wynagrodzenia, wskaźnika umieralności oraz prognozowanego wzrostu świadczeń emerytalnych. Z uwagi na długoterminowy charakter takich programów szacunki te są obciążone pewną dozą niepewności.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostaną osiągnięte zyski podatkowe pozwalające na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Obliczenia aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały przedstawione w nocie nr 13.3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Wartość godziwa instrumentów finansowych została przedstawiona w nocie nr 40.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Zakres przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych został przedstawiony w nocie nr 9.5 a dla aktywów niematerialnych w nocie 9.7.

Niepewność związana z rozliczeniem podatkowym

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych

przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Odpisy aktualizujące zapasy i należności

Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Wartość odpisu na należności stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową należności a jej szacowaną prawdopodobną wartością uzyskaną z jej zapłaty. Odpis na zapasy występuje w przypadku gdy wartość bilansowa danego asortymentu jest niższa niż jego cena sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto jest oszacowywana jako możliwa do uzyskania cena sprzedaży danego asortymentu pomniejszona o koszty sprzedaży.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych i pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej. Do instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy spółka zalicza kontrakty walutowe typu forward, kontrakt na zakup energii elektrycznej, kontrakt na sprzedaż celulozy, opcję typu floor oraz kontrakty typu SWAP odsetkowy, w przypadku kiedy nie podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń (Nota 40).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”). Na dzień bilansowy, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie oraz standardami MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Niektóre jednostki zależne Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”) lub zgodnie z innymi lokalnymi standardami rachunkowości właściwymi dla jednostek zagranicznych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do uzyskania wartości zgodnych z MSSF UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

6.2. Waluty funkcjonalne i waluta sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN, które są również walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej.

Walutami funkcjonalnymi spółek Grupy uwzględnionymi w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są: złoty polski (PLN), korona szwedzka (SEK), euro (EUR), korona norweska (NOK), korona duńska (DKK), funt szterling (GBP) oraz frank szwajcarski (CHF).

7. Zmiany w dotychczas stosowanych zasadach rachunkowości i porównywalność danych

7.1. Zmiany w dotychczasowych zasadach rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się po dniu 1 stycznia 2017 roku:

— Zmiany do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat
Zmiany doprecyzowują kwestie związane z powstawaniem ujemnych różnic przejściowych w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej, oszacowaniem prawdopodobnego przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany mają zastosowanie retrospektywne.

— Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji
Zmiany zobowiązują jednostkę do ujawnienia informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej. Nie jest wymagane przedstawienie informacji

porównawczych za poprzednie okresy. Zastosowanie zmiany przedstawiono w nocie 40.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

— Zmiany MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016
Zmiany doprecyzowują, że wymogi określone w standardzie mają zastosowanie także do udziałów jednostki w jednostkach zależnych, wspólnych ustaleniach umownych (tj. wspólnych działaniach lub wspólnych przedsięwzięciach), jednostkach stowarzyszonych lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, które zostały sklasyfikowane (lub włączone do grupy do zbycia, która została sklasyfikowana) jako przeznaczone do sprzedaży lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnych innych standardów, interpretacji lub zmian, które zostały opublikowane, lecz nie weszły dotychczas w życie.

7.2. Porównywalność danych i korekty błędów z lat ubiegłych

7.2.1. Prezentacja kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu

Dokonano zmiany prezentacji kosztu własnego sprzedaży oraz kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku zwiększając koszty sprzedaży o kwotę 102.998 tys. PLN oraz zwiększając koszty ogólnego zarządu o kwotę 20.566 tys. PLN oraz zmniejszając koszt własny sprzedaży o kwotę 123.564 tys. PLN. Zmiana danych

porównywalnych wynikała z wydzielenia w niektórych spółkach zależnych kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu. Ze względu na układ kosztów odmienny od tego stosowanego w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, koszty sprzedaży i koszty ogólnego zarządu w tych spółkach nie były wydzielane w latach wcześniejszych.

7.2.2. Korekta okresów ekonomicznej użyteczności

W wyniku korekty okresów ekonomicznej użyteczności dla rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych Grupa zdecydowała o zmianie okresów ekonomicznej użyteczności dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych dla Grupy Rottneros na te stosowane przez Grupę Rottneros w podejściu retrospektywnym (wcześniej okresy ekonomicznej użyteczności były oparte na szacunkach rzeczoznawców majątkowych dokonujących wyceny tych aktywów na dzień nabycia kontroli nad Rottneros AB. Dokonano ich błędnej weryfikacji w latach poprzednich. Błąd nastąpił w roku 2014 przy pierwszej weryfikacji stawek.

W konsekwencji dokonano zmiany wartości rzeczowych aktywów trwałych, kosztów amortyzacji oraz podatku odroczonego dla danych porównawczych na dzień 31 grudnia 2016 roku w stosunku do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku a także na dzień 1 stycznia 2016 roku.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku rzeczowe aktywa trwałe wzrosły o 59.796 tys. zł, aktywo z tytułu podatku

odroczonego zmniejszyło się o 13.155 tys. PLN a kapitał własny wzrósł o 46.641 tys. PLN, z tym że udział niekontrolujący wzrósł o 22.714 tys. PLN, kapitał z różnic kursowych z przeliczenia zmniejszył się o 81 tys. PLN a niepokryte straty zmniejszyły się o 24.008 tys. PLN. Zmiana okresu ekonomicznej użyteczności dla rzeczowych aktywów Grupy Rottneros spowodowała także wzrost zysku netto za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku o 15.524 tys. PLN poprzez zmniejszenie się kosztu własnego sprzedaży o 19.902 tys. PLN i wzrost podatku dochodowego o 4.378 tys. PLN.

Na dzień 1 stycznia 2016 roku rzeczowe aktywa trwałe wzrosły o 40.097 tys. zł, aktywo z tytułu podatku odroczonego zmniejszyło się o 8.821 tys. PLN a kapitał własny wzrósł o 31.276 tys. PLN, z tym że udział niekontrolujący wzrósł o 15.231 tys. PLN, a niepokryte straty zmniejszyły się o 16.045 tys. PLN.

Zysk na jedną akcję podstawowy i rozwodniony przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej za rok zakończony 31 grudnia 2016 wzrósł z 0,58 PLN do 0,69 PLN.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,

Zarząd dokonał wstępnej analizy posiadanych umów i ze względu na ich charakter oraz brak niestandardowych zapisów zmiany dotyczące MSSF 15 nie będą miały istotnego wpływu na wyniki Grupy (szczegóły omówiono w nocie 8.1. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później, (szczegóły omówiono w nocie 8.2. niniejszego

skonsolidowanego sprawozdania finansowego),

- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później, (szczegóły omówiono w nocie 8.3. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego)
- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się

dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,

- Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9 *Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą* (opublikowano dnia 12 października 2017

roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

- KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej i zaliczki* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

8.1. Wdrożenie MSSF 15

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

Grupa planuje zastosować MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem pełnej metody retrospektywnej. Grupa prowadzi główną działalność w obszarze sprzedaży papieru i celulozy.

Szczegółowa analiza wpływu zmian została zakończona w 2017 roku. Przygotowując się do przyjęcia MSSF 15 Grupa bierze pod uwagę co następuje:

Identyfikacja umownych zobowiązań do wykonania świadczeń

Przedmiotem działalności Grupy jest produkcja oraz sprzedaż papieru i produktów masy celulozowej, a w związku z tym przyjęcie MSSF 15 nie powinno mieć żadnego wpływu na przychody oraz zyski i straty Grupy w odniesieniu do umów z klientami, w których sprzedaż produktów jest jedynym zobowiązaniem umownym do wykonania świadczeń. Grupa oczekuje, że ujęcie przychodu pojawi się w momencie, w

którym kontrola nad aktywami jest przenoszona na klienta, czyli ogólnie w momencie dostarczenia towarów.

Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami obejmują rabaty ilościowe. Obecnie Grupa ujmuje przychód ze sprzedaży towarów wyceniany w wartości godziwej otrzymanego wynagrodzenia lub należności, po pomniejszeniu o zniżki i rabaty ilościowe. Jeśli przychód nie może być wiarygodnie wyceniony, Grupa opóźnia ujęcie przychodu do momentu, w którym niepewność zostanie rozstrzygnięta. Przepisy takie powodują powstanie wynagrodzenia zmiennego zgodnie z MSSF 15 i będą musiały zostać oszacowane podczas zawarcia umowy, a następnie uaktualnione. Zgodnie z wymaganiami MSSF 15 oszacowane wynagrodzenie zmienne musi zostać ograniczone w celu zapobieżenia przeszacowaniu przychodu. Grupa oczekuje, iż zastosowanie ograniczenia nie spowoduje korekt przychodu, jako że kwota szacowanego rabatu zostaje oszacowana już w momencie zawarcia umowy (kwota szacowanego rabatu zostaje odnotowana w okresie, w którym następuje sprzedaż).

Prezentacja i wymagania dotyczące ujawniania informacji

Prezentacja i wymagania dotyczące ujawniania informacji zgodnie z MSSF 15 jest bardziej szczegółowe niż w ramach dotychczasowego MSSF. Prezentacja wymagań przedstawia istotną zmianę w stosunku do obecnej praktyki i znacząco podnosi zakres ujawnień informacji wymagany w sprawozdaniach finansowych Grupy. Wiele z wymagań dotyczących ujawnień informacji zawartych w MSSF 15 jest nowych, a Grupa oceniła, że wpływ niektórych z tych wymagań będzie znaczący. Grupa w szczególności oczekuje rozszerzenia not do sprawozdań finansowych z racji

ujawnienia dokonania znaczących osądów: głównie przy określaniu ceny transakcji umów zawierających wynagrodzenie zmienne. Ujawnione zostaną również informacje dotyczące relacji pomiędzy ujawnieniem dezagregowanego przychodu a informacjami o przychodach ujawnionymi dla każdego

8.2. Wdrożenie MSSF 9

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 Instrumenty finansowe („MSSF 9”). MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Grupa planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Grupa przeprowadziła ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Grupa zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny. W wyniku zastosowania MSSF 9, zmieni się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

Klasyfikacja i wycena

Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitału własnego, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Oczekuje się, że wszystkie aktywa finansowe wyceniane

8.3. Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

segmentu objętego sprawozdaniem. W 2017 r. Grupa kontynuowała testowanie odpowiedniego systemu, mechanizmów kontroli wewnętrznej i procedur niezbędnych do zbierania i ujawniania wymaganych informacji.

dotychczas w wartości godziwej, dalej pozostaną wyceniane w wartości godziwej.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

Utrata wartości

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wyceni odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia z tytułu.

Grupa ocenia, że w związku z charakterem należności z tytułu dostaw i usług, sposób kalkulacji odpisu z tytułu utraty wartości nie zmieni się istotnie.

Rachunkowość zabezpieczeń

Ponieważ MSSF 9 nie zmienia ogólnych zasad funkcjonowania rachunkowości zabezpieczeń Grupy, zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie

z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Grupa jest leasingobiorcą głównie w przypadku umów najmu powierzchni biurowych, samochodów oraz maszyn i urządzeń, co szerzej opisano w nocie 19.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych

zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

8.4. Wdrożenie pozostałych standardów

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

9. Istotne zasady rachunkowości

9.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Arctic Paper S.A. i jej jednostek zależnych sporządzane każdorazowo za rok zakończony 31 grudnia. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF UE, sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty. Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy,

zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że, dowodzą wystąpienia utraty wartości. Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez Jednostkę Dominującą ma miejsce wtedy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółką analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;

9.2. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontrolce.

Inwestycje Grupy we wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję we wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia. W dniu dokonania inwestycji we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane, jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy we wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danego wspólnego przedsięwzięcia.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział we wspólnym przedsięwzięciu, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

Przychody/koszty z wyceny udziałów we wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane jako pozostałe przychody/koszty finansowe.

9.3. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zostały ujawnione w nocie 40.1.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w

sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarządy spółek zależnych lub Zarząd Arctic Paper S.A. określają zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych.

Niezależni rzeczoznawcy są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości na koniec każdego roku obrotowego.

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych jest dokonywana przez niezależne instytucje finansowe specjalizujące się w wycenie takich instrumentów.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

9.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna jednostki są przeliczane na walutę pomiaru przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna jednostki są przeliczane na walutę pomiaru przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów lub kosztów finansowych lub - w przypadkach zdefiniowanych w zasadach (polityce) rachunkowości - są kapitalizowane, jako koszt aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie innej niż waluta funkcjonalna są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie innej niż waluta funkcjonalna są przeliczane na walutę funkcjonalną po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Walutami funkcjonalnymi zagranicznych jednostek zależnych są EUR, SEK, DKK, NOK, GBP i CHF. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania tych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy (PLN) po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich rachunki zysków i strat są przeliczane po średnim kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe od pożyczek traktowanych zgodnie z MSR, 21 jako inwestycje w spółki zależną są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozostałych całkowitych dochodach.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240
SEK	0,4243	0,4619
DKK	0,5602	0,5951
NOK	0,4239	0,4868
GBP	4,7001	5,1445
CHF	3,5672	4,1173

Średnie kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	01/01 - 31/12/2017	01/01 - 31/12/2016
USD	3,7782	3,9432
EUR	4,2583	4,3638
SEK	0,4422	0,4612
DKK	0,5725	0,5861
NOK	0,4570	0,4697
GBP	4,8595	5,3417
CHF	3,8364	4,0027

9.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty

poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	25 - 50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	5 - 20 lat
Urządzenia biurowe	3 - 10 lat
Środki transportu	5 - 10 lat
Komputery	1 - 10 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku właśnie zakończonego okresu sprawozdawczego.

pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone, jako różnica

inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

9.5.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży, działalność zaniechana

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólnie przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSR 39, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

9.6. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość bilansowa składnika aktywów obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczony.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe (nota nr 9.5) aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

9.7. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone, (jeżeli spełniają kryterium rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów

niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku właśnie zakończonego okresu sprawozdawczego.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace

rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną

one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego

przedsięwzięcia. Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie, – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej, – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Relacje z klientami	Znaki handlowe	Oprogramowanie
Okres użytkowania	10 lat	Nieokreślony	2-5 lat
Metoda amortyzacji	10 lat metodą liniową	Nie amortyzuje się	2-5 lat metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu	Nabyte Coroczna weryfikacja oraz w przypadku istnienia przesłanki	Nabyte Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu
Test na utratę wartości	utraty wartości	wskazującej na utratę wartości	utraty wartości

Po analizie istotnych czynników, dla znaków handlowych Grupa nie określa limitu okresu użytkowania. Intencją Grupy jest funkcjonowanie przez nieokreślony czas pod tym samym znakiem handlowym i ocenia się, iż nie nastąpi jego utrata wartości. W związku z tym i zgodnie z MSR 38 Grupa nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych od składników aktywów niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. W przypadku takich zasobów okres użytkowania powinien być weryfikowany w każdym okresie sprawozdawczym, co ma na

celu ustalenie, czy zdarzenia i okoliczności nadal potwierdzają założenie o nieokreślonym czasie użytkowania składnika aktywów.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

9.7.1. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki:

— Sumy:

- › przekazanej zapłaty,
- › kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
- › w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.

— nad wartością godziwą ustaloną na dzień przejęcia możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie

sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach

9.7.2. Prawa do emisji

Grupa jest właścicielem elektrociepłowni i z tego tytułu posiada prawa do emisji zużywane w toku działalności. Grupa stosuje metodę wykazywania zobowiązań netto dotyczącą ujęcia księgowego praw do emisji gazów cieplarnianych. Oznacza to, że prawa nabyte bezpłatnie, ujemowane są w bilansie w cenie ich nabycia równej „zero”, a rezerwa związana z zobowiązaniem do umorzenia odpowiedniej liczby praw tworzona jest w momencie wystąpienia deficytu posiadanych praw. W przypadku zakupu praw do emisji gazów cieplarnianych w celu pokrycia deficytu w przyszłości, w momencie nabycia prawa te są ujemowane w cenie nabycia w aktywach niematerialnych. Rezerwa na deficyt praw do emisji jest mierzona wtedy zgodnie z wartością nabytych aktywów niematerialnych. Rezerwa jest rozpoznana w wysokości opartej na rocznym limicie praw do emisji.

Polityka ujęcia transakcji typu swap CER/EUA

Grupa zawiera transakcje wymiany forward ("swap EUA/CER") z podmiotami zewnętrznymi w celu wymiany praw do emisji, CO₂ w ramach europejskiego systemu handlu, ("EUA") w przyszłości (przed datą, w której poszczególne zakłady muszą regulować swoje zobowiązania za dany okres) na taką samą

9.7.3. Certyfikaty w kogeneracji

Grupa, jako jednostka produkująca energię elektryczną w kogeneracji otrzymuje świadectwa pochodzenia, („certyfikaty”). Przychody z tytułu certyfikatów rozpoznawane są, jako pomniejszenie kosztów w momencie produkcji i wyceniane po aktualnie obowiązującej na rynku cenie, pod warunkiem, że rynek ww. certyfikatów jest aktywny. W przeciwnym wypadku

9.8. Leasing

Grupa, jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujemowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy

odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujemowane w zysku lub stracie. Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Ujęcie księgowe w momencie otrzymania zapłaty
Jeżeli zapłata jest otrzymana przed datą zapadalności transakcji typu swap EUA/CER, Grupa rozpoznaje przychody przyszłych okresów w tej kwocie, jako że EUA nie zostały dostarczone w tym momencie.

Ujęcie księgowe w momencie zapadalności transakcji

Ujęcie księgowe w momencie zapadalności transakcji
EUA/CER
Certyfikaty CER ujemowane są w wartości godziwej. Różnica pomiędzy (i) sumą otrzymanej gotówki oraz wartością godziwą otrzymanych certyfikatów CER oraz (ii) wartością historyczną praw, EUR przekazanych jest rozpoznawana, jako zysk (strata). Przychód przyszłych okresów jest ujemowany w rachunku wyników, jako część tego zysku (straty).

Ujęcie księgowe w momencie zapadalności transakcji

Ujęcie księgowe w momencie zapadalności transakcji
EUA/CER
Certyfikaty CER ujemowane są w wartości godziwej. Różnica pomiędzy (i) sumą otrzymanej gotówki oraz wartością godziwą otrzymanych certyfikatów CER oraz (ii) wartością historyczną praw, EUR przekazanych jest rozpoznawana, jako zysk (strata). Przychód przyszłych okresów jest ujemowany w rachunku wyników, jako część tego zysku (straty).

przychody rozpoznawane są w momencie sprzedaży certyfikatów. Prawa materialne wynikające z wyceny ujemowane są w aktywach niematerialnych. Dane szczegółowe dotyczące otrzymanych w bieżącym roku certyfikatów zostały przedstawione zostały w nocie nr 44.

odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujemowane w zysku lub stracie.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do

umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są, jako koszty w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające

z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

9.9. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w

działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku, którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka została ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

9.10. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane, jako część kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych i aktywów niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy

procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstaje w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

9.11. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności;
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- Pożyczki i należności;
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe notowane na aktywnym rynku niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone, jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

(a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:

- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co, do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
- instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,

(b) Został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia

kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat, jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane.

Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane, jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji sprzedaży, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży, (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo, których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

9.12. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

9.12.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

9.12.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty

9.12.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do

wartości ustala się, jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych, jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

9.13. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia. W przypadku instrumentów wbudowanych nabytych w transakcji połączenia jednostek Grupa nie dokonuje ponownej oceny wbudowanych instrumentów pochodnych na dzień połączenia (są one oceniane na dzień pierwotnego ujęcia w jednostce nabytej).

9.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut i zmianami stóp procentowych, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na

podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są, jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub
- zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

9.14.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nieujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i/ lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej są ujmowane w zysku lub stracie.

W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej pozycji ujmowanych według zamortyzowanego kosztu, korekta do wartości bilansowej jest amortyzowana i ujmowana w zysku lub stracie przez pozostały okres do upływu terminu wymagalności instrumentu.

9.14.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się, jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w

pozostałych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przeklasyfikowywane są z kapitału własnego do zysku lub straty w tym samym okresie lub okresach, w których nabyty składnik aktywów niefinansowych lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaśnięty lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

9.15. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty

przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

Materiały	w cenie nabycia ustalonej metodą "średnioważonego kosztu"
Produkty gotowe i produkty w toku	koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego
Towary	w cenie nabycia ustalonej metodą "średnioważonego kosztu"

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

9.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została

metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą –

odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

9.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

9.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane, jako przeznaczone do obrotu, chyba, że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

— taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady

rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub

— zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub

— zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2016 roku: zero).

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie, jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego

zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatków, zobowiązania z tytułu świadczeń socjalnych i emerytalnych, zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.20. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany, jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są

wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

9.21. Odprawy emerytalne

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Na podstawie wycen dokonanych przez profesjonalne firmy aktuarialne Grupa tworzy rezerwę na przyszłe świadczenia pracownicze.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu, kosztów sprzedaży oraz kosztów finansowych, na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia)

— odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

9.22. Płatności w formie akcji

Pracownicy (w tym członkowie zarządu) Grupy otrzymują nagrody w formie akcji. W roku 2017 i 2016 nie wystąpiły płatności w formie akcji.

9.23. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub

należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

9.23.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały

przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

9.23.2. Świadczenie usług

Spółki handlowe wewnątrz Grupy świadczą usługi sprzedaży na rzecz papierni. Za te usługi otrzymują one prowizję opierającą się na wielkości rzeczywistej sprzedaży produktów na każdym poszczególnym rynku.

Oznacza to, że zysk ze świadczenia usług sprzedaży jest rozpoznawany w tym samym czasie, co sprzedaż produktów. Tylko przychód z papierni spoza Grupy prezentowany jest w przychodach ze sprzedaży.

9.23.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy

pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

9.23.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.23.5. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

9.23.6. Dotacje

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w

9.24. Podatki

9.24.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z

9.24.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w

zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

9.24.3. Podatek odroczony związany z działalnością w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Grupa prowadzi działalność na terenie Kostrzyńsko – Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i z tego tytułu korzysta ze zwolnienia z podatku dochodowego do wysokości poniesionych nakładów inwestycyjnych.

W przypadku, gdy poniesione nakłady inwestycyjne nie znajdują pokrycia w dochodzie za dany rok podatkowy wówczas od zdyskontowanej nadwyżki nakładów obliczonej zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2004

roku w sprawie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (Dz.U. nr 222 poz. 2252 z dnia 13 października 2004 roku) Grupa tworzy aktywo z tytułu podatku odroczonego do wysokości, której prawdopodobieństwo wykorzystania jest wysokie.

Utworzone aktywo jest wykorzystywane w następnym okresie podatkowym, w momencie osiągnięcia odpowiedniej kwoty dochodu do opodatkowania.

9.24.4. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio, jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz

— należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie, jako część należności lub zobowiązań.

9.24.5. Podatek akcyzowy

Kwota podatku akcyzowego należnego w zakresie produkowanej energii elektrycznej jest rozpoznawana w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy oraz w bilansie w pozycji zobowiązania.

Podatek akcyzowy od energii używanej na własne potrzeby jest rozpoznawany jako koszt własny sprzedaży w rachunku zysków i strat.

9.25. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto i zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Rozwodniony zysk na akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto i zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej przez rozwodnioną średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

10. Segmenty operacyjne

Podstawowym rodzajem działalności Grupy jest produkcja papieru, który do końca 2015 roku produkowany był w czterech Papierniach. W ciągu 2015 roku Zarząd Arctic Paper ogłosił, że rozpoczął aktywne poszukiwanie nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen, a także równolegle poddał ocenie możliwość podjęcia działań w celu dalszej redukcji strat tej papierni, w tym związanych z wygaszeniem produkcji. Ze względu na istotną część działalności Grupy prowadzoną przez AP Mochenwangen i spółki powstałe w celu nabycia Papierni oraz ich wyodrębnienie operacyjne i geograficzne, Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną. Z tego względu prezentacja segmentów operacyjnych za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku obejmująca działalność kontynuowaną obejmuje wyniki finansowe trzech Papierni:

- Arctic Paper Kostrzyn S.A. (Polska) - produkuje wysokiej jakości niepowlekany papier graficzny pod marką Amber, poziom produkcji na poziomie 280.000 ton papieru rocznie;
- Arctic Paper Munkedals AB (Szwecja) - produkuje wysokiej jakości niepowlekany papier graficzny pod marką Munken, roczne zdolności produkcyjne kształtują się na poziomie 160.000 ton papieru rocznie;
- Arctic Paper Grycksbo (Szwecja) – produkcja powlekanego papieru bezdrzewnego pod markami G-Print i Arctic, zdolności produkcyjne 250.000 ton rocznie.

W związku z nabyciem Grupy Rottneros w grudniu 2012 roku obejmującej dwa zakłady produkujące celulozę, Grupa Arctic Paper wyróżniła także segment operacyjny „Celuloza”.

Grupa wyróżnia następujące segmenty działalności:

- Papiery niepowlekane – papiery przeznaczone do druku lub innych celów graficznych, wśród których wyróżniamy papiery bezdrzewne i drzewne. Niepowlekany papier bezdrzewny może być wytwarzany z różnych mas włóknistych, z różną zawartością wypełniaczy i poddany szeregowi procesów uszlachetniania, takich jak zaklejanie powierzchniowe i kalandrowanie. Dwie główne kategorie tego typu papieru to papier graficzny (używany m.in. do druku książek i katalogów) oraz papiery biurowe (np. do kserokopiarek), przy czym Grupa nie produkuje obecnie papierów biurowych. Niepowlekany papier drzewny z tzw. mas włóknistych pozyskiwanych metodą mechaniczną przeznaczony do drukowania lub innych celów graficznych. Ten gatunek papieru jest wykorzystywany do druku czasopism technikami rotograwiurów i offsetową.

Produkty Grupy w tym segmencie są zazwyczaj używane do druku książek w miękkich okładkach.

- Papiery powlekane - powlekany papier bezdrzewny to papier przeznaczony do drukowania lub innych celów graficznych, powlekany jedno- lub obustronnie mieszkankami z pigmentami mineralnymi, takimi jak kaolin (ang. china clay), węglan wapnia itp. Powlekanie może odbywać się różnymi metodami, zarówno na maszynie papierniczej (ang. online), jak i poza maszyną papierniczą (ang. offline) i może być uzupełnione superkalandrowaniem zapewniającym gładką powierzchnię. Powlekanie poprawia jakość druku zdjęć i ilustracji.
- Celuloza - celuloza siarczanowa pełnobieloną (ang. fully bleached sulphate pulp) oraz celuloza siarczanowa niebieloną (ang. unbleached sulphate pulp), która jest używana przede wszystkim do produkcji papieru drukarskiego i piśmiennego, tektury, papieru higienicznego oraz białego papieru opakowaniowego a także celuloza chemotermomechaniczna (ang. CTMP) oraz ścier drzewny (ang. groundwood), które są stosowane głównie do produkcji papieru drukarskiego oraz papieru piśmiennego,
- Pozostałe – segment skupia wyniki działalności Arctic Paper S.A. i Arctic Paper Finance AB.

Podział segmentów działalności na segment papierów niepowlekanych, powlekanych i celulozę jest podyktowany następującymi przesłankami:

- Popyt na produkty i ich podaż, a także ceny produktów sprzedawanych na rynku są kształtowane przez charakterystyczne dla danego segmentu czynniki, w tym między innymi poziom zdolności produkcyjnych w danym segmencie papieru i celulozy,
- Kluczowe parametry operacyjne takie jak np. napływ zamówień czy poziom kosztów produkcji są determinowane przez czynniki zbliżone do siebie w ramach poszczególnych segmentów papieru i celulozy,
- Produkty wytwarzane w Papierniach należących do Grupy mogą być z pewnymi ograniczeniami alokowane do produkcji w innych jednostkach w ramach tego samego segmentu papieru, co w pewnym stopniu zaburza wyniki finansowe realizowane przez poszczególne Papiernie,
- Wyniki Grupy Arctic Paper są zdominowane przez globalne trendy rynkowe w zakresie kształtowania się cen papieru i cen celulozy i w mniejszym stopniu zależą od indywidualnych uwarunkowań jednostek produkcyjnych,

Co miesiąc, na bazie raportów wewnętrznych otrzymywanych od spółek (z wyłączeniem spółek Grupy Rottneros), wyniki poszczególnych segmentów działalności analizowane są przez kadrę kierowniczą Grupy. Analiza danych finansowych spółek z Grupy Rottneros odbywa się na podstawie kwartalnych raportów finansowych publikowanych na stronach internetowych Rottneros AB.

Wyniki działalności mierzone są przede wszystkim w oparciu o poziom EBITDA wyliczoną przez dodanie amortyzacji i odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i

wartości niematerialnych do zysku (straty) z działalności operacyjnej, w każdym przypadku określonych zgodnie z MSSF UE. EBITDA nie jest miarą zysku (straty) z działalności operacyjnej, wyników operacyjnych ani płynności według MSSF UE. EBITDA jest miernikiem, który Zarząd wykorzystuje w zarządzaniu działalnością.

Transakcje pomiędzy segmentami są zawarte na warunkach rynkowych, tak jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań z działalności kontynuowanej w podziale na poszczególne segmenty Grupy za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 oraz według stanu na 31 grudnia 2017 roku

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Niepowlekane	Powlekane	Celuloza	Pozostałe	Razem	Wyłączenia	Działalność kontynuowana ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 508 586	664 952	779 267	-	2 952 806	-	2 952 806
Sprzedaż między segmentami	-	20 752	66 152	40 892	127 796	(127 796)	-
Przychody segmentu ogółem	1 508 586	685 704	845 419	40 892	3 080 602	(127 796)	2 952 806
Wynik segmentu							
EBITDA	130 427	1 484	113 636	(1 560)	243 988	400	244 388
Przychody z tytułu odsetek	491	80	-	6 458	7 030	(6 487)	543
Koszty z tytułu odsetek	(3 682)	(4 296)	(4 864)	(14 744)	(27 586)	4 609	(22 977)
Amortyzacja	(57 608)	(22 845)	(30 156)	(464)	(111 073)	-	(111 073)
Utrata wartości aktywów trwałych	-	(23 761)	-	-	(23 761)	-	(23 761)
Dodatnie różnice kursowe i pozostałe przychody finansowe	4 744	1 122	884	55 030	61 781	(60 493)	1 288
Ujemne różnice kursowe i pozostałe koszty finansowe	(5 955)	(1 758)	(4 422)	(2 719)	(14 854)	11 902	(2 952)
Zysk (strata) brutto	68 417	(49 973)	75 080	42 002	135 526	(50 069)	85 458
Aktywa segmentu	915 148	225 945	801 328	429 320	2 371 742	(508 863)	1 862 878
Zobowiązania segmentu	430 337	337 764	318 225	413 028	1 499 353	(426 250)	1 073 104
Nakłady inwestycyjne	(68 026)	(5 447)	(107 666)	(308)	(181 448)	-	(181 448)
Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	988	-	-	-	988	-	988

— Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane przy konsolidacji.

— Wynik segmentów nie uwzględnia przychodów finansowych (1.831 tys. PLN, z czego 543 tys. PLN stanowią przychody z tytułu odsetek) i kosztów finansowych (25.929 tys. PLN, z czego 22.977 tys. PLN stanowią koszty z tytułu odsetek), amortyzacji (111.073 tys. PLN), utraty wartości aktywów niefinansowych 23.761 tys. PLN) jak również obciążeń z tytułu podatku dochodowego (-14.829 tys. PLN). Wynik segmentów zawiera natomiast stratę na sprzedaży pomiędzy segmentami 400 tys. PLN.

— Aktywa i zobowiązania segmentów nie zawierają podatku odroczonego (aktywo: 32.387 tys. PLN, rezerwa: 34.301 tys. PLN), ponieważ pozycje te są zarządzane na poziomie Grupy. Aktywa segmentów nie zawierają inwestycji w spółki działające w ramach Grupy.

W poniższej tabeli przedstawione zostały przekształcone dane dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań z działalności kontynuowanej w podziale na poszczególne segmenty Grupy za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 oraz według stanu na 31 grudnia 2016 roku.

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Niepowlekane	Powlekane	Celuloza	Pozostałe	Razem	Wyłączenia	Działalność kontynuowana ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 531 825	687 329	747 818	-	2 966 972		2 966 972
Sprzedaż między segmentami	41	18 969	50 134	42 784	111 928	(111 928)	-
Przychody segmentu ogółem	1 531 866	706 299	797 952	42 784	3 078 901	(111 928)	2 966 972
Wynik segmentu							
EBITDA	145 369	2 522	101 529	246	249 666	(62)	249 603
Przychody z tytułu odsetek	5 903	59	-	2 750	8 713	(8 289)	424
Koszty z tytułu odsetek	(12 369)	(6 754)	-	(11 313)	(30 436)	6 637	(23 799)
Amortyzacja	(54 339)	(26 523)	(19 247)	(402)	(100 511)	-	(100 511)
Utrata wartości aktywów trwałych	-	-	(4 151)	-	(4 151)	-	(4 151)
Dodatnie różnice kursowe i pozostałe przychody finansowe	3 891	61	922	55 888	60 763	(59 837)	926
Ujemne różnice kursowe i pozostałe koszty finansowe	(17 979)	(3 804)	(4 151)	(7 586)	(33 521)	5 127	(28 393)
Zysk (strata) brutto	70 475	(34 438)	74 902	39 584	150 523	(56 424)	94 099
Aktywa segmentu	913 758	278 235	623 467	399 241	2 214 701	(433 476)	1 781 225
Zobowiązania segmentu	425 011	360 848	150 118	411 150	1 347 127	(349 886)	997 240
Nakłady inwestycyjne	(47 128)	(1 729)	(128 226)	(71)	(177 154)	-	(177 154)
Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	924	-	-	-	924	-	924

— Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane przy konsolidacji.

— Wynik segmentów nie uwzględnia przychodów finansowych (1.350 tys. PLN, z czego 424 tys. PLN stanowią przychody z tytułu odsetek) i kosztów finansowych (52.192 tys. PLN, z czego 23.799 tys. PLN stanowią koszty z tytułu odsetek), amortyzacji (100.511 tys. PLN), utraty wartości aktywów niefinansowych 4.151 tys. PLN) jak również obciążeń z tytułu podatku dochodowego (-19.747 tys. PLN). Wynik segmentów zawiera natomiast zysk ze sprzedaży pomiędzy segmentami 62 tys. PLN.

— Aktywa i zobowiązania segmentów nie zawierają podatku odroczonego (aktywo: 21.879 tys. PLN, rezerwa: 11.851 tys. PLN), ponieważ pozycje te są zarządzane na poziomie Grupy. Aktywa segmentów nie zawierają inwestycji w spółki działające w ramach Grupy.

10.1. Przychody i aktywa trwałe według krajów i regionów

Poniższa tabela przedstawia przychody Grupy od klientów zewnętrznych w podziale na kraje i regiony w latach 2016-2017 oraz aktywa trwałe Grupy pomniejszone o aktywo z tytułu podatku odroczonego w podziale na kraje i regiony na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku:

Informacje geograficzne	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody od klientów zewnętrznych:		
Niemcy	643 257	685 936
Francja	194 756	214 198
Wielka Brytania	218 249	215 687
Skandynawia	414 802	409 415
Europa Zachodnia (inne kraje niż powyższe)	339 138	410 594
Polska	340 818	342 721
Europa Środkowo-Wschodnia (inne kraje niż Polska)	514 243	504 446
Poza Europę	287 543	183 974
Sprzedaż razem	2 952 806	2 966 972

Informacje geograficzne	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Aktywa trwałe:		
Niemcy	104	140
Francja	300	323
Skandynawia	540 416	538 401
Europa Zachodnia (inne kraje niż powyższe)	1 069	1 020
Polska	371 838	369 140
Europa Środkowo-Wschodnia (inne kraje niż Polska)	249	80
Aktywa trwałe razem	913 976	909 106

Przychody ze sprzedaży dotyczące pozycji „Europa Zachodnia” odnoszą się głównie do sprzedaży w Belgii, Holandii, Austrii, Szwajcarii, Włoszech i Hiszpanii. Przychody ze sprzedaży dotyczące pozycji „Europa Środkowo-Wschodnia” odnoszą się do sprzedaży na Ukrainie, w Czechach, Słowacji, Węgrzech oraz Bułgarii. Przychody ze sprzedaży dotyczące pozycji „Poza Europę” odnoszą się głównie do sprzedaży do Chin i Stanów Zjednoczonych. Sprzedaż do żadnego z odbiorców nie przekracza 10% przychodów ogółem.

Na aktywa trwałe składają się rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne, nieruchomości inwestycyjne oraz pozostałe aktywa finansowe i niefinansowe.

11. Przychody i koszty

11.1. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Rozwiązanie rezerw	21	3 770
Otrzymane odszkodowania	7 541	5 175
Przychody z dzierżawy	2 139	2 197
Sprzedaż usług	890	840
Dotacje	4 394	3 376
Sprzedaż mediów	21 435	27 856
Sprzedaż materiałów	3 654	10 610
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	53	38
Zysk na sprzedaży praw do emisji CO2	1 769	3 616
Inne	1 759	9 075
Razem	43 654	66 554

11.2. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Podatek od nieruchomości	(654)	(1 323)
Koszty sprzedaży mediów	(20 779)	(27 835)
Koszty sprzedaży materiałów	(3 177)	(12 705)
Koszty reorganizacji w jednostce zależnej	(983)	(727)
Strata na sprzedaży rzeczowych środków trwałych	(182)	(514)
Odpis na części zamienne	(355)	-
Inne	(2 930)	(2 043)
Razem	(29 060)	(45 147)

11.3. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody z tytułu odsetek od środków na rachunkach bankowych	197	177
Przychody z tytułu odsetek od należności	51	31
Pozostałe przychody odsetkowe	295	212
Dodatnie różnice kursowe	231	-
Zyski z aktywów finansowych	442	930
Zysk na udziałach we wspólnych przedsięwzięciach	145	-
Pozostałe przychody finansowe	469	-
Razem	1 831	1 350

11.4. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Odsetki od kredytów bankowych i pożyczek wycenianych po zamortyzowanym koszcie	(18 031)	(19 531)
Odsetki od innych zobowiązań finansowych	(1 631)	(4 742)
Odsetki od rezerw aktuarialnych	(1 720)	(2 222)
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	(1 595)	(1 653)
Ujemne różnice kursowe	-	(12 895)
Koszty finansowe z tytułu przedterminowej spłaty kredytów bankowych	-	(3 517)
Strata na udziałach we wspólnych przedsięwzięciach	-	(4 209)
Efekt wyceny do skorygowanej ceny nabycia	(703)	-
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych	116	343
Pozostałe koszty finansowe	(2 364)	(3 767)
Razem	(25 929)	(52 192)

Koszty w zakresie efektu wyceny do skorygowanej ceny nabycia dotyczą zmiany marży w roku 2017.

11.5. Koszty według rodzajów

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Amortyzacja	(111 073)	(100 511)
Zużycie materiałów i energii	(1 763 637)	(1 748 794)
Usługi obce	(430 069)	(429 203)
Podatki i opłaty	(13 779)	(12 541)
Koszty świadczeń pracowniczych	(416 921)	(404 132)
Pozostałe koszty rodzajowe	(103 771)	(109 027)
Wartość sprzedanych towarów	(11 269)	(11 988)
Koszty według rodzajów,	(2 850 518)	(2 816 195)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(23 761)	(4 151)
Zmiana stanu produktów	16 349	(20 600)
Zmiany odpisu aktualizującego na zapasy	85	(2 490)
RAZEM	(2 857 845)	(2 843 437)
w tym:		
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(2 417 081)	(2 399 846)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(348 093)	(353 255)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(92 671)	(90 335)

11.6. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	(108 004)	(97 743)
Utrata wartości rzeczowych środków trwałych	(22 773)	(1 384)
Utrata wartości aktywów niematerialnych	(987)	(2 767)
Odpisy zapasów	-	-
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	(1 403)	(1 344)
Utrata wartości rzeczowych środków trwałych	-	-
Utrata wartości aktywów niematerialnych	-	-
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	(1 666)	(1 424)
Utrata wartości rzeczowych środków trwałych	-	-
Utrata wartości aktywów niematerialnych	-	-

Amortyzacja w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za 2016 rok zawiera dodatkowo wartość nakładów na rzeczowe aktywa trwałe dotyczące działalności zaniechanej i w całości umorzone w 2016 r. w wysokości 465 tys. PLN. W 2017 roku Grupa nie ponosiła nakładów na rzeczowe aktywa trwałe dotyczące działalności zaniechanej.

11.7. Koszty świadczeń pracowniczych

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Koszty wynagrodzeń		(303 276)	(297 017)
Koszty ubezpieczeń społecznych		(84 627)	(82 058)
Koszty świadczeń emerytalnych	26.1	(34 361)	(31 413)
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem		(422 264)	(410 488)
w tym:			
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		(304 258)	(293 567)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		(22 891)	(23 239)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		(89 772)	(87 326)
Pozycje ujęte w pozostałych dochodach całkowitych		(5 343)	(6 356)

Łączna wartość świadczeń pracowniczych ujęta w pozostałych całkowitych dochodach za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku wynosi – 5.343 tys. PLN (2016 rok: - 9.281 tys. PLN), w tym zyski/starty aktuarialne dotyczące działalności zaniechanej w wysokości 0 tys. PLN (2016 rok: -2.925 tys. PLN).

12. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku, które podlegają reklasyfikacji do zysku lub straty, przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
<i>Zabezpieczenia przepływów pieniężnych</i>		
Zyski (straty) za okres wynikające z kontaktów rozliczonych w trakcie okresu sprawozdawczego	(900)	22 615
Zyski (straty) za okres wynikające z kontaktów nie rozliczonych na dzień sprawozdawczy	4 145	21 409
Korekty wynikające z przeklasyfikowania do zysku (straty)	-	(343)
Razem inne całkowite dochody	3 244	43 681

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
<u>Bieżący podatek dochodowy</u>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(3 454)	(2 364)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(199)	(469)
<u>Odroczony podatek dochodowy</u>		
Wynikający z powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	(11 176)	(16 914)
Korzyści/ (Obciążenie) podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(14 829)	(19 747)
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym		
<u>Bieżący podatek dochodowy</u>		
Efekt podatkowy kosztów podniesienia kapitału akcyjnego	-	-
Korzyść podatkowa (obciążenie podatkowe) wykazana w kapitale własnym	-	-
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów		
<u>Odroczony podatek dochodowy</u>		
Podatek odroczony z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających	(958)	(10 369)
Podatek odroczony z tytułu zysków/strat aktuarialnych	1 157	1 396
Korzyść podatkowa (obciążenie podatkowe) ujęte w innych całkowitych dochodach	199	(8 973)

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym licznym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	85 458	94 099
Zysk (strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	(5 645)	1 191
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem	79 813	95 290
Podatek wg ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce w latach 2008-2016, wynoszącej 19%	(15 164)	(18 105)
Korekty podatku z lat ubiegłych ujęte w bieżącym podatku dochodowym	199	977
Różnica wynikająca ze stawek podatkowych obowiązujących w innych krajach	(1 353)	(1 803)
Straty podatkowe, na których nie naliczono aktywa z tytułu podatku odroczonego	(2 951)	(2 293)
Podatkowe ulgi inwestycyjne - działalność w KSSSE	-	-
Wykorzystanie wcześniej nierozpoznanych strat podatkowych	2 130	2 913
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania	3 963	3 035
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(4 373)	(3 473)
Efekt grupy podatkowej w Szwecji	2 729	-
Zmiana stawek podatkowych	-	8
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 19% (rok 2016: 20%)	(14 821)	(18 740)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(14 829)	(19 747)
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	8	1 007

Wartość nierozpoznanego aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczy głównie strat podatkowych, w stosunku, do których oczekuje się, że wygasną zanim dojdzie do ich realizacji oraz tych różnic przejściowych, które zdaniem Grupy mogą nie zostać wykorzystane podatkowo.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku wynikające z nierozliczonych strat podatkowych są rozpoznawane, gdy realizacja wynikających z nich korzyści podatkowych poprzez wygenerowanie przez jednostkę w przyszłości dochodu do opodatkowania jest prawdopodobna.

Polski system podatkowy przewiduje ograniczenia odnośnie kumulowania strat podatkowych przez osoby prawne będące jednostkami pod wspólną kontrolą, tak jak w przypadku jednostek należących do Grupy. W związku z tym, każda z jednostek zależnych Grupy w Polsce może wykorzystać tylko własne straty podatkowe do obniżenia dochodu do opodatkowania w późniejszych latach.

Kwoty oraz terminy wygaśnięcia nierozliczonych strat podatkowych przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Rok wygaśnięcia strat podatkowych		
bez ograniczenia czasowego	4 355	13 417
zakończony 31 grudnia 2017	nd	1 716
zakończony 31 grudnia 2018	1 716	1 716
zakończony 31 grudnia 2019	3 598	3 598
zakończony 31 grudnia 2020	10 151	9 626
zakończony 31 grudnia 2021	6 553	6 028
zakończony 31 grudnia 2022 i później	-	nd
Razem	26 373	36 101

Przyszły, potencjalny efekt podatkowy nieaktywowanych strat podatkowych wynosi 5.141 tys. PLN.

13.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Skonsolidowany bilans na dzień		Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016 (przekształcone)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016 (przekształcone)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Środki trwałe	33 919	26 472	(7 447)	512
Zapasy	-	-	-	-
Należności handlowe	-	-	-	-
Świadczenia pracownicze	-	-	-	-
Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy	-	-	-	-
Certyfikaty kogeneracji	1 586	2 649	1 063	(1 014)
Nieopodatkowane rezerwy (wg.regulacji szwedzkiego prawa podatkowego)	-	-	-	-
Korekty do wartości godziwej z tytułu przejęcia jednostek zależnych	-	-	-	-
Straty wykorzystane na poziomie sprawozdań jednostkowych, nierozpoznane w konsolidacji	-	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające	3 793	3 547	(245)	(3 547)
Zyski z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	39 297	32 668	(6 629)	(4 049)

	Skonsolidowany bilans		Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok zakończony	
	na dzień			
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016 (przekształcone)	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016 (przekształcone)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego				
Świadczenia po okresie zatrudnienia	6 732	6 408	324	2 160
Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy	3 395	3 187	208	(1 755)
Korekty do wartości godziwej z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	-	-	-	-
Zapasy	1 120	1 224	(104)	81
Należności handlowe	3 579	3 816	(237)	(527)
Podatkowe ulgi inwestycyjne - działalność w Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej	8 622	15 280	(6 658)	(6 785)
Różnice kursowe	-	-	-	-
Nieopodatkowane rezerwy (wg.regulacji szwedzkiego prawa podatkowego)	-	-	-	(52)
Instrumenty zabezpieczające	-	-	-	(5 282)
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	13 935	12 781	1 154	(10 145)
Aktywo brutto z tytułu podatku odroczonego	37 383	42 696	(5 313)	(22 304)
Różnice kursowe			965	465
Razem , w tym			(10 977)	(25 888)
Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowym ujęte w innych całkowitych dochodach			199	(8 973)
Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w rachunku zysków i strat			(11 176)	(16 914)
w tym:				
Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w rachunku zysków i strat - działalność zaniechana			-	-
Aktywo / Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego				
w tym:				
- Korekta prezentacji	(4 996)	(7 662)		
- Aktywo z tytułu podatku odroczonego	32 387	21 879		
- Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	34 301	11 851		
w tym:				
- Aktywo z tytułu podatku odroczonego - działalność zaniechana	-	-		
- Rezerwa z tytułu podatku odroczonego - działalność zaniechana	-	-		

Zarząd dokonał oceny odzyskiwalności aktywa z tytułu podatku odroczonego rozpoznanego na stratach podatkowych i uznał to aktywo jako odzyskiwalne między innymi dlatego, że AP Grycksbo i AP Munkedals wchodzi w skład grupy podatkowej w Szwecji.

14. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, działalność zaniechana

Dnia 28 lipca 2015 roku Zarząd Arctic Paper S.A. ogłosił, że rozpoczął aktywne poszukiwanie nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen, a także równolegle poddał ocenie możliwość podjęcia działań w celu dalszej redukcji strat tej papierni, w tym związanych z wygaszaniem produkcji. Ze względu na istotną część działalności Grupy prowadzoną przez AP Mochenwangen i spółki powstałe w celu nabycia Papierni oraz ich wyodrębnienie operacyjne i geograficzne, Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną na dzień 31 grudnia 2015 roku. Grupa Mochenwangen obejmuje: Arctic Paper Mochenwangen GmbH, Arctic Paper Investment GmbH, Arctic Paper Verwaltungs GmbH oraz Arctic Paper Immobilienverwaltung GmbH Co&KG. W konsekwencji aktywa i zobowiązania Grupy Mochenwangen zostały zaprezentowane odpowiednio jako aktywa związane z działalnością zaniechaną oraz zobowiązania

bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną na dzień 31 grudnia 2015 roku, natomiast przychody i koszty tej Grupy zostały zaprezentowane jako zysk (strata) z działalności zaniechanej w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

W związku z kontynuacją poszukiwania nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen lub jej poszczególnych aktywów Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną również na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Zarząd uznał, że rezerwa na odpisy emerytalne nie zostanie sprzedana w ramach działalności zaniechanej i w rezultacie została ona wyłączona ze zobowiązań związanych bezpośrednio z tą działalnością.

Tabele poniżej przedstawiają odpowiednie dane finansowe działalności zaniechanej:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016
Przychody i koszty działalności zaniechanej		
Przychody ze sprzedaży produktów	-	17 988
Koszt własny sprzedaży	(2 282)	(11 251)
Zysk (strata) ze sprzedaży	(2 282)	6 737
Koszty sprzedaży	(774)	(3 456)
Koszty ogólnego zarządu	(4 454)	(6 245)
Pozostałe przychody operacyjne	2 355	12 005
Pozostałe koszty operacyjne	(613)	(7 388)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(5 769)	1 653
Przychody finansowe	-	-
Koszty finansowe	123	(463)
Zysk (strata) brutto	(5 645)	1 191
Podatek dochodowy	8	1 007
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	(5 637)	2 198
Zakumulowane inne całkowite dochody związane z działalnością zaniechaną		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	509	(222)
Zyski/ straty aktuarialne	-	(2 924)
	509	(3 146)
Zysk (strata) na jedną akcję:		
- podstawowy z zysku/(straty) z działalności zaniechanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	(0,08)	0,03
- rozwodniony z zysku z działalności zaniechanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	(0,08)	0,03

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Aktywa netto związane z działalnością zaniechaną		
Aktywa związane z działalnością zaniechaną		
Zapasy i pozostałe aktywa rzeczowe	21	10 618
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 293	230
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	121	128
Pozostałe aktywa niefinansowe	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	188	398
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 448	1 320
	4 071	12 694
Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną		
Rezerwy	838	15 406
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	517	2 435
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	100	106
Rozliczenia międzyokresowe	171	142
	1 626	18 088
Aktywa netto związane z działalnością zaniechaną	2 445	(5 394)
	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016
Przepływy pieniężne związane z działalnością zaniechaną		
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 229	(29 764)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-	1 405
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-	28 585
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	1 229	226
Różnice kursowe netto	(101)	43
Środki pieniężne na początek okresu	1 320	1 051
Środki pieniężne na koniec okresu	2 448	1 320

Grupa zamierza sprzedaż gruntu a następnie całej działalności zaniechanej jako zorganizowanej całości. Ze względu na fakt, iż Grupa jest w trakcie określania stanu skażenia gruntu oraz że stan ten w sposób istotny wpływa na wartość rynkową tego aktywa, nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wartości godziwej gruntu. W konsekwencji Grupa rozpoznała grunt w wartości 0 PLN na dzień 31 grudnia 2017 i 31 grudnia 2016 roku.

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami obejmująca swoim zakresem podmioty prowadzące działalność gospodarczą i podlegające przepisom prawa polskiego stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Arctic Paper Kostrzyn i Arctic Paper S.A. tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie

działalności socjalnej Spółek, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Spółki skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 3 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 2 tys. PLN). Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Środki pieniężne	24	14
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(21)	(12)
Wydatki z Funduszu pokryte ze środków własnych	-	-
Saldo po skompensowaniu	3	2
	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	640	607

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto lub zysku/(straty) netto z działalności kontynuowanej za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Zysk /(strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	42 357	45 712
Zysk /(strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(5 637)	2 198
Zysk (strata) netto okresu sprawozdawczego przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	36 720	47 910
Liczba akcji zwykłych – seria A	50 000	50 000
Liczba akcji zwykłych – seria B	44 253 500	44 253 500
Liczba akcji zwykłych – seria C	8 100 000	8 100 000
Liczba akcji zwykłych – seria E	3 000 000	3 000 000
Liczba akcji zwykłych – seria F	13 884 283	13 884 283
Całkowita liczba akcji	69 287 783	69 287 783
Średnia ważona liczba akcji	69 287 783	69 287 783
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783
Zysk (strata) na akcję (w PLN)		
– podstawowy z zysku/(straty) za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,53	0,69
– podstawowy z zysku/(straty) z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,61	0,66
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (w PLN)		
– z zysku/(straty) za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,53	0,69
– z zysku/(straty) z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,61	0,66

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dywidendy są wypłacane w oparciu o zysk netto wykazany w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym Arctic Paper S.A. po pokryciu strat z lat ubiegłych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, Spółka nie posiadała akcji uprzywilejowanych. Możliwość wypłaty potencjalnej dywidendy przez Spółkę na rzecz akcjonariuszy jest uzależniona od poziomu wypłat

otrzymanych od spółek zależnych. Ryzyko związane ze zdolnością Spółki do wypłaty dywidendy zostało opisane w części Czynniki ryzyka niniejszego raportu.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji, na podstawie których Spółka w dniu 30 września 2016 roku wyemitowała obligacje oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w nocie 32.2 „Pozyskanie nowego finansowania” Raportu rocznego za 2016 rok), możliwość wypłaty dywidendy przez Spółkę jest uzależniona od spełnienia przez Grupę określonych wskaźników finansowych w okresie dwóch poprzedzających wypłatę właściwych okresów (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych) oraz braku występowania przypadku naruszenia (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych).

W roku 2017 oraz 2016 Spółka Arctic Paper S.A. nie wypłaciła dywidendy.

18. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2016 roku (przekształcone)	194 162	496 081	69 636	759 879
Zwiększenia z tytułu nabycia	15 234	58 784	104 973	178 992
Zwiększenia z tytułu przeniesienia rzeczowych aktywów trwałych w budowie	12 285	72 983	(85 480)	(212)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	(461)	-	(461)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	(43)	(65)	-	(108)
Odpis amortyzacyjny za okres	(14 918)	(84 873)	-	(99 791)
Utrata wartości	-	(1 384)	-	(1 384)
Różnice kursowe z przeliczenia	(463)	(1 558)	(281)	(2 301)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2016 roku (przekształcone)	206 258	539 507	88 849	834 614
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	206 258	539 507	88 849	834 614
Zwiększenia z tytułu nabycia	4 864	15 486	154 900	175 249
Zwiększenia z tytułu przeniesienia rzeczowych aktywów trwałych w budowie	7 586	87 474	(95 912)	(853)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	(155)	-	(155)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	(103)	(4)	-	(107)
Odpis amortyzacyjny za okres	(16 565)	(93 288)	-	(109 853)
Utrata wartości	(9 048)	(13 725)	-	(22 773)
Zmiana prezentacji w ramach grup	(1 769)	1 769	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	(7 585)	(25 818)	(8 514)	(41 917)
Przeniesienie do działalności zaniechanej	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	183 637	511 245	139 322	834 205
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku (przekształcone)				
Wartość bilansowa brutto	415 818	1 759 779	69 636	2 245 233
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(221 656)	(1 263 698)	-	(1 485 354)
Wartość bilansowa netto	194 162	496 081	69 636	759 879
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku (przekształcone)				
Wartość bilansowa brutto	441 684	1 894 939	88 849	2 425 472
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(235 426)	(1 355 431)	-	(1 590 857)
Wartość bilansowa netto	206 258	539 508	88 849	834 614
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku				
Wartość bilansowa brutto	441 684	1 894 939	88 849	2 425 472
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(235 426)	(1 355 431)	-	(1 590 857)
Wartość bilansowa netto	206 258	539 508	88 849	834 614
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku				
Wartość bilansowa brutto	430 696	1 913 696	139 322	2 483 714
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(247 059)	(1 402 450)	-	(1 649 509)
Wartość bilansowa netto	183 637	511 245	139 322	834 205

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych ujęta w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku wyniosła 22.773 tys. PLN (ujęta w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku: 1.384 tys. PLN).

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 27.873 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 33.562 tys. PLN).

Rzeczowe aktywa trwałe o wartości bilansowej 475.928 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 555.431 tys. PLN) objęte są hipoteką/zastawem ustanowionymi w celu zabezpieczenia kredytów bankowych (nota nr 32).

Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego i różnic kursowych w roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wyniosła 389 tys. PLN (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016: 362 tys. PLN).

19. Leasing

19.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa zawarła umowy leasingu operacyjnego obejmującego wybrane pojazdy oraz urządzenia techniczne.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nie odwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
W okresie 1 roku	2 391	3 417
W okresie 1 do 5 lat	2 849	4 045
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	5 240	7 462

19.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017		Rok zakończony 31 grudnia 2016	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	24 956	24 438	5 941	4 306
W okresie 1 do 5 lat	4 236	3 945	33 844	30 082
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	29 192	28 383	39 785	34 388
Minus koszty finansowe	(809)		(5 397)	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:				
- krótkoterminowe	28 383	28 383	34 387	34 388
- długoterminowe		24 438		4 306
		3 945		30 082

W związku ze spłatą w dniu 7 stycznia 2018 roku zobowiązań Arctic Paper Grycksbo AB wynikających z umowy leasingowej ze Svenska Handelsbanken AB, opłaty minimalne oraz wartość bieżących opłat z tego tytułu została wykazana w okresie 1 roku na dzień 31 grudnia 2017 roku.

20. Nieruchomości inwestycyjne

	2017	2016
Bilans otwarcia na 1 stycznia	4 074	3 982
Zwiększenia (późniejsze nakłady)	-	-
Sprzedaż nieruchomości	-	-
Zysk z wyceny do wartości godziwej	33	92
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	4 107	4 074

Nieruchomości inwestycyjne dotyczą niezabudowanej działki w Warszawie.

Nieruchomości inwestycyjne zostały wykazane według wartości godziwej ustalonej w wyniku wyceny dokonanej przez akredytowanego rzeczoznawcę. Do wyceny zastosowano podejście porównawcze, metoda średniej skorygowanej. Rzeczoznawca majątkowy posiada uprawnienia zawodowe w dziedzinie szacowania nieruchomości nadane przez Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i rozwoju Miast. Wartość rynkową nieruchomości stanowi najbardziej prawdopodobna jej cena, możliwa do uzyskania na rynku, określona z uwzględnieniem cen transakcyjnych przy przyjęciu następujących założeń:

- strony umowy były od siebie niezależne, nie działały w sytuacji przymusowej oraz miały stanowczy zamiar zawarcia umowy,
- upłynął czas niezbędny do wyeksponowania nieruchomości na rynku i do wynegocjowania warunków umowy.

Wartość rynkową dla aktualnego sposobu wykorzystania (WRU) oszacowano przy uwzględnieniu:

- celu wyceny,
- rodzaju i położenia nieruchomości,
- funkcji w planie zagospodarowania przestrzennego,
- stopnia wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej,
- stanu nieruchomości,
- dostępnych danych o cenach nieruchomości podobnych.

Do wyceny zastosowano podejście porównawcze, metodę korygowanej ceny średniej.

Skorygowana cena gruntu wyniosła 383 zł/m².

Według hierarchii wartości godziwej, metoda i podejście zastosowane do wyceny nieruchomości inwestycyjnych klasyfikuje ją do poziomu 3.

Grupa nie osiąga innych przychodów niż te wykazane w tabeli powyżej. Na poniesione bieżące koszty w 2017 roku składał się koszt z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 10 tys. PLN (2016 rok: 10 tys. PLN).

21. Aktywa niematerialne

Stan na dzień 31 grudnia 2017

	Relacje z klientami	Znaki handlowe	Certyfikaty kogeneracji	Certyfikaty CER i prawa do emisji	Inne*	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017	1 571	34 921	13 003	-	7 536	57 033
Zwiększenia	-	-	19 815	-	5 329	25 143
Zmniejszenia	-	-	(25 640)	-	238	(25 402)
Amortyzacja za okres	(475)	-	-	-	(745)	(1 220)
Utrata wartości	(987)	-	-	-	-	(987)
Różnice kursowe z przeliczenia	(109)	(2 735)	1 954	-	(2 570)	(3 460)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017	0	32 186	9 132	-	9 788	51 108

Na dzień 1 stycznia 2017 roku

Wartość brutto	38 505	92 117	13 003	-	33 021	176 646
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(36 934)	(57 196)	-	-	(25 485)	(119 614)
Wartość netto	1 571	34 921	13 003	-	7 536	57 033

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

Wartość brutto	35 455	84 726	9 132	-	35 730	165 042
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(35 455)	(52 540)	-	-	(25 942)	(113 936)
Wartość netto	0	32 186	9 132	-	9 788	51 108

* - Pozycja Inne zawiera głównie programy komputerowe.

Stan na dzień 31 grudnia 2016

	Relacje z klientami	Znaki handlowe	Certyfikaty kogeneracji	Certyfikaty CER i prawa do emisji	Inne*	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 (przekształcone)	2 080	35 117	7 985	409	6 029	51 622
Zwiększenia	-	-	23 218	-	4 427	27 645
Zmniejszenia	-	-	(18 185)	(409)	85	(18 509)
Amortyzacja za okres	(495)	-	-	-	(224)	(719)
Utrata wartości	-	-	-	-	(2 767)	(2 767)
Różnice kursowe z przeliczenia	(13)	(196)	(15)	-	(14)	(239)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 (przekształcone)	1 571	34 921	13 003	-	7 536	57 033

Na dzień 1 stycznia 2016 roku (przekształcone)

Wartość brutto	38 725	92 647	7 985	409	34 513	174 279
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(36 645)	(57 530)	-	-	(28 484)	(122 659)
Wartość netto	2 080	35 117	7 985	409	6 029	51 622

Na dzień 31 grudnia 2016 roku (przekształcone)

Wartość brutto	38 505	92 117	13 003	-	33 021	176 646
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(36 934)	(57 196)	-	-	(25 485)	(119 614)
Wartość netto	1 571	34 921	13 003	-	7 536	57 033

* - Pozycja Inne zawiera głównie programy komputerowe.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2017 roku znaki handlowe obejmują znaki handlowe Arctic Paper i Rottneros. Znaki te nie są objęte odpisem z tytułu utraty wartości.

Utrata wartości aktywów niematerialnych ujęta w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku wyniosła 987 tys. PLN (ujęta w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku: 2.767 tys. PLN).

Wartość aktywów trwałych Grupy Rottneros przyjęta do konsolidacji Grupy Arctic Paper wyceniona jest poniżej wartości prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Rottneros.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Rottneros za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku nie wykazało wzrostu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości aktywów w 2017 roku. Ponadto uwarunkowania dla Grupy Rottneros, a tym samym założenia dla przeprowadzonego w 2016 roku testu nie zmieniły się znacząco. Na tej podstawie nie zidentyfikowano utraty wartości aktywów trwałych (w tym znaku handlowego) ujętych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Rottneros za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku wykazało wzrost odpisów aktualizujących dla rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 1.384 tys. PLN (3 miliony SEK) i wartości niematerialnych za 2016 rok w wysokości 2.767 tys. PLN (6 milionów SEK). Odpisy te dotyczą yłaktywów Grupy Rottneros (przede wszystkim wartości niematerialnych) ujętych w konsolidacji Grupy Arctic Paper w wartościach przyjętych w konsolidacji Grupy Rottneros i zostały rozpoznane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na 31 grudnia 2016 roku. Ponadto skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Rottneros za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku wykazało odwrócenie odpisów na rzeczowe aktywa trwałe w wysokości 23 miliony SEK. Odpisy te dotyczyły rzeczowych aktywów trwałych i zostały utworzone przed nabyciem Grupy Rottneros przez Arctic Paper S.A. Z tego względu odpisy te nie zostały ujęte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu.

Kolejny test zaplanowano na dzień 31 grudnia 2018 roku. Wartości niematerialne o wartości bilansowej 12.178 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 19.087 tys. PLN) stanowią zabezpieczenie kredytów bankowych (nota nr 32).

22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności

W latach zakończonych 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiadała jednostek stowarzyszonych.

W dniu 1 października 2012 roku spółka Arctic Paper Munkedals AB nabyła 50% udziałów w spółce Kalltorp Kraft Handelsbolaget z siedzibą w Trolhattan w Szwecji. Spółka Kalltorp Kraft zajmuje się produkcją energii w posiadanej elektrowni wodnej, celem nabycia była realizacja strategii zwiększania własnych mocy energetycznych. Udziały w Kalltorp zostały rozpoznane jako wspólne przedsięwzięcie (wspólna działalność, joint venture) i wycenione metodą praw

własności na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku

Wartość udziałów we wspólnym przedsięwzięciu wyniosła 988 tys. PLN na 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016 roku: 924 tys. PLN). Zysk z tytułu posiadania udziałów we wspólnym przedsięwzięciu wyniósł 145 tys. PLN w 2017 roku i został ujęty jako przychody finansowe (2016: strata 4.209 tys. PLN; koszty finansowe). Różnice kursowe z przeliczenia wyniosły - 81 tys. PLN na 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016 roku: - 36 tys. PLN).

23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących

W ciągu 2017 roku Grupa nie dokonywała transakcji wpływających na zmianę jej udziałów w jednostkach zależnych.

24. Pozostałe aktywa

24.1. Pozostałe aktywa finansowe

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Instrumenty zabezpieczające	40.3.1.	21 914	16 040
Inwestycje w instrumenty kapitałowe		3 394	3 695
Pozostałe		3 898	2 396
Razem		29 207	22 132
- krótkoterminowe		7 151	11 218
- długoterminowe		22 056	10 913

24.2. Pozostałe aktywa niefinansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Koszty ubezpieczeń	2 795	3 841
Oplaty leasingowe	64	87
Koszty pozyskania finansowania dotyczące transz nieruchomości do końca roku oraz kredytu obrotowego	3 398	3 511
Przedpłaty na usługi	4 512	4 474
Oplaty z tytułu najmu	762	652
Należności od funduszu emerytalnego	1 248	1 092
Pozostałe	2 317	4 383
Razem	15 096	18 040
- krótkoterminowe	13 583	16 492
- długoterminowe	1 513	1 548

25. Test utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych

25.1. Arctic Paper Grycksbo

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku został przeprowadzony w Arctic Paper Grycksbo test utraty wartości w odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych.

Przeprowadzenie testu utraty wartości w Arctic Paper Grycksbo związane było z osiągnięciem niższych wyników Papierni niż te, które były oczekiwane przez Zarząd Grupy odpowiednio w 2017, 2016 i 2015 roku. Wpływ na to miały uwarunkowania rynkowe takie jak niekorzystne wahania ceny surowców, nasilenie konkurencji w segmencie papieru produkowanego przez Grycksbo.

W związku z powyższym została podjęta decyzja dotycząca przeprowadzenia testu utraty wartości przy zastosowaniu

Kluczowe założenia zastosowane do obliczenia wartości użytkowej

Obliczenie wartości użytkowej ośrodka sprzedaży papieru w papierni Grycksbo jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- Stopy dyskontowe;
- Zwiększenie cen surowców;
- Zwiększenie cen energii;
- Ryzyko walutowe.

Stopa dyskontowa – odzwierciedla dokonane przez kierownictwo oszacowanie ryzyka typowego dla ośrodka. Jest to wskaźnik stosowany przez kierownictwo w celu oszacowania efektywności (wyników) operacyjnych oraz przyszłych propozycji inwestycyjnych. W okresie budżetowanym przyjęta stopa dyskontowa wynosi 8,0%. Stopa dyskontowa została wyznaczona przy zastosowaniu wskaźnika: Średni ważony koszt kapitału (WACC).

Zmiany cen surowców (głównie celulozy) – szacunki dotyczące zmian cen surowców dokonywane są na podstawie wskaźników, które opublikowane zostały na podstawie danych

metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Przeprowadzone testy utraty wartości na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie skutkowały utworzeniem odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Przeprowadzony test utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku skutkował utworzeniem odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w wysokości 23.761 tys. PLN.

Poniżej opisano kluczowe założenia testu na utratę wartości przeprowadzonego na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku szczegółową wartość odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku.

dotyczących cen celulozy. Głównym źródłem danych stanowiących podstawę przyjętych założeń jest strona: www.foex.fi. Należy mieć na uwadze, iż koszty celulozy charakteryzują się wysoką zmiennością.

Zmiany cen energii - wzrost cen energii, głównie energii elektrycznej notowanej na Nordpool, giełdzie towarowej w Szwecji oraz energii uzyskiwanej z biomasy, jako podstawowego źródła energii wynika z założeń przyjętych w projekcjach zatwierdzonych przez lokalne kierownictwo papierni Grycksbo.

Ryzyko walutowe - odnosi się w stosunku do kosztu zakupu surowców do produkcji papieru, w szczególności zakupu celulozy, gdzie koszty te ponoszone są głównie w USD. W prognozie na dzień 31 grudnia 2017 roku para USD/SEK została przyjęta na poziomie 8,12 w pierwszym roku prognozy oraz 8,00 w kolejnych latach (31 grudnia 2016 roku: 9,05 w 2017 roku i 8,55 w kolejnych latach).

Poniższa tabela przedstawia główne założenia zastosowane do obliczenia wartości użytkowej na 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku.

Główne założenia	2017	2016
Prognoza przyjęta w oparciu o lata	2018-2022	2017-2021
Stawka podatku dochodowego	22,0%	22,0%
Stopa dyskontowa przed efektem podatkowym	8,5%	8,8%
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	8,0%	6,9%
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	0,0%	2,0%

Łączny skumulowany odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości dla Arctic Paper Grycksbo na 31 grudnia 2017 roku wyniósł 299.556 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 300.235 tys. PLN). Różnica w wartości odpisu aktualizującego wynika z odpisu rozpoznanego w 2017 roku w wysokości 23.761 tys. PLN i wyceny odpisu z lat poprzednich denominowanego w SEK do waluty prezentacji, tj. PLN.

Wartość aktywów podlegających testowi wynosiła przed odpisem 113.390 tys. PLN a wartość użytkowa 89.630 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016 roku: wartość aktywów 141.899 tys. PLN, wartość użytkowa 153.176 tys. PLN).

Poniższa tabela przedstawia odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2017	Wartość użytkowa na dzień 31 grudnia 2017
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	64 500	41 727
- grunty	5 717	3 457
- budynki	27 702	20 913
- maszyny i urządzenia	27 276	13 551
- środki trwałe w budowie	3 806	3 806
Wartości niematerialne i prawne o nieokreślonym okresie użytkowania	-	-
Wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania	1 345	357
Kapitał pracujący	26 930	26 930
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 615	20 615
Całkowita wartość	113 390	89 630
Odpis aktualizujący utratę wartości aktywów rozpoznany w 2017 roku		23 761

Tabela poniżej prezentuje wrażliwość wartości użytkowej aktywów w zależności od zmian poszczególnych parametrów przyjętych do testu:

Parametr	Zmiana parametru o	Wpływ na wartość użytkową aktywów
<i>31 grudnia 2017 roku</i>		
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	+0,1 p.p.	(1 210)
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	+0,1 p.p.	668
Wolumen sprzedaży w pierwszym roku prognozy	+ 0,1%	5 365
Cena sprzedaży w pierwszym roku prognozy	+ 0,1%	7 127
Cena zakupu celulozy w pierwszym roku prognozy	+1,0%	(31 384)
Cena zakupu energii w pierwszym roku prognozy	+1,0%	(4 489)
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	-0,1 p.p.	1 239
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	-0,1 p.p.	(651)
Wolumen sprzedaży w pierwszym roku prognozy	- 0,1%	(5 365)
Cena sprzedaży w pierwszym roku prognozy	- 0,1%	(7 127)
Cena zakupu celulozy w pierwszym roku prognozy	-1,0%	31 384
Cena zakupu energii w pierwszym roku prognozy	-1,0%	4 489
<i>31 grudnia 2016 roku</i>		
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	+0,1 p.p.	(3 028)
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	+0,1 p.p.	2 265
Wolumen sprzedaży w pierwszym roku prognozy	+ 0,1%	7 689
Cena sprzedaży w pierwszym roku prognozy	+ 0,1%	10 464
Cena zakupu celulozy w pierwszym roku prognozy	+1,0%	(40 072)
Cena zakupu energii w pierwszym roku prognozy	+1,0%	(7 575)
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	-0,1 p.p.	3 153
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	-0,1 p.p.	(2 174)
Wolumen sprzedaży w pierwszym roku prognozy	- 0,1%	(7 689)
Cena sprzedaży w pierwszym roku prognozy	- 0,1%	(10 464)
Cena zakupu celulozy w pierwszym roku prognozy	-1,0%	40 072
Cena zakupu energii w pierwszym roku prognozy	-1,0%	7 575

26. Świadczenia pracownicze

26.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez polski Kodeks Pracy w przypadku spółki Arctic Paper Kostrzyn S.A. oraz na podstawie obowiązujących umów ze związkami zawodowymi, w przypadku spółek Arctic Paper Munkedals AB, Arctic Paper Kostrzyn S.A oraz Arctic Paper Grycksbo AB, który tworzy także Fundusz Socjalny dla przyszłych emerytów. Ponadto na dzień 31 grudnia 2017 roku Zarząd uznał, że rezerwa na odprawy emerytalne w Arctic Paper Mochenwangen GmbH nie zostanie sprzedana w ramach działalności zaniechanej i w rezultacie została ona wykazana jako świadczenia pracownicze.

W związku z tym Grupa na podstawie wycen dokonanych w każdym kraju przez profesjonalne firmy aktuarialne tworzy rezerwę na przyszłe świadczenia.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży, na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia)
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na poszczególne dni bilansowe do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Stopa dyskontowa (%)		
Program w Szwecji	2,3%	2,3%
Program w Polsce	3,0%	3,0%
Program w Niemczech	1,7%	nd
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)		
Program w Szwecji	0,0%	0,0%
Program w Polsce	2,5%	2,0%
Program w Niemczech	nd	nd
Pozostały okres zatrudnienia (w latach)		
Program w Szwecji	16,0	16,5
Program w Polsce	15,9	16,8
Program w Niemczech	nd	nd

W tabeli poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla rezerwy z tytułu odpraw emerytalnych:

Analiza wrażliwości

Zmiana przyjętej stopy procentowej o 1 punkt procentowy

	Wzrost o 1 p.p. w tys. PLN	Spadek o 1 p.p. w tys. PLN
31 grudnia 2017 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(10 780)	12 230
31 grudnia 2016 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(2 769)	1 992

Zmiana przewidywanej stopy wzrostu wynagrodzeń o 1 punkt procentowy

	Wzrost o 1 p.p. w tys. PLN	Spadek o 1 p.p. w tys. PLN
31 grudnia 2017 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	8 231	(6 602)
31 grudnia 2016 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	717	(601)

26.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Na 31 grudnia 2017 roku rezerwa na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wyniosła 4.667 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 0 tys. PLN).

27. Zapasy

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Materiały (według ceny nabycia)	156 518	170 416
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	7 631	8 850
Wyroby gotowe, towary w tym:		
Według ceny nabycia / kosztu wytworzenia	180 996	179 960
Według wartości netto możliwej do uzyskania	5 816	1 109
Przedpłaty na poczet dostaw	35	18
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	350 996	360 353
Odpis aktualizujący wartość zapasów	4 408	4 323
Razem zapasy przed odpisem aktualizującym	355 404	364 676

Towary wynosiły 594 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016 roku: 530 tys. PLN).

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Grupa zwiększyła odpisy aktualizujące wartość zapasów w wysokości 85 tys. PLN (2016 rok: rozwiązanie odpisu na kwotę 2.490 tys. PLN). Nie było innych zmian w odpisie aktualizującym zapasy w ciągu 2017 i 2016 roku.

Różnica na odpisie aktualizacyjnym odnoszona jest w rachunku zysków i strat do kosztu własnego sprzedaży. Odpis aktualizujący związany jest z wyrobami gotowymi i materiałami wolno rotującymi oraz obciążonymi ryzykiem uszkodzenia, niesprzedania bądź niewykorzystywania na własne potrzeby.

W roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała umowę zastawu na całym majątku ruchomym w wysokości 628.875 tys. SEK, 256.116 tys. PLN, częścią której są zapasy.

W roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała umowy zastawu na całym majątku ruchomym w wysokości 523.963 tys. PLN, 715.530 tys. SEK, częścią której są zapasy.

Na dzień 31 grudnia 2017 zapasy wyrobów gotowych warte 5.816 tys. PLN były wycenione w cenie sprzedaży netto (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 1.109 tys. PLN).

28. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Należności z tytułu dostaw i usług	296 408	307 580
Należności budżetowe z tytułu VAT	24 703	28 419
Pozostałe należności od osób trzecich	4 954	4 622
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	4 006	2 875
Należności ogółem (netto)	330 071	343 496
Odpis aktualizujący należności	27 030	29 786
Należności brutto	357 101	373 282

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie nr 37.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 30 do 90 dni.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe

Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	29 786	32 504
Zwiększenie	132	676
Wykorzystanie	(1 779)	(952)
Odpisanie niewykorzystanych kwot	(65)	(2 187)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(1 044)	(254)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	27 030	29 786

ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 27.030 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 29.786 tys. PLN) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem.

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne:

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 30 dni	30 - 60 dni	60 - 90 dni	90 - 120 dni	>120 dni
Na dzień 31 grudnia 2017	296 408	250 486	41 073	4 081	614	51	102
Na dzień 31 grudnia 2016	307 580	261 822	38 462	4 291	508	1 648	848

Należności powyżej 120 dni w perspektywicznej ocenie kierownictwa spółki kwalifikują się do odzyskania i dlatego nie zostały objęte odpisem.

29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała wykorzystany kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 41.146 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 95.632 tys. PLN).

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 241.403 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 130.157 tys. PLN).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi środkami pieniężnymi w ramach kredytów bieżących w wysokości 139.095 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 80.955 tys. PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	241 403	129 926
Lokaty krótkoterminowe	-	-
Środki pieniężne w drodze	-	231
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w skonsolidowanym bilansie	241 403	130 157
Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	2 448	1 320
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	243 851	131 476

Środki pieniężne w wysokości 0 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016: 2.771 tys. PLN) stanowią zabezpieczenie zawartych kontraktów forward na zakup energii elektrycznej w spółkach Grupy Rottneros.

29.1. Przyczyny różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji a pozycjami w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Zmiana stanu należności oraz pozostałych aktywów niefinansowych		
Bilansowa zmiana stanu należności oraz pozostałych aktywów niefinansowych	13 425	(6 996)
Działalność zaniechana	(1 063)	15 559
Różnice z przeliczenia	(21 588)	(5 770)
Zmiana stanu należności oraz pozostałych aktywów niefinansowych wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	(9 227)	2 793
Zmiana stanu zapasów		
Bilansowa zmiana stanu zapasów	9 357	30 279
Działalność zaniechana (sprzedaż majątku)	10 597	17 471
Różnice z przeliczenia	(22 269)	(1 647)
Zmiana stanu zapasów wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	(2 316)	46 103
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	24 141	(12 047)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	2 084	-
Działalność zaniechana	(1 918)	(20 635)
Pozostałe	(4 413)	-
Różnice z przeliczenia	22 817	797
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	42 711	(31 885)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(23 149)	(13 604)
Działalność zaniechana	29	(1 756)
Pozostałe	4 434	-
Różnice z przeliczenia	5 351	(415)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	(13 335)	(15 775)
Zmiana stanu rezerw		
Bilansowa zmiana stanu rezerw	15 908	7 459
Rezerwa dotycząca zysków strat aktuarialnych	(5 343)	(9 281)
Działalność zaniechana	(14 567)	(40 079)
Rezerwa dla działalności zaniechanej w części dotycząca odpisu na zapasy i rzeczowe aktywa	-	12 701
Różnice z przeliczenia	7 792	(1 288)
Zmiana stanu rezerw wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	3 790	(30 488)

Wyjaśnienie pozycji "Pozostałe" w działalności operacyjnej		
Korekta wyceny do skorygowanej ceny nabycia	(2 653)	3 174
Dywidendy otrzymane (przeniesienie do działalności inwestycyjnej)	(442)	(922)
Zmniejszenie wartości udziałów we wspólnych przedsięwzięciach	-	4 209
Opłaty bankowe (przeniesienie do działalności finansowej)	-	1 707
Wpływ z aktywów stanowiących zabezpieczenie	-	729
Pozostałe	(385)	6
"Pozostałe" w działalności operacyjnej	(3 480)	8 903
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		
Zwiększenia z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych według tabeli ruchu	(175 249)	(178 992)
Zwiększenia z tytułu nabycia wartości niematerialnych według tabeli ruchu	(25 143)	(27 645)
Zwiększenia z tytułu nabycia wartości niematerialnych ujęte jako środki trwałe w budowie	853	-
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych w drodze leasingu finansowego	361	6 071
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(2 084)	-
Certyfikaty kogeneracji	19 815	23 218
Zmiana w wycenie praw do emisji CO2	-	194
Działalność zaniechana	-	(458)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	(181 448)	(177 612)

30. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwowe

30.1. Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny	Na dzień	Na dzień
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Akcje zwykłe serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda	50	50
Akcje zwykłe serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda	44 254	44 254
Akcje zwykłe serii C o wartości nominalnej 1 PLN każda	8 100	8 100
Akcje zwykłe serii E o wartości nominalnej 1 PLN każda	3 000	3 000
Akcje zwykłe serii F o wartości nominalnej 1 PLN każda	13 884	13 884
	69 288	69 288

	Data rejestracji podwyższenia kapitału	Ilość	Wartość w PLN
Akcje zwykłe wyemitowane i w pełni opłacone			
Wyemitowane w dniu 30 kwietnia 2008 roku	28.05.2008	50 000	50 000
Wyemitowane w dniu 12 września 2008 roku	12.09.2008	44 253 468	44 253 468
Wyemitowane w dniu 20 kwietnia 2009 roku	01.06.2009	32	32
Wyemitowane w dniu 30 lipca 2009 roku	12.11.2009	8 100 000	8 100 000
Wyemitowane w dniu 01 marca 2010 roku	17.03.2010	3 000 000	3 000 000
Wyemitowane w dniu 20 grudnia 2012 roku	09.01.2013	10 740 983	10 740 983
Wyemitowane w dniu 10 stycznia 2013 roku	29.01.2013	283 947	283 947
Wyemitowane w dniu 11 lutego 2013 roku	18.03.2013	2 133 100	2 133 100
Wyemitowane w dniu 6 marca 2013 roku	22.03.2013	726 253	726 253
Na dzień 31 grudnia 2017 roku		69 287 783	69 287 783

30.1.1. Zmiany kapitału zakładowego spółki Arctic Paper S.A.

W roku 2017 i 2016 nie miały miejsca zmiany w kapitale zakładowym Arctic Paper S.A.

30.1.2. Wartość nominalna akcji

Akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 PLN i zostały w pełni opłacone.

30.1.3. Prawa akcjonariuszy

Akcjom wszystkich serii przypada jeden głos na akcję i są jednakowo uprzywilejowane, co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

30.1.4. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	Na dzień 31 grudnia 2017		Na dzień 31 grudnia 2016	
	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów
Thomas Onstad	68,13%	68,13%	68,13%	68,13%
pośrednio poprzez	59,15%	59,15%	59,36%	59,36%
Nemus Holding AB	58,28%	58,28%	58,06%	58,06%
inny podmiot	0,87%	0,87%	1,30%	1,30%
bezpośrednio	8,98%	8,98%	8,77%	8,77%
Pozostali	31,87%	31,87%	31,87%	31,87%

30.2. Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej

Pozycja ta jest korygowana o różnice kursowe wynikające z przeliczania sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych, dla których waluta funkcjonalna jest inna niż PLN, do waluty prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego, czyli PLN. Zasady przeliczenia wraz z przyjętymi kursami wymiany opisane są w nocie 9.4.

30.3. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy obejmuje wartość emisji akcji Arctic Paper S.A. powyżej ceny nominalnej pomniejszonej o koszty związane z tymi emisjami mających miejsce w roku 2009, 2010 i 2013 w wysokości 134.257 tys. PLN, obniżenie ceny nominalnej akcji z 10 PLN do 1 PLN w roku 2012 w wysokości 498.632 tys. PLN oraz część zysków i strat zatrzymanych wynikających z podziału wyniku Arctic Paper S.A. w wysokości -185.251 tys. PLN.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitale zapasowym w roku zakończonym 31 grudnia 2017 i 31 grudnia 2016 roku:

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Kapitał zapasowy na początek okresu	447 638	447 638
Dystrybucja zysku/straty	-	-
Kapitał zapasowy na koniec okresu	447 638	447 638

30.4. Pozostałe kapitały rezerwowe

Kapitał rezerwowy obejmuje część zysków i strat zatrzymanych wynikających z podziału wyniku Arctic Paper S.A. i kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitałach rezerwowych w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku:

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	156 975	127 976
<u>Zmiany dotyczące zabezpieczeń przepływów pieniężnych</u>		
Wycena instrumentów finansowych, w tym:	2 211	31 984
- FX forward	(860)	(247)
- Forward na energię elektryczną	5 592	33 394
- SWAP odsetkowy	744	(2 822)
- Forward na celulozę	(3 265)	1 659
Podatek odroczone, w tym:	(545)	(7 894)
- FX forward	163	47
- Forward na energię elektryczną	(1 361)	(7 370)
- SWAP odsetkowy	-	(334)
- Forward na celulozę	653	(237)
<u>Pozostałe zmiany</u>		
Podział wyniku	(32 644)	4 909
Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	125 997	156 975

30.5. Zyski/straty zatrzymane oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Pozycja zyski/straty zatrzymane obejmuje niepodzielone zyski/straty z lat ubiegłych, zysk/stratę danego roku obrotowego oraz zyski/straty aktuarialne wynikające z aktuarialnej wyceny rezerwy na odprawy emerytalne.

Zyski/straty zatrzymane w skonsolidowanym sprawozdaniu mogą zawierać kwoty niepodlegające podziałowi, tj. takie, które nie podlegają wypłacie w formie dywidendy. Statutowe sprawozdania finansowe jednostek są przygotowywane zgodnie z lokalnymi standardami rachunkowości (z wyjątkiem Arctic Paper Kostrzyn S.A. oraz Arctic Paper S.A.) oraz statutami spółek. Dywidenda na rzecz jednostki dominującej może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych. Taka lokalna definicja niepodzielonego wyniku finansowego bardzo często różni się od definicji niepodzielonego wyniku wynikającej z MSSF UE, co może być czynnikiem ograniczającym dystrybucję zysku. Lokalne regulacje prawne np. często wymagają tworzenia określonych kapitałów rezerwowych na rzecz możliwych przyszłych strat. Stosowanie różnych zasad rachunkowości może spowodować występowanie różnic pomiędzy

statutowymi sprawozdaniami finansowymi, a pakietami sprawozdawczymi dla celów konsolidacji.

Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym Arctic Paper S.A. przygotowanym dla celów statutowych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się, co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie, co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami

związanymi z emisją obligacji, na podstawie których Spółka w dniu 30 września 2016 roku wyemitowała obligacje oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w nocie 32.2 „Pozyskanie finansowania” Raportu Roczego za rok 2016), możliwość wypłaty dywidendy przez Spółkę jest uzależniona od spełnienia przez Grupę określonych wskaźników finansowych w okresie dwóch poprzedzających wypłatę właściwych okresów (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych) oraz braku występowania przypadku naruszenia (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

Zyski/straty zatrzymane zaprezentowane w bilansie na dzień 31 grudnia 2017 roku składają się z następujących pozycji:

- strat/zysków zatrzymanych skonsolidowanych przypisanych akcjonariuszom jednostki dominującej za lata 2008-2017 w kwocie -163.878 tys. PLN; oraz z podziału zysku/pokrycia straty jednostkowej Arctic Paper SA za rok 2010-2016 w kwocie +94.787 tys. PLN (w tym pokrycie straty za 2016 rok w wysokości 32.644 tys. PLN pozostałymi kapitałami rezerwowymi oraz przeniesienie zysku za 2015 rok w wysokości 4.909 tys. PLN na kapitał rezerwowy);
- zysku na nabyciu akcji Rottneros AB od udziałowców niekontrolujących 29.353 tys. PLN oraz straty na zbyciu akcji Rottneros AB do udziałowców niekontrolujących - 6.160 tys. PLN;
- Zysków/strat aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2017 roku w wysokości -16.466 tys. PLN (bez ujęcia zysków /strat aktuarialnych dotyczących działalności zaniechanej).

30.6. Udziały niekontrolujące

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Na początek okresu	235 588	215 976
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(12 759)	(17 502)
Udział w całkowitych dochodach jednostek zależnych	8 726	37 114
Na koniec okresu	231 555	235 588

Udziały niekontrolujące obejmują część kapitału własnego Grupy przypadającego przede wszystkim na akcjonariuszy niekontrolujących Rottneros AB. W tabeli poniżej przedstawiono główne dane finansowe dla Grupy Rottneros:

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Przychody ze sprzedaży produktów	845 419	797 952
Koszty operacyjne	(772 020)	(719 540)
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej	73 399	78 411
Przychody/koszty finansowe	(8 401)	(3 229)
Zysk/(strata) brutto	64 998	75 183
Podatek dochodowy	(14 591)	(16 144)
Zysk/(strata) netto	50 407	59 039

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Skonsolidowany bilans		
Aktywa trwałe	457 395	418 020
Aktywa obrotowe, w tym	394 175	269 750
Zapasy	118 380	128 408
Należności i pozostałe aktywa	137 473	133 951
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	138 322	7 390
RAZEM AKTYWA	851 570	687 769
Kapitał własny	512 130	531 647
Zobowiązania długoterminowe	189 238	6 467
Zobowiązania krótkoterminowe	150 202	149 656
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	851 570	687 769
	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych		
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	98 161	86 253
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(104 793)	(128 226)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	143 704	(28 597)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	137 071	(70 570)
Środki pieniężne na początek okresu	7 390	78 517
Różnice kursowe netto	(6 140)	(557)
Środki pieniężne na koniec okresu	138 322	7 390

W ciągu 2017 roku Rottneros AB wypłacił dywidendę, łącznie w wysokości 26.199 tys. PLN (61 milionów SEK) z czego 12.759 tys. PLN dotyczyło udziałowców niekontrolujących.

W ciągu 2016 roku Rottneros AB wypłacił dywidendę, łącznie w wysokości 36.062 tys. PLN (76 milionów SEK) z czego 17.502 tys. PLN dotyczyło udziałowców niekontrolujących.

31. Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego

W 2017 roku i 2016 roku nie miało miejsca warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego.

32. Oprocentowane kredyty bankowe, obligacje i pożyczki oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe	Nota	Termin spłaty	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Pozostałe zobowiązania finansowe:				
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	19.2	31-12-2018	24 438	4 306
Factoring w SHB w SEK			-	17 487
Instrumenty zabezpieczające	40.3		8 539	4 699
Pozostałe zobowiązania		31-12-2018	177	194
Razem krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe			33 153	26 686
Oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne:				
Kredyt z banku EBRD TA (część krótkoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2022	9 143	9 941
Kredyt z banku EBRD Capex A (część krótkoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2022	2 213	-
Kredyt z banku BZ WBK (część krótkoterminowa) w PLN	40.2	31-08-2021	2 577	2 639
Kredyt z banku BNP (część krótkoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2021	2 316	2 535
Obligacje w PLN (2016: naliczone odsetki)	40.2	31-08-2021	12 284	4 473
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym Danske Bank w SEK	40.2	31-12-2017	-	6 467
Pożyczka od właściciela głównego akcjonariusza w EUR	40.2	09-07-2017	-	17 818
Pożyczka od właściciela głównego akcjonariusza w EUR (część krótkoterminowa)	40.2	30-04-2020	10 908	11 495
Razem krótkoterminowe oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne			39 440	55 367
Razem krótkoterminowe zobowiązania finansowe			72 593	82 053
<hr/>				
Zobowiązania długoterminowe	Nota	Termin spłaty	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Pozostałe zobowiązania finansowe:				
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	19.2	31-12-2021	3 945	30 082
Instrumenty zabezpieczające	40.3	31-12-2021	-	-
Razem długoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe			3 945	30 082
Oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne:				
Pożyczka od właściciela głównego akcjonariusza w EUR	40.2	30-04-2020	20 917	33 130
Kredyt z banku EBRD TA (część długoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2022	31 684	42 448
Kredyt z banku EBRD Capex A (część długoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2022	14 158	-
Kredyt z banku BZ WBK (część długoterminowa) w PLN	40.2	31-08-2021	6 521	8 741
Kredyt z banku BNP (część długoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2021	6 205	8 825
Obligacje w PLN	40.2	31-08-2021	84 781	93 162
Obligacje w SEK	40,2	01-09-2022	167 174	-
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w PLN*	40.2	31-08-2019	426	10 000
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w EUR*	40.2	31-08-2019	-	39 822
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w EUR*	40.2	31-08-2019	40 710	-
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w PLN*	40.2	31-08-2019	-	39 337
Razem długoterminowe oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne			372 576	275 464
Razem długoterminowe zobowiązania finansowe			376 521	305 546

* kredyty odnawialne z możliwością przedłużenia do 31 sierpnia 2019 roku

32.1. Kredyty bankowe, obligacje i pożyczki

Wartość długoterminowych i krótkoterminowych oprocentowanych kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2017 roku zwiększyła się o 81.185 tys. PLN w porównaniu do 31 grudnia 2016 roku.

W ciągu 2017 roku Grupa spłaciła całkowicie jedną pożyczkę oraz drugą częściowo do głównego akcjonariusza a Rottneros AB wyemitował obligacje łącznie na 400 milionów SEK.

Uruchomienia i spłaty transz kredytów zaciągniętych w ramach finansowania zgodnie z umową podpisaną 9 września 2016 roku odbywały się zgodnie z tą umową. Zmniejszenie zadłużenia w ramach kredytów odnawialnych było skutkiem uruchomienia przez Arctic Paper S.A. i Papiernie cash-poolingu.

W dniu 1 czerwca 2017 roku, w ramach spółek z Grupy Arctic Paper został uruchomiony cash-pooling w walucie EUR a w dniu 21 sierpnia 2017 roku cash-pooling w walucie PLN. Polega on na koncentrowaniu sald środków pieniężnych

należących do poszczególnych uczestników oraz kompensowanie ich z czasowymi niedoborami środków u innych uczestników cash-poola. Wprowadzenie tego rozwiązania ma na celu zarówno efektywne zarządzanie gotówką w Grupie, jak również minimalizowanie kosztów zewnętrznych źródeł finansowania poprzez wykorzystanie własnych środków pieniężnych Grupy.

Wartość należności objętych faktoringiem wynosi 35.000 tys. PLN na 31 grudnia 2017 roku.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji, Grupa zobowiązała się do dotrzymania określonych wskaźników finansowych, które są kalkulowane na koniec każdego kwartału. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa utrzymała poziomy tych wskaźników określone umowami.

32.2. Pozyskanie finansowania

32.2.1. Emisja obligacji w SEK

W dniu 28 sierpnia 2017 roku Rottneros AB wyemitował pięcioletnie obligacje niezabezpieczone w łącznej kwocie 400 milionów SEK (177 milionów PLN). Środki z emisji obligacji posłużą do finansowania przyjętych planów strategicznych Grupy Rottneros oraz osiągnięciu długoterminowej efektywności struktury kapitałowej.

Obligacje mają zmienną stopę procentową w wysokości STIBOR 3M plus marża 4,15%, a ich ostateczny wykup nastąpi we wrześniu 2022 r.

Program emisji obligacji pozwala spółce Rottneros na emisję do 600 milionów SEK (265 milionów PLN).

Rottneros AB zamierza ubiegać się o wprowadzenie ww. obligacji do obrotu na giełdzie w Sztokholmie (Nasdaq Stockholm).

32.3. Zabezpieczenia kredytów

2017 rok

Zakres zabezpieczeń związanych z podpisanymi w 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji oraz umową pomiędzy wierzycielami nie zmienił się w roku 2017

Poza nimi, Grupa wykazywała na dzień 31 grudnia 2017 roku:

1) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Arctic Paper Grycksbo w banku Svenska Handelsbanken – są to:

› zastaw na aktywach na kwotę 85.000 tys. SEK (36.066 tys. PLN)

› hipoteka na nieruchomościach na kwotę 20.000 tys. SEK (8.486 tys. PLN)

2) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Rottneros AB w banku Danske Bank – są to:

› zastaw na aktywach na kwotę 478.348 tys. SEK (202.963 tys. PLN);

3) zabezpieczenie na aktywach wynikający z umowy pożyczki na 10.000 tys. EUR udzielonej Arctic Paper Finance AB

dla Arctic Paper S.A. oraz na kwotę 10.000 tys. EUR udzielonej przez Pana Thomasa Onstad na rzecz Arctic Paper Finance AB

- › zastaw na 19.950.000 akcji spółki Rottneros AB
- › W związku ze spłatą w dniu 7 stycznia 2018 roku zobowiązań Arctic Paper Grycksbo AB wynikających z

umowy leasingowej ze Svenska Handelsbanken AB (zastaw na ruchomościach i nieruchomościach) oraz ze względu na zapisy umów kredytowych, rozpoczęto proces zwolnienia wyżej wymienionych zastawów na rzecz Svenska Handelsbanken AB oraz włączenia ich do umowy pomiędzy wierzycielami.

2016 rok

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji oraz umową pomiędzy wierzycielami, w dniu 3 października 2016 roku Spółka podpisała umowy i oświadczenia, zgodnie z którymi na rzecz Banku BGŻ BNP Paribas S.A., działającego jako Agent Zabezpieczeń, zostały ustanowione zabezpieczenia powyższych wierzytelności oraz innych roszczeń, tj.

1. pod prawem polskim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:
 - zastawy finansowe i rejestrowe na wszystkich posiadanych przez Spółkę i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy Spółki (z wyjątkiem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH i Arctic Paper Investment GmbH), z wyjątkiem akcji Spółki;
 - hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Polsce i należących do Spółki i Poręczycieli;
 - zastawy rejestrowe na wszystkich prawach rzeczowych i aktywach ruchomych należących do Spółki i Poręczycieli, stanowiących zorganizowaną część przedsiębiorstwa i znajdujących się w Polsce (z wyjątkiem aktywów wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - oświadczenia Spółki i Poręczycieli o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, w formie aktu notarialnego;
 - zastawy finansowe i zastawy rejestrowe na rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
 - pełnomocnictwa do polskich rachunków bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
 - podporządkowanie wierzytelności kredytodawców w ramach grupy (uwzględnionych w Umowie Pomędzy Wierzycielami).
2. pod prawem szwedzkim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:
 - zastawy na wszystkich posiadanych przez Spółki i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w

- Polsce, należących do spółek z grupy, z wyjątkiem akcji Spółki, a także zastawy na akcjach Rottneros (z wyłączeniem pakietu bezpłatnych akcji Rottneros);
- hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Szwecji i należących do Spółki i Poręczycieli, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące akty hipoteczne;
- korporacyjne hipoteki udzielone przez Poręczycieli zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące świadectwa hipoteczne;
- cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytowej);
- zastawy na szwedzkich rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli, zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że takie zabezpieczenie nie ogranicza prawa do swobodnego dysponowania środkami pieniężnymi zdeponowanych na tych rachunkach bankowych, aż do przypadku naruszenia opisanego w Umowie Kredytowej.

Poza opisanymi powyżej, Grupa wykazywała na dzień 31 grudnia 2016 roku:

- 4) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Arctic Paper Grycksbo w banku Svenska Handelsbanken – są to:
 - zastaw na aktywach na kwotę 85.000 tys. SEK (39.262 tys. PLN)
 - hipoteka na nieruchomościach na kwotę 20.000 tys. SEK (9.238 tys. PLN)
- 5) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Arctic Paper Munkedals w banku Svenska Handelsbanken – są to:
 - zastaw na aktywach (należnościach objętych umową faktoringową) na kwotę 158.821 tys. SEK (73.359 tys. PLN)
 - zastaw na ruchomościach na kwotę 160.000 tys. SEK (73.904 tys. PLN)

6) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Rottneros AB w banku Danske Bank – są to: — zastaw na aktywach na kwotę 509.000 tys. SEK (235.107 tys. PLN);

7). zabezpieczenie na aktywach wynikający z umowy pożyczki na kwotę 4.000 tys. EUR zawartej przez Arctic Paper S.A. z Panem Thomasem Onstad
— zastaw na 39.900.000 akcji spółki Rottneros AB.

33. Rezerwy

33.1. Zmiany stanu rezerw

Poniższa tabela prezentuje zmiany stanu rezerw w latach 2016-2017:

	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne rezerwy	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	88 928	1 386	90 313
Utworzone w ciągu roku obrotowego	8 912	4 864	13 775
Wykorzystane	(3 540)	-	(3 540)
Rozwiązane	-	-	-
Korekta z tytułu różnic kursowych	(6 761)	(309)	(7 071)
Przeniesienie do działalności zaniechanej	12 743	-	12 743
Na dzień 31 grudnia 2017 roku, w tym:	100 281	5 940	106 221
- krótkoterminowe	-	4 667	4 667
- długoterminowe	100 281	1 273	101 554
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	81 461	1 394	82 855
Utworzone w ciągu roku obrotowego	10 680	-	10 680
Wykorzystane	(2 795)	-	(2 795)
Rozwiązane	-	-	-
Korekta z tytułu różnic kursowych	(418)	(8)	(427)
Przeniesienie do działalności zaniechanej	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2016 roku, w tym:	88 928	1 386	90 313
- krótkoterminowe	-	-	-
- długoterminowe	88 928	1 386	90 313

Inne rezerwy na dzień 31 grudnia 2017 roku obejmują rezerwę na udzieloną gwarancję oraz rezerwę na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Inne rezerwy na dzień 31 grudnia 2016 roku obejmują rezerwę na udzieloną gwarancję.

33.2. Rezerwa na reklamacje oraz zwroty

Rezerwa na reklamacje i zwroty tworzona jest na podstawie reklamacji oraz zwrotów odnotowanych w latach ubiegłych. Ze względu na stałe nakłady na podnoszenie jakości procesu produkcji i produktów Grupa nie rozpoznała rezerwy na reklamacje i zwroty na koniec roku 2017 i 2016.

34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

34.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:		
Wobec jednostek powiązanych	1	898
Wobec jednostek pozostałych	373 603	354 356
	373 604	355 254
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych		
Podatek VAT	11 857	6 404
Podatek akcyzowy	815	1 254
Podatek dochodowy od osób fizycznych	4 374	6 029
Podatek od nieruchomości	748	1 119
Zobowiązania z tytułu świadczeń socjalnych	12 112	7 810
	29 907	22 617
Pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	6 245	6 802
Zobowiązania emerytalne	3 052	5 013
Zobowiązania inwestycyjne	3 780	4 345
Zobowiązania z tytułu ochrony środowiska	497	529
Przedpłaty	2 000	4 713
Inne zobowiązania	4 784	454
	20 358	21 857
RAZEM	423 868	399 727

Zasady i warunki płatności zobowiązań prezentowanych powyżej:

- warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie nr 37.3;
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 60-dniowych;
- pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 1-miesięcznym terminem płatności;
- kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

34.2. Rozliczenia międzyokresowe

	Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Rozliczenia międzyokresowe bierne		
Koszty pracownicze	51 698	65 084
Audyt i usługi prawne	635	552
Koszty transportu	6 057	3 906
Koszty reklamacji	1 230	1 390
Koszty mediów	915	1 279
Pozostałe	3 604	16 175
	64 140	88 386
Przychody przyszłych okresów		
Dotacje z Ekofunduszu	12 184	13 584
Dotacje z NFOŚiGW	8 943	10 061
Pozostałe	8 062	7 390
	29 189	31 035
RAZEM	93 328	119 421
- krótkoterminowe	74 576	98 498
- długoterminowe	18 752	20 924

Główne pozycje w rozliczeniach międzyokresowych biernych stanowią zobowiązania urlopowe i premie dla pracowników.

35. Plany inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa planuje ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w 2018 roku w kwocie nie mniej niż 50 milionów PLN. Kwoty te przeznaczone będą na zakup nowych maszyn i urządzeń szczególnie w Grupie Rottneros.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa planowała poniesienie nakładów na rzeczowe aktywa trwałe nie mniej niż 60 milionów PLN w 2017 roku.

36. Zobowiązania warunkowe

Grupa posiadała na dzień 31 grudnia 2017 roku następujące zobowiązania warunkowe:

- zobowiązanie warunkowe z tytułu gwarancji wobec FPG na rzecz towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na życie PRI na kwotę 1.426 tys. SEK (605 tys. PLN) w Arctic Paper Grycksbo AB oraz na kwotę 760 tys. SEK (322 tys. PLN) w Arctic Paper Munkedals AB ;
- zobowiązanie warunkowe Arctic Paper Munkedals AB z tytułu poręczenia zobowiązań Kalltorp Kraft HB na 1.698 tys. SEK (720 tys. PLN);
- gwarancję bankową na rzecz Skatteverket Ludvika na kwotę 135 tys. SEK (57 tys. PLN);

36.1. Sprawy sądowe

Nie toczą się istotne sprawy sądowe przeciwko Arctic Paper S.A. ani żadnej jednostce zależnej.

36.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące

zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy zobowiązania z tytułu podatków na dzień 31 grudnia 2017 roku są adekwatne do rozpoznanego i policzalnego ryzyka podatkowego i nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych rezerw.

37. Informacje o podmiotach powiązanych

Podmiotami powiązanymi wobec Grupy Arctic Paper S.A. są:

- Thomas Onstad – akcjonariusz większościowy,
- Nemus Holding AB – spółka dominująca wobec Arctic Paper SA,
- Munkedal Skog – spółka zależna od Nemus Holding AB,
- Progressio S.C. - od dnia 1 stycznia 2014 roku do 31 sierpnia 2017 roku jednostka powiązana z Członkiem Zarządu,

Wyższą kadre kierowniczą stanowią Prezes i Członkowie Zarządu Jednostki Dominującej oraz Przewodniczący i Członkowie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej w okresie pełnienia funkcji w organie Spółki.

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi w latach 2017-2016:

Dane za okres od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 oraz na 31 grudnia 2017 (tys. PLN)

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Odsetki – przychody finansowe	Odsetki – koszty finansowe	Należności od podmiotów powiązanych	Należności z tytułu pożyczek	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Nemus Holding AB	-	1 384	-	-	4 006	-	-
Thomas Onstad	-	-	-	2 897	-	-	31 825
Munkedal Skog	-	304	-	-	-	-	1
Progressio S.C. *	-	195	-	-	-	-	nd
Razem	-	1 883	-	2 897	4 006	-	31 826

* do 31 sierpnia 2017 roku

Należności od Nemus Holding AB są przeterminowane na dzień 31 grudnia 2017 roku, ale są one rozliczane w drodze kompensaty ze zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług.

Dane za okres od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016 oraz na 31 grudnia 2016 (tys. PLN)

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Odsetki – przychody finansowe	Odsetki – koszty finansowe	Należności od podmiotów powiązanych	Należności z tytułu pożyczek	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Nemus Holding AB	131	1 382	-	-	2 875	-	870
Thomas Onstad	-	-	-	4 275	-	-	62 442
Progressio S.C.	-	289	-	-	-	-	28
Razem	131	1 671	-	4 275	2 875	-	63 340

37.1. Jednostka dominująca całej Grupy

Jednostką dominującą Grupy jest Incarta Development S.A. W roku finansowym zakończonym 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły transakcje pomiędzy Grupą a Incarta Development S.A.

37.2. Jednostka dominująca

Jednostką dominującą wobec Grupy Arctic Paper S.A. jest Nemus Holding AB, który według stanu na 31 grudnia 2017 roku jest właścicielem 58,28% akcji zwykłych Arctic Paper S.A.

37.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Należności i zobowiązania handlowe mają zazwyczaj 60-dniowy termin płatności dla podmiotów powiązanych. Transakcje z jednostkami powiązanymi dokonywane są na warunkach rynkowych.

37.4. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Spółki dominującej

Kadra kierownicza Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku obejmuje 2 osoby: Prezesa Zarządu oraz Członka Zarządu.

Wartość wynagrodzenia kadry kierowniczej w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku wyniosła 6.969 tys. PLN (7.848 tys. PLN w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku).

W okresie 2016-2017 spółki Grupy nie udzieliły pożyczek kadrze kierowniczej.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Spółki dominującej:

Zarząd	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	6 506	7 504
Świadczenia emerytalne i medyczne po okresie zatrudnienia	463	344
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia wyższej kadry kierowniczej	6 969	7 848
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 011	988

37.5. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W okresie 2016-2017 ani Jednostka Dominująca ani Spółki zależne nie udzieliły pożyczek Członkom Zarządu.

37.6. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca inne transakcje pomiędzy spółkami zależnymi a Członkami Zarządu.

38. Informacje o umowie i wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

W dniu 19 czerwca 2017 roku Arctic Paper S.A. zawarła umowę z Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w Warszawie na badanie jednostkowego sprawozdania finansowego Arctic Paper S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok 2017.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Rodzaj usługi		
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	310*	325*
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego (oddział AP S.A.)	20	32
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	60	-
Razem	390	357

* - odnosi się do Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp.k.

Opłaty nie zawierają usług świadczonych dla pozostałych spółek Grupy.

39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, pożyczki, obligacje, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków na finansowanie działalności Grupy.

Grupa korzysta również z faktoringu z regresem w zakresie należności z tytułu dostaw i usług. Głównym celem tego instrumentu finansowego jest szybkie pozyskanie środków finansowych. Należności, które są przedmiotem faktoringu zostały usunięte ze skonsolidowanego bilansu, ponieważ zostały spełnione warunki do usunięcia aktywa zgodnie z MSR 39. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które

powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności. Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka.

W opinii Zarządu - w porównaniu do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka finansowego. Nie nastąpiły także zmiany celów i zasad zarządzania tym ryzykiem.

39.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z

zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). W wyliczeniach ujęto kredyty, obligacje w SEK i leasingi o zmiennej stopie procentowej. Dla każdej waluty przyjęto taki sam wzrost stopy procentowej o 1 punkt procentowy. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pogrupowano wartości kredytów, obligacji w SEK i leasingów w określonej walucie i od wyliczonych kwot naliczono wzrost o 1 punkt procentowy.

	Zwiększenie o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku		
PLN	+1%	(3)
EUR	+1%	(202)
SEK	+1%	(1 706)
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku		
PLN	+1%	(53)
EUR	+1%	(354)
SEK	+1%	(298)

Ze względu na objęcie zabezpieczeniem typu SWAP odsetkowy znacznej części zadłużenia Grupy wynikającego z umów kredytowych w PLN i EURO zawartych z konsorcjum banków pod koniec 2016 roku i obligacji w PLN nastąpiło zmniejszenia ryzyka Grupy na wahania stóp procentowych.

Emisja obligacji w SEK w drugiej połowie 2017 roku zwiększyła ryzyko Grupy na wahania stóp procentowych.

39.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną transakcji w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz całkowitych dochodów ogółem na racjonalnie możliwe wahania kursu dolara, euro, funta brytyjskiego oraz korony szwedzkiej przy założeniu niezmienności innych

czynników. W wyliczeniach ujęto wszystkie pozycje bilansowe wyrażone w walutach obcych, a następnie dla każdej waluty przyjęto wzrost lub spadek kursu o 5%. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pogrupowano aktywa i zobowiązania w tych samych walutach i od wyliczonego dla każdej waluty salda „aktywa minus zobowiązania” obliczono wzrost lub spadek o 5%. W ciągu roku aktywa i zobowiązania wyrażone w walutach obcych utrzymywały się na podobnym poziomie.

2017 rok

Wpływ zmiany kursów na wynik finansowy brutto

	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
PLN – EUR	+5%	(4 089)	-5%	4 089
PLN – USD	+5%	(2 246)	-5%	2 246
PLN – GBP	+5%	978	-5%	(978)
PLN – SEK	+5%	(305)	-5%	305
SEK – EUR	+5%	3 477	-5%	(3 477)
SEK – USD	+5%	(675)	-5%	675
SEK – GBP	+5%	1 597	-5%	(1 597)

Wpływ instrumentów finansowych na inne całkowite dochody ogółem

(z tytułu różnic z przeliczenia jednostek zagranicznych)

	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
PLN – SEK	+5%	8 062	-5%	(8 062)
PLN – EUR	+5%	(323)	-5%	323

2016 rok

Wpływ zmiany kursów na wynik finansowy brutto

	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
PLN – EUR	+5%	(6 565)	-5%	6 565
PLN – USD	+5%	(2 952)	-5%	2 952
PLN – GBP	+5%	1 173	-5%	(1 173)
PLN – SEK	+5%	(301)	-5%	301
SEK – EUR	+5%	3 793	-5%	(3 793)
SEK – USD	+5%	(153)	-5%	153
SEK – GBP	+5%	1 276	-5%	(1 276)

Wpływ instrumentów finansowych na inne całkowite dochody ogółem

(z tytułu różnic z przeliczenia jednostek zagranicznych)

	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
PLN – SEK	+5%	6 423	-5%	(6 423)
PLN – EUR	+5%	(1 600)	-5%	1 600

39.3. Ryzyko cen towarów

Grupa narażona jest na ryzyko spadku cen sprzedaży w związku ze wzrostem konkurencji na rynku oraz ryzykiem wzrostu cen surowców ze względu na ograniczenia w dostępie surowca na rynku.

39.4. Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest ograniczone. Grupa ocenia wszystkie należności, które nie są przeterminowane oraz nie są objęte odpisem aktualizacyjnym, jako możliwe do odzyskania.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów. W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

39.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji, jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, pożyczki i obligacje, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością, a elastycznością finansowania poprzez korzystanie z

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne	-	8 179	42 634	419 164	-	469 977
Leasing finansowy	-	23 837	1 119	4 236	-	29 192
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	441 047	49 902	-	-	490 949
Pozostałe zobowiązania finansowe	177	2 769	5 769	-	-	8 715
	177	475 832	99 424	423 400	-	998 833
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne	-	11 775	49 433	303 256	9 039	373 503
Leasing finansowy	-	367	5 412	34 006	-	39 785
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1	432 331	55 959	-	-	488 291
Pozostałe zobowiązania finansowe	194	18 998	4 237	-	-	23 429
	195	463 471	115 042	337 262	9 039	925 008

Ponadto Grupa posiada zobowiązania warunkowe na łączną wartość 1.704 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016 roku: 1.831 tys. PLN).

40. Instrumenty finansowe

Spółka posiada następujące instrumenty finansowe: środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, kredyty, pożyczki, obligacje, należności, zobowiązania, umowy leasingu finansowego oraz kontrakty SWAP odsetkowy, opcje odsetkową floor, forward walutowy, korytarzowe opcje walutowe. forward na sprzedaż celulozy i kontrakty forward na zakup energii elektrycznej.

40.1. Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

Z uwagi na fakt, iż wartości księgowe instrumentów finansowych Grupy nie odbiegają znacząco od ich wartości godziwej, w tabeli poniżej przedstawiono wszystkie instrumenty finansowe według ich wartości bilansowych, w podziale na poszczególne kategorie aktywów i zobowiązań

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa	
		Na dzień 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Aktywa finansowe			
Pożyczki udzielone	PiN	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	305 368	315 077
Instrumenty zabezpieczające*	WwWGpCD	21 914	16 040
Pozostałe aktywa finansowe (z wyłączeniem pożyczek i instrumentów zabezpieczających)**	PiN	7 293	6 092
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpCD	241 403	130 157
Zobowiązania finansowe			
Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i obligacje w tym:	PZFwgZK	412 016	330 831
- długoterminowe oprocentowane	PZFwgZK	372 576	275 464
- krótkoterminowe oprocentowane	PZFwgZK	39 440	55 367
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu, w tym:		28 383	34 388
- długoterminowe		3 945	30 082
- krótkoterminowe		24 438	4 306
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	373 780	372 935
Instrumenty zabezpieczające*	WwWGpCD	8 539	4 699

* pochodne instrumenty zabezpieczające spełniające wymogi rachunkowości zabezpieczeń

** przede wszystkim inwestycje w instrumenty kapitałowe

Użyte skróty:

UdtW	-	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności
WwWGpCD	-	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez całkowite dochody
PiN	-	Pożyczki i należności
DDS	-	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
PZFwgZK	-	Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Tabela poniżej przedstawia pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku:

Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/ (straty) z tytułu wyceny	Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe							
Instrumenty pochodne	-	-	-	(1 354)	-	1 257	(96)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	51	(12 358)	(67)	(2 862)	-	-	(15 235)
Pozostałe aktywa finansowe (z wyłączeniem pożyczek i instrumentów zabezpieczających)**	-	-	-	3 365	-	1 348	4 713
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	197	(2 294)	-	(86)	-	-	(2 183)
Zobowiązania finansowe							
Instrumenty pochodne	-	1 464	-	(2 325)	-	-	(861)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	(18 031)	1 786	-	2 762	-	(2 164)	(15 647)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z op	(1 595)	-	-	-	-	-	(1 595)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(146)	15 576	-	2 600	-	(354)	17 677

** dotyczy przede wszystkim zysków z wyceny inwestycji w instrumenty kapitałowe

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/ (straty) z tytułu wyceny	Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe							
Instrumenty pochodne	-	-	-	15 785	-	-	15 785
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	31	10 909	1 511	1 646	-	-	14 098
Pozostałe aktywa finansowe (z wyłączeniem pożyczek i instrumentów zabezpieczających)**	-	-	-	(1 482)	-	4 527	3 046
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	177	(3 387)	-	-	-	-	(3 210)
Zobowiązania finansowe							
Instrumenty pochodne	-	(3 636)	-	343	-	(2 020)	(5 313)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	(19 531)	(2 222)	-	(2 254)	-	(5 987)	(29 994)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z op	(1 653)	-	-	-	-	-	(1 653)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(28)	(9 973)	-	(1 664)	-	(497)	(12 162)

40.2. Zmiany zobowiązań wynikających z działalności finansowej

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Nota	1 stycznia 2017	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	Skutki zmian kursów walutowych	Zmiany wartości godziwych Inne zmiany	31 grudnia 2017
Oprocentowane kredyty, pożyczki i obligacje (długoterminowe)	32	275 464	145 214	(8 662)	- (39 440)	372 576
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (długoterminowe)	32	30 082	-	(1 873)	- (24 264)	3 945
Oprocentowane kredyty, pożyczki i obligacje (krótkoterminowe)	32	55 367	(46 630)	(8 737)	- 39 440	39 440
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (krótkoterminowe)	32	4 306	(4 070)	(63)	- 24 264	24 438
Pochodne instrumenty finansowe	32	4 699	-	-	3 840 -	8 539
Pozostałe	32	17 681	(17 066)	(438)	- -	177
Razem zobowiązania wynikające z działalności finansowej	32	387 599	77 448	(19 773)	3 840	0 449 114

Inne zmiany obejmują przeklasyfikowanie w ramach odpowiednich zobowiązań krótkoterminowych i długoterminowych.

40.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2017							
Oprocentowanie zmienne	<1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Pozostałe zobowiązania finansowe:							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	24 438	1 400	1 298	1 247	-	-	28 382
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne							
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w EUR	-	20 064	-	-	-	-	20 064
Obligacje w SEK	-	-	-	-	167 174	-	167 174
Suma kredyty, pożyczki i papiery dłużne	-	20 064	-	-	167 174	-	187 238
RAZEM	24 438	21 464	1 298	1 247	167 174	0	215 620
31 grudnia 2017							
Oprocentowanie stałe	<1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne							
Kredyt z banku EBRD TA w EUR	9 143	8 658	8 158	7 692	7 176	-	40 827
Kredyt z banku EBRD Capaex A w EUR	2 213	3 855	3 638	3 435	3 230	-	16 372
Kredyt z banku BZ WBK w PLN	2 577	2 372	2 173	1 975	-	-	9 098
Kredyt z banku BNP w EUR	2 316	2 190	2 071	1 944	-	-	8 521
Obligacje w PLN	12 284	18 809	17 059	48 914	-	-	97 065
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w PLN	-	426	-	-	-	-	426
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w EUR	-	20 646	-	-	-	-	20 646
Pożyczka od właściciela/głównego akcjonariusza w EUR	10 908	10 459	10 459	-	-	-	31 825
RAZEM	39 440	67 414	43 558	63 960	10 406	-	224 778

31 grudnia 2016							
Oprocentowanie zmienne	<1rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Pozostałe zobowiązania finansowe:							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	4 306	4 319	4 242	4 225	17 295	-	34 388
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne							
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w PLN	-	-	5 000	-	-	-	5 000
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w EUR	-	-	17 923	-	-	-	17 923
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w PLN	-	-	17 438	-	-	-	17 438
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym Danske Bank w SEK	6 467	-	-	-	-	-	6 467
Suma kredyty, pożyczki i papiery dłużne	6 467	-	40 361	-	-	-	46 828
RAZEM	10 773	4 319	44 604	4 225	17 295	0	81 216

31 grudnia 2016							
Oprocentowanie stałe	<1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne							
Kredyt z banku EBRD TA w EUR	9 941	9 587	9 030	8 477	7 960	7 394	52 389
Kredyt z banku EBRD Capaex A w EUR							
Kredyt z banku BZ WBK w PLN	2 639	2 490	2 281	2 083	1 887	-	11 380
Kredyt z banku BNP w EUR	2 535	2 425	2 279	2 135	1 986	-	11 360
Obligacje	4 473	12 158	18 180	16 434	46 376	14	97 635
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w PLN	-	-	5 000	-	-	-	5 000
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w EUR	-	-	21 899	-	-	-	21 899
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w PLN	-	-	21 899	-	-	-	21 899
Pożyczka od właściciela/głównego akcjonariusza w EUR	17 818	-	-	-	-	-	17 818
Pożyczka od właściciela/głównego akcjonariusza w SEK	11 495	11 043	11 043	11 043	-	-	44 624
RAZEM	48 900	37 703	91 611	40 172	58 209	7 408	284 003

Oprocentowanie stałe dla kredytów bankowych i obligacji wynika z zawartych instrumentów SWAP.

40.4. Zabezpieczenia i inne instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) dla następujących powiązań zabezpieczających:

- spółka Arctic Paper S.A. desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu SWAP mające na celu zabezpieczenie płatności odsetek w EURO od kredytu bankowego w EURO,
- spółka Arctic Paper S.A. desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu SWAP mające na celu zabezpieczenie płatności odsetek w PLN od kredytu bankowego w PLN,
- spółki Arctic Paper Munkedals AB, Arctic Paper Grycksbo AB i spółki z Grupy Rottneros desygnowały do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu forward na energię elektryczną mające na celu zabezpieczenia przyszłych zakupów energii,
- spółki z Grupy Rottneros desygnowały do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty

pochodne typu FX forward mające na celu zabezpieczenie części wpływów walutowych w EURO związanych ze sprzedażą celulozy,

- spółki z Grupy Rottneros desygnowały do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu FX forward mające na celu zabezpieczenie części wpływów w USD związanych ze sprzedażą celulozy,
- spółki z Grupy Rottneros desygnowały do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu forward na sprzedaż celulozy mające na celu zabezpieczenie ceny sprzedaży celulozy w SEK.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge) dla następujących powiązań zabezpieczających:

- spółka Arctic Paper S.A. desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej instrumenty pochodne typu opcje floor dające prawo do obniżenia EURIBOR dla oprocentowania części kredytu bankowego w EUR do

poziomu rynkowego, w przypadku gdy poziom rynkowy EURIBOR jest poniżej 0%

Ponadto na dzień 31 grudnia 2017 roku spółka Arctic Paper Kostrzyn S.A. posiadała instrumenty pochodne typu

korytarzowe opcje walutowe mające na celu zabezpieczenie części wpływów walutowych w EUR związanych ze sprzedażą eksportową i wydatkami w USD związanymi z zakupem celulozy.

40.4.1. Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Na dzień 31 grudnia 2017 roku jako zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych Grupa posiadała kontrakty walutowe typu forward, kontrakt forward na zakup energii elektrycznej, kontrakt forward na sprzedaż celulozy, kontrakt typu SWAP odsetkowy.

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych z tytułu walutowej działalności handlowej z wykorzystaniem transakcji FX forward

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących sprzedaży EUR za SEK:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych z planowaną sprzedażą w walucie obcej
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży eksportowej
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje FX forward, w których Spółka zobowiązuje się sprzedać EUR za SEK
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktów	2 017
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 16.01.2018
Kwota zabezpieczenia	2 mln EUR
Kurs terminowy	9,88 SEK/EUR

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących sprzedaży USD za SEK:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych z planowaną sprzedażą w walucie obcej
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży eksportowej
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje FX forward, w których Spółka zobowiązuje się sprzedać USD za SEK
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktów	2 017
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 02.02.2018
Kwota zabezpieczenia	9,8 mln USD
Kurs terminowy	8,36 SEK/USD

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży celulozy

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących sprzedaży celulozy:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze sprzedażą celulozy
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży celulozy
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje forward, w których Spółka zobowiązuje się sprzedać celulozę w SEK
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2 017
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 31.12.2018
Zabezpieczona ilość celulozy	42.000 ton
Cena terminowa	7 293 SEK/tona

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych z tytułu zakupu energii elektrycznej z wykorzystaniem transakcji forward

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych związanych z zakupem energii elektrycznej:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych z zakupem energii elektrycznej
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu zakupu energii
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje forward na zakup energii elektrycznej zawarte na Gieldzie Nord Pool
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	w zależności od kontraktu; od 01.01.2015
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 31.12.2021
Zabezpieczona ilość energii	1.371.000 MWh
Cena terminowa	od 16,50 do 30,70 EUR/MWh

Rachunkowość zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego z wykorzystaniem transakcji typu SWAP

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych związanych z płatnością odsetek w EURO od kredytu w EURO:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego denominowanego w EURO
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EURO związane z płatnością odsetek od kredytu w EURO
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w EURO od kredytu denominowanego w EURO na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	21.11.2016
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2022-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 12 mln. EURO

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego denominowanego w EURO
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EURO związane z płatnością odsetek od kredytu w EURO kalkulowanych na bazie 6M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w EURO od kredytu denominowanego w EURO na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	18.07.2017
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2022-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 3.986 tys EURO
Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego denominowanego w EURO
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EURO związane z płatnością odsetek od kredytu w EURO kalkulowanych na bazie 6M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w EURO od kredytu denominowanego w EURO na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	21.11.2016
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2021-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 2,6 mln. EURO
Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytów odnawialnych długoterminowych denominowanych w EURO
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EURO związane z płatnością odsetek od kredytu w EURO kalkulowanych na bazie 3M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w EURO od kredytu denominowanego w EURO na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	21.11.2016
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2019-08-30
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 9,9 mln. EURO

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych związanych z płatnością odsetek w PLN od kredytu w PLN:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego denominowanego w PLN
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w PLN związane z płatnością odsetek od kredytu w PLN kalkulowanych na bazie 6M WIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w PLN od kredytu denominowanego w PLN na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	21.11.2016
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2021-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 11,5 mln. PLN
Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytów odnawialnych długoterminowych denominowanych w PLN
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w PLN związane z płatnością odsetek od kredytu w PLN kalkulowanych na bazie 3M WIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w PLN od kredytu denominowanego w PLN na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	21.11.2016
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2019-08-30
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 10 mln PLN
Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową obligacji denominowanych w PLN
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w PLN związane z płatnością odsetek od obligacji w PLN kalkulowanych na bazie 6M WIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w PLN od obligacji denominowanych w PLN na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	21.11.2016
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy o emisję obligacji; do 2021-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat odsetek od obligacji w wysokości 100 mln. PLN

40.4.2. Zabezpieczenia wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2017 roku jako zabezpieczenie wartości godziwej Grupa posiadała opcje floor.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej związana z opcją floor

Typ zabezpieczenia	Prawo do zmniejszenia przepływów pieniężnych z tytułu płatności odsetek od kredytów w EUR na skutek spadku EURIBOR poniżej 0%
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EUR związane z płatnością odsetek od kredytu w EUR kalkulowanych na bazie 6M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu opcja floor, w której Spółka nabywa prawo do płatności odsetek w EUR na bazie EURIBOR mniejszego niż 0%
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	21.11.2016
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2022-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 12 mln EUR

Typ zabezpieczenia	Prawo do zmniejszenia przepływów pieniężnych z tytułu płatności odsetek od kredytów w EUR na skutek spadku EURIBOR poniżej 0%
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EUR związane z płatnością odsetek od kredytu w EUR kalkulowanych na bazie 6M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu opcja floor, w której Spółka nabywa prawo do płatności odsetek w EUR na bazie EURIBOR mniejszego niż 0%
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	18.07.2017
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2022-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 3.986 tys EURO

40.4.3. Inne instrumenty pochodne

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące korytarzowych opcji walutowych dotyczących sprzedaży EUR za USD:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych z planowaną sprzedażą w walucie obcej
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży eksportowej
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje FX opcje korytarzowe, w których Spółka kupiła prawo do sprzedaży EUR za USD i sprzedała prawo do zakupu EUR za USD
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktów	25.08.2017
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 29.03.2018
Kwota zabezpieczenia	6,0 mln EUR
Kurs terminowy	1,0700 i 1,1640 EUR/USD

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą pochodnych instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, wartości godziwej oraz opcji korytarzowych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz dane porównywalne:

	Stan na dzień 31 grudnia 2017		Stan na dzień 31 grudnia 2016	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
FX forward	849	1 170	-	462
Forward na sprzedaż celulozy	-	3 394	3 695	-
SWAP	-	3 604	-	4 580
Opcja typu floor	-	370	-	(343)
Forward na energię elektryczną	21 065	-	12 345	-
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	21 914	8 539	16 040	4 699

Poniższa tabela przedstawia wartość nominalną pochodnych instrumentów na dzień 31 grudnia 2017 roku:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	FX forward:			
Waluta sprzedana (w tys. EUR)	8 000	-	-	8 000
Waluta sprzedana (w tys. USD)	9 800	-	-	9 800
Waluta kupowana (w tys. USD)	6 489	-	-	6 489
Forward na energię elektryczną:				
Kupiona energia (w tys. PLN)	41 308	86 397	-	127 706
Forward na sprzedaż celulozy				
Sprzedana celuloza (w tonach)	42 000	-	-	42 000
SWAP odsetkowy				
splaty rat kapitałowych (w tys. PLN)	28 532	164 421	-	192 953

Poniższa tabela przedstawia kwoty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, jakie w 2017 roku zostały rozpoznane przez Grupę w rachunku wyników i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Pozostałe kapitały rezerwowe w części dotyczącej wyceny na 31 grudnia 2017 - zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, odpowiadające skutecznemu zabezpieczeniu	5 887
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, ujęta w przychodach lub kosztach finansowych	116

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczona

1 stycznia 2018 - 31 grudnia 2021

Poniższa tabela przedstawia zmiany w pozostałych kapitałach rezerwowych w części dotyczącej wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w 2017 roku:

Rok zakończony
31 grudnia 2017

Pozostałe kapitały rezerwowe w części dotyczącej wyceny na dzień 1 stycznia 2017 roku	4 221
Odroczenie zmian wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, odpowiadającej skutecznemu zabezpieczeniu	1 783
Kwota odroczonej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, usunięta z pozostałych kapitałów rezerwowych i przeniesiona do przychodów lub kosztów finansowych	(116)
Pozostałe kapitały rezerwowe w części dotyczącej wyceny na dzień 31 grudnia 2017 roku	5 887

Kwoty w tabeli zawierają efekt podatku odroczonego.

41. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016

roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony, jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 0,30-0,55. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

Grupa Arctic Paper S.A.	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016 (przekształcone)
Oprocentowane kredyty, pożyczki i instrumenty dłużne oraz pozostałe zobowiązania finansowe	449 114	387 599
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	423 868	399 727
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(241 403)	(130 157)
Zadłużenie netto	631 580	657 169
Kapitał własny	791 294	789 543
Kapitał i zadłużenie netto	1 422 874	1 446 712
Wskaźnik dźwigni	0,44	0,45

W porównaniu do sprawozdania rocznego za rok 2016 nastąpił spadek wskaźnika dźwigni finansowej z 0,45 do 0,44.

42. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Na dzień 31 grudnia 2016
Zarząd Jednostki Dominującej	2	5
Zarządy Jednostek z Grupy	32	27
Administracja	137	108
Dział sprzedaży	143	152
Pion produkcji	1 264	1 291
Pozostali	161	171
Razem	1 739	1 754

43. Prawa do emisji CO2

Arctic Paper Kostrzyn S.A., Arctic Paper Munkedals AB, Arctic Paper Grycksbo AB i spółki grupy Rottneros są częścią Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji. Poprzedni okres korzystania z praw do emisji trwał od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2012 roku. Nowe przydziały obejmują okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2020 roku. Tabela poniżej specyfikuje przydział za lata 2013-2020 i wykorzystanie praw do emisji w każdej z czterech jednostek za lata 2013-2017.

(w tonach) dla Arctic Paper Kostrzyn S.A.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przydział*	108 535	105 434	102 452	99 840	97 375	94 916	92 454	90 009
Ilość niewykorzystana z poprzednich lat	348 490	306 448	263 932	203 917	133 061			
Emisja	(150 577)	(147 950)	(162 467)	(170 696)	(142 784)			
Ilość zakupiona	-	-	-	-	-			
Ilość sprzedana	-	-	-	-	-			
Ilość niewykorzystana	306 448	263 932	203 917	133 061	87 652			
(w tonach) dla Arctic Paper Munkedals AB	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przydział	44 238	43 470	42 692	41 907	41 113	40 311	39 499	38 685
Ilość niewykorzystana z poprzednich lat	24 305	67 262	107 325	17 559	(11 572)			
Emisja	(1 281)	(3 407)	(32 465)	(21 038)	(40 160)			
Ilość zakupiona	-	-	7	-	-			
Ilość sprzedana	-	-	(100 000)	(50 000)	-			
Ilość niewykorzystana	67 262	107 325	17 559	(11 572)	(10 619) **			
(w tonach) dla Arctic Paper Grycksbo AB	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przydział	77 037	75 689	74 326	72 948	71 556	70 151	68 730	67 304
Ilość niewykorzystana z poprzednich lat	69 411	111 448	734	60	1 008			
Emisja	-	-	-	-	-			
Ilość zakupiona	-	-	-	-	-			
Ilość sprzedana	(35 000)	(186 403)	(75 000)	(72 000)	(70 000)			
Ilość niewykorzystana	111 448	734	60	1 008	2 564			
(w tonach) dla spółek z Grupy Rottneros	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przydział	30 681	30 484	29 938	29 387	28 830	28 268	27 698	27 127
Ilość niewykorzystana z poprzednich lat	72 888	90 522	101 986	104 991	113 085			
Emisja	(13 047)	(19 020)	(26 933)	(21 293)	(18 707)			
Ilość zakupiona	-	-	-	-	-			
Ilość sprzedana	-	-	-	-	-			
Ilość niewykorzystana	90 522	101 986	104 991	113 085	123 208			

* - wielkości te są szacunkiem AP Kostrzyn dokonany na podstawie informacji na temat przydziału uprawnień do emisji dla podmiotów objętych systemem EU ETS, wyliczonych w oparciu o postanowienia art. 10a Dyrektywy ETS. Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania nie ma obowiązujących Rozporządzeń krajowych.

** - niedobór praw do emisji na dzień 31 grudnia 2017 roku zostanie pokryty z nadwyżki nowego przydziału za 2018 rok dostępnego przed okresem rozliczenia praw za rok 2017 nad szacowaną roczną emisją

44. Certyfikaty w kogeneracji

W roku 2014 w oparciu o art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne z późniejszymi zmianami AP Kostrzyn uzyskał prawa majątkowe do Świadectw Pochodzenia będących potwierdzeniem wyprodukowania energii elektrycznej w wysokosprawnej jednostce kogeneracji opalanej paliwami gazowymi.

Z tytułu wyprodukowania energii elektrycznej w kogeneracji w roku 2017 Spółka otrzymała prawa w wysokości: żółte certyfikaty 165 210,651 MWh (2016 rok: 192 360,272 MWh), czerwone certyfikaty 58 586,736 MWh (2016 rok: 41 802,763 MWh). W 2017 roku przychód uzyskany z tytułu przyznania certyfikatów wyniósł 19 825 tys. PLN (2016 rok: 23.618 tys. PLN).

Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wyprodukowania energii elektrycznej w Kogeneracji posiada także AP Grycksbo i spółki z Grupy Rottneros.

Z tytułu wyprodukowania energii elektrycznej w kogeneracji w roku 2017 AP Grycksbo otrzymał prawa w wysokości: zielone certyfikaty 14 540 MWh (2016 rok: 15 297 MWh). W 2017 roku przychód uzyskany z tytułu sprzedaży certyfikatów wyniósł 373 tys. PLN (2016 rok: 628tys. PLN).

Z tytułu wyprodukowania energii elektrycznej w kogeneracji w roku 2017 spółki Grupy Rottneros otrzymały prawa w wysokości: zielone certyfikaty 136 000 MWh (2016 rok: 124 870 MWh). W 2017 roku przychód uzyskany z tytułu sprzedaży certyfikatów wyniósł 645 tys. PLN (2016 rok: 1.153tys. PLN).

Przychody z tytułu certyfikatów w kogeneracji rozpoznawane są jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży w rachunku zysków i strat.

45. Dotacje i działalność w SSE

45.1. Dotacje

Od 2016 roku Rottneros jest liderem projektu PULPACKTION finansowanego w 74% z funduszy Unii Europejskiej. Projekt o łącznej wartości 120 milionów SEK ma na celu dalszy rozwój ekologicznej produkcji opakowań. Beneficjentami projektu jest 12 podmiotów z Unii Europejskiej. Środki z funduszu w całości będą wypłacane do Rottneros a następnie dystrybuowane do pozostałych beneficjentów. Udział

Rottnerosa w dotacji z Unii Europejskiej wyniesie 25 milionów SEK. Projekt rozpoczął się w październiku 2016 roku i ma potrwać 4 lata.

Wartość dotacji na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 220 tys. PLN.

45.2. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Arctic Paper Kostrzyn S.A. prowadzi działalność w Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (KSSSE). Na podstawie zezwolenia wydanego przez Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefę Ekonomiczną S.A. korzysta ze zwolnienia z

podatku dochodowego od osób prawnych w zakresie działalności gospodarczej objętej zezwoleniem.

Zwolnienie to ma charakter warunkowy. Przepisy Ustawy o Specjalnych Strefach Ekonomicznych przewidują możliwość utraty zwolnienia, jeżeli nastąpi choćby jedna z okoliczności:

- Spółka zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze strefy, na którą posiada zezwolenie,
- Spółka rażąco uchybi warunkom określonym w zezwoleniu,
- Spółka nie usunie uchybień stwierdzonych w toku kontroli w terminie do ich usunięcia wyznaczonym w wezwaniu ministra właściwego do spraw gospodarki,
- Spółka przeniesie w jakiegokolwiek formie własność składników majątkowych, z którymi było związane zwolnienie od podatku w okresie krótszym niż 5 lat od dnia wprowadzenia do ewidencji,
- Maszyny i urządzenia zostaną oddane do prowadzenia działalności poza terenem strefy,
- Spółka otrzyma zwrot wydatków inwestycyjnych w jakiegokolwiek formie,
- Spółka zostanie postawiona w stan likwidacji lub ogłoszona zostanie jej upadłość.

Na podstawie zezwolenia wydanego w dniu 25 sierpnia 2006 roku Spółka może korzystać ze zwolnienia do dnia 15 listopada 2017 roku. Punkt I zezwolenia odnoszący się do dnia, do którego Spółka mogła korzystać z zezwolenia został wykreślony Decyzją Ministra Gospodarki NR 321/IW/14 z dnia 6 listopada 2014 roku. Obecnie Spółka uprawniona jest do korzystania z zezwolenia do roku 2026, czyli do daty istnienia SSE w Polsce na podstawie obowiązujących przepisów. Warunkiem korzystania ze zwolnienia jest poniesienie na terenie Strefy wydatków inwestycyjnych, w porozumieniu par. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004

roku w sprawie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, będących podstawą obliczenia pomocy publicznej zgodnie z par. 3 Rozporządzenia o wartości przewyższającej 40.000 tys. EUR w terminie do dnia 31 grudnia 2013 roku, Obliczonej przy zastosowaniu średniego kursu EUR ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia faktycznego poniesienia wydatku. Utworzenie na terenie Strefy, co najmniej 5 nowych miejsc pracy w rozumieniu przepisów par. 3 ust. 3 i ust. 6 Rozporządzenia, do dnia 31 grudnia 2011 roku i utrzymanie zatrudnienia na poziomie, co najmniej 453 pracowników od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku. Powyższe warunki zostały spełnione.

Warunki przyznania pomocy nie zmieniły się w okresie sprawozdawczym. Grupa nie była przedmiotem kontroli ze strony upoważnionych do tego organów.

W okresie od 25 sierpnia 2006 roku do 31 grudnia 2017 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne kwalifikowane jako nakłady (niezdyskontowane) w KSSSE w wysokości 227.102 tys. PLN. Kwota zdyskontowana wykorzystanej pomocy publicznej z tego tytułu w tym okresie wyniosła 61.365 tys. PLN.

Jeżeli poniesione nakłady inwestycyjne kwalifikowane nie znajdują pokrycia w dochodzie za rok bieżący wówczas od nadwyżki Spółka tworzy aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Wartość rozpoznanego aktywa z tytułu podatku odroczonego na wydatkach poniesionych w KSSSE wyniosła 8.622 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku (31 grudnia 2016 roku: 15.280 tys. PLN).

46. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

46.1. Spłata zobowiązań z tytułu leasingu Arctic Paper Grycksbo AB

W dniu 7 stycznia 2018, spółka Arctic Paper SA udzieliła Spółce zależnej Arctic Paper Grycksbo AB pożyczki w kwocie 5,56 milionów EUR w celu spłaty zobowiązań z tytułu leasingu w Svenska Handelsbanken AB. Jednocześnie Spółka zwróciła się do obecnego konsorcjum banków finansujących (Bank Zachodni WBK S.A. oraz Bank BGŻ BNP Paribas S.A.) o zgodę na zaciągnięcie przez Spółkę dodatkowego zadłużenia finansowego w formie kredytu terminowego do kwoty 25.820 tysięcy PLN, który ma zostać udzielony jako dodatkowa transza w ramach umowy kredytów z dnia 9 września 2016 roku, w celu finansowania lub refinansowania spłaty zadłużenia Arctic Paper Grycksbo AB z tytułu leasingu udzielonego przez Svenska Handelsbanken AB. Zgodę na takie finansowanie wyraziło w dniu 20 lutego 2018 roku Zgromadzenie Obligatariuszy. Obecnie Spółka kompletuje dokumentację dotyczącą wyżej wymienionej nowej transzy kredytu.

46.2. Ogłoszenie planu strategicznego dla działalności papierniczej

Zarząd Arctic Paper SA podjął 21 marca br. decyzję o określeniu długoterminowego celu finansowego – osiągnięcia wyniku EBIT na poziomie 10%. Jednocześnie Zarząd zatwierdził nową strategię dla działalności papierniczej Grupy pod nazwą „Przyszłość jest w papierze – Agenda Strategiczna 2022”, której celem jest rozwój działalności i poprawa rentowności tego segmentu. Nowa strategia biznesowa opiera się na sześciu strategicznych inicjatywach:

- Rozwój działalności poprzez koncentrację na wybranych rentownych segmentach i rynkach, w tym na produktach specjalistycznych i produktach premium, w Europie Wschodniej i na nowych rynkach,
- Nowe innowacyjne produkty i gramatury, opracowane w ścisłej współpracy z klientami,
- Budowanie silnych marek dla segmentu premium oraz innych segmentów, w celu zwiększenia przychodów na tonę papieru,
- Optymalizacja wszystkich procesów w celu obniżenia kosztów,
- Wzmacnianie kultury wydajności wśród pracowników, opartej na jasnych i mierzalnych celach,
- Zrównoważona działalność oparta na produktach nadających się do recyklingu i materiałach odnawialnych.

Wdrażanie strategii już się rozpoczęło, co oznacza, że poszczególne jednostki Grupy opracowują szczegółowe plany działań oparte na tych strategicznych inicjatywach.

Podpisy Członków Zarządu

Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Prezes Zarządu Dyrektor Zarządzający	Per Skoglund	9 kwietnia 2018	
Członek Zarządu Dyrektor Finansowy	Göran Eklund	9 kwietnia 2018	